

ΑΤΕΙ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ & ΕΛΕΓΚΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ
ΣΧΕΔΙΩΝ.**

**Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΝΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ
ΕΝΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ
ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ»**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ: ΧΑΛΚΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Α.Μ.: 2003051**

**ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ:
ΜΑΚΡΗΣ ΗΛΙΑΣ**

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	3
Κεφάλαιο 1	
<i>Οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα</i>	
1.1 Ορισμός μικρομεσαίων επιχειρήσεων	4
1.2 Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα ΜΜΕ	5
1.3 Ενίσχυση ΜΜΕ	6
1.4 Ανάγκες χρηματοδότησης επιχειρήσεων	6
Κεφάλαιο 2	
<i>Πηγές Χρηματοδότησης</i>	
2.1 Εσωτερική Χρηματοδότηση	8
2.2 Εξωτερική Χρηματοδότηση	9
2.2.1 Επιχειρηματικοί Άγγελοι	9
2.2.2 Κεφάλαια Επιχειρηματικού Κινδύνου	10
2.2.3 Δημόσια Διαπραγμάτευση	11
2.2.4 Εξαγορές – Συγχωνεύσεις	12
2.2.5 Χρηματοδοτική Μίσθωση	12
2.2.6 Πρακτορεία Επιχειρηματικών Απαιτήσεων	13
2.2.7 Δημόσιος Τομέας Χρηματοδότησης	15
2.2.8 Τραπεζική Χρηματοδότηση	15
Κεφάλαιο 3	
<i>Τραπεζική Χρηματοδότηση</i>	
3.1 Τράπεζες	21
3.1.1 Τυπικά στοιχεία ίδρυσης τραπεζών	22
3.2 Αλλοδαπά πιστωτικά ιδρύματα	23
3.3 Ταξινόμηση & βασικές λειτουργίες τραπεζών	24
3.4 Τραπεζικό σύστημα – Μεταρρυθμίσεις	27
3.5 Τραπεζικά προϊόντα & υπηρεσίες	30
3.6 Κριτήρια έγκρισης δανείων	31
Κεφάλαιο 4	
<i>Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος</i>	
4.1 Η ΕΤΕ από την ίδρυση της μέχρι σήμερα	36
4.2 Αξιολόγηση επιχειρηματικών σχεδίων	37
4.2.1 Ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης	37
4.2.2 Ποσοτικά κριτήρια αξιολόγησης	38
4.2.3 Ποσοτικά κριτήρια αξιολόγησης	42

4.3 Διαβαθμίσεις πιστωτικού κινδύνου	43
4.4 Εξασφαλίσεις	44
4.4.1 Είδη εξασφαλίσεων	44
4.4.2 Ενοχικές εξασφαλίσεις	44
4.4.3 Εμπράγματα εξασφαλίσεις	45
4.5 Διαδικασία χρηματοδότησης	51
4.5.1 Υποβολή πιστοδοτικού αιτήματος	51
4.5.2 Ενέργειες Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος	52
4.5.3 Σημεία ιδιαίτερης σημασίας στα πλαίσια αξιολόγησης	55
4.6 Επίλογος	56

Κεφάλαιο 5

EFG Eurobank Ergasias

5.1 Ο όμιλος EFG Eurobank Ergasias	57
5.2 Αξιολόγηση επιχειρηματικών σχεδίων	58
5.2.1 Κριτήρια αξιολόγησης επιχειρήσεων	58
5.3 Διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας επιχειρήσεων	59
5.4 Εξασφαλίσεις	60
5.4.1 Ενοχικές εξασφαλίσεις	60
5.4.2 Εμπράγματα εξασφαλίσεις	61
5.5 Διαδικασία χρηματοδότησης	62
5.5.1 Συμπλήρωση αντίστοιχου εντύπου	62
5.5.2 Ενέργειες της EFG Eurobank Ergasias	62
5.6 Επίλογος	65

Κεφάλαιο 6

Ανάλυση τραπεζικών χρηματοδοτήσεων και υπηρεσιών

6.1 Εισαγωγή	67
6.2 Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος	68
6.3 EFG Eurobank Ergasias	72

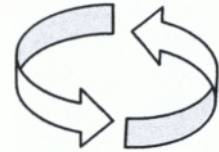
Κεφάλαιο 7

Συμπερασματική συγκριτική ανάλυση

7.1 Συγκριτική ανάλυση – Συμπεράσματα	76
7.2 Επίλογος	78

Βιβλιογραφία	80
--------------	----

Παραρτήματα

Εισαγωγή

Σε μια περίοδο που οι επιχειρήσεις αναζητούν τρόπους χρηματοδότησης προκειμένου να υλοποιήσουν τα επιχειρηματικά επενδυτικά σχέδια τους, παρουσιάζονται νέοι τρόποι χρηματοδότησης ενώ η τραπεζική χρηματοδότηση αλλάζει. Βρίσκεται στο πιο ανεπτυγμένο στάδιο της προσφέροντας ευελιξία στις επιλογές των μικρών, μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων.

Η παρούσα εργασία αναφέρει τους εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδότησης αλλά εστιάζεται στην τραπεζική χρηματοδότηση των επιχειρηματικών σχεδίων από δύο τράπεζες, την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και την EFG Eurobank Ergasias.

Η εργασία αποτελείται από 7 κεφάλαια.

Το πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζει τις επιχειρήσεις στον ελλαδικό χώρο και δίνει περισσότερο βάρος στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις επειδή στην Ελλάδα υπερτερούν και αποτελούν κορμό της οικονομικής εξέλιξης της χώρας. Το δεύτερο κεφάλαιο αποτελεί μια εισαγωγή στους τρόπους χρηματοδότησης επιχειρηματικών σχεδίων. Το τρίτο κεφάλαιο καλύπτει τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και την τραπεζική χρηματοδότηση ενώ το κεφάλαιο τέσσερα και πέντε εξετάζει την παροχή χρηματοδότησης από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και την EFG Eurobank Ergasias αντίστοιχα. Στο κεφάλαιο 6 γίνεται μια ανάλυση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις καθώς και μια ανάλυση στην αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων από τις δύο τράπεζες. Η ανάλυση βασίζεται στο ερωτηματολόγιο που απάντησαν οι υπεύθυνοι των υποκαταστημάτων των τραπεζών. Τέλος, στο κεφάλαιο επτά πραγματοποιείται μια συμπερασματική συγκριτική ανάλυση της αξιολόγησης των επιχειρηματικών σχεδίων τονίζοντας ομοιότητες και διαφορές που εντοπίζονται μεταξύ δημοσίας και ιδιωτικής τραπεζικής.

Οι Επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ακούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομική ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Το μέγεθος των επιχειρήσεων στην Ελλάδα εξαρτάται κατά κύριο λόγο από τον κύκλο εργασιών τους και από τον αριθμό των απασχολούμενων. Οι επιχειρήσεις χωρίζονται σε δύο κατηγορίες στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και στις μεγάλες. Συντριπτική πλειοψηφία στην χώρα μας εμφανίζουν οι ΜΜΕ καταλαμβάνοντας περίπου το 95% του συνόλου των επιχειρήσεων παίζοντας καταλυτικό ρόλο στην οικονομία της χώρας.

1.1 Ορισμός μικρομεσαίων επιχειρήσεων ¹

Οι πολύ μικρές, οι μικρές και οι μεσαίες επιχειρήσεις ορίζονται με βάση των αριθμό των απασχολούμενων ατόμων και του κύκλου εργασιών ή του συνόλου του ισολογισμού τους,

Ως μεσαία επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 250 εργαζομένους και της οποίας ο κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν ξεπερνά τα 43 εκατ. ευρώ.

Ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση ¹η οποία απασχολεί λιγότερο από 50 εργαζομένους και της οποίας ο κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ.

Ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 10 εργαζομένους και της οποίας ο κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ.

Ο ορισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προσδιορίζει τους τύπους των επιχειρήσεων. Δηλαδή κάνει διάκριση μεταξύ τριών τύπων σε συνάρτηση με το είδος της σχέσης που αυτές διατηρούν με άλλες επιχειρήσεις όσο αναφορά τη συμμετοχή στο ίδιο κεφάλαιο, το δικαίωμα ψήφου ή το δικαίωμα άσκησης κυρίαρχης επιρροής. Οι τρεις τύποι ΜΜΕ είναι:

- Ανεξάρτητες επιχειρήσεις

¹ Πηγή : Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οι ανεξάρτητες επιχειρήσεις είναι πλέον συχνή περίπτωση. Πρόκειται για όλες τις επιχειρήσεις που δεν ανήκουν στους άλλους δύο τύπους επιχειρήσεων(συνεργαζόμενες ή συνδεδεμένες). Μια επιχείρηση είναι ανεξάρτητη αν δεν διαθέτει συμμετοχή σε άλλη επιχείρηση, δεν κατέχεται από άλλη επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό κατά 25%.

- Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις

Ως συνεργαζόμενες επιχειρήσεις ορίζονται οι επιχειρήσεις οι οποίες δημιουργούν σημαντικές χρηματοοικονομικές εταιρικές σχέσεις με άλλες επιχειρήσεις, χωρίς η μία να μπορεί να ασκεί άμεσο ή έμμεσο ουσιαστικό έλεγχο στην άλλη. Μια επιχείρηση είναι συνεργαζόμενη με μια άλλη όταν κατέχει συμμετοχή μεταξύ του 25% και κάτω του 50% σε αυτή.

- Συνδεδεμένες επιχειρήσεις

Είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μία ακόλουθες σχέσεις:

- μία επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετοχών ή των εταίρων άλλης επιχείρησης
- μία επιχείρηση έχει δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης
- μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκεί κυρίαρχη επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν.
- μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους τη εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετοχών ή των εταίρων αυτής.

1.2 Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα ΜΜΕ

Οι ΜΜΕ εμφανίζουν πολλά μειονεκτήματα έναντι των μεγάλων επιχειρήσεων. Η μη χρήση της σύγχρονης τεχνολογίας και των σύγχρονων μεθόδων marketing και διοίκησης έχει σαν αποτέλεσμα το χαμηλό επίπεδο παραγωγικότητας και τη στασιμότητα των ΜΜΕ χωρίς να υπάρχουν σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης. Αντιμετωπίζουν δυσκολίες χρηματοδότησης από τα πιστωτικά ιδρύματα. Οι δυσκολίες αυτές οφείλονται στην ανεπάρκεια σημαντικών εγγυήσεων και στον υψηλό κίνδυνο που τις διακρίνει. Έτσι οι επιχειρήσεις, προκειμένου να καλύψουν άμεσα τις ανάγκες τους, οδηγούνται στο βραχυπρόθεσμο δανεισμό και στις πιστώσεις των προμηθευτών τους. Οι εναλλακτικές μέθοδοι χρηματοδότησης, όπως χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων(factoring) ή κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (venture capital) , για την υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων χρησιμοποιούνται από μικρό αριθμό επιχειρήσεων.

Απ' την άλλη μεριά οι ΜΜΕ προσαρμόζονται στις αλλαγές της αγοράς και η λήψη αποφάσεων είναι ταχύτερη χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες.

Αποπνέουν εμπιστοσύνη προς τους πελάτες λόγω των προσωπικών σχέσεων που έχουν μαζί τους. Τέλος οι ΜΜΕ συμβάλλουν στην ανάπτυξη όλων των περιοχών αφού ο τόπος δραστηριοποίησης τους δεν είναι μόνο οι μεγάλες βιομηχανικές περιοχές.

1.3 Ενίσχυση ΜΜΕ

Οι ΜΜΕ επιχειρήσεις στην Ελλάδα παρουσιάζουν προβλήματα αλλά και προοπτικές. Για την ενίσχυση (όχι απαραίτητα οικονομική) των ΜΜΕ θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο ανάπτυξης το οποίο θα αναφέρεται μόνο σε αυτές τις επιχειρήσεις, όπως συμβαίνει και στην Ε.Ε. . Σ' αυτό το πλαίσιο θα πρέπει να συγκεντρωθούν όλα τα υφιστάμενα μέτρα υπέρ των επιχειρήσεων, οι ελλείψεις που παρουσιάζουν και να δημιουργηθούν νέα προγράμματα τα οποία θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη τους. Τέτοια προγράμματα μπορεί να είναι η δημιουργία εκθεσιακών χώρων και χώρων υποστήριξης και πληροφόρησης των ΜΜΕ, στήριξη των παραγόμενων προϊόντων με κατοχύρωση των προδιαγραφών ποιότητας με αποκλεισμό των προϊόντων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις του υγιούς ανταγωνισμού, ενθάρρυνση συνεργασιών των επιχειρήσεων.

Έντονα προβλήματα όμως παρουσιάζονται και στον τομέα χρηματοδότησης τους. Για να μπορέσουν οι ΜΜΕ να έχουν πιο εύκολη πρόσβαση στις πηγές χρηματοδότησης απαιτούνται αλλαγές οι οποίες θα λειτουργούν προς το συμφέρον των επιχειρήσεων. Αναγκαστικές αλλαγές είναι: - Η δημιουργία ενός γενικού συστήματος χρηματοδοτικής στήριξης των ΜΜΕ το οποίο να λειτουργεί με ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια που θα περιλαμβάνει σύστημα εγγυήσεων και επιδότηση επιτοκίου. - Οι εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης (venture capital, factoring, leasing) να προσαρμοστούν ώστε μπορούν οι ΜΜΕ να ζητήσουν χρηματοδότηση. - θέσπιση και άλλων χρηματοδοτικών μέσων όπως επιχειρηματικοί άγγελοι που χρησιμοποιούνται στην Ε.Ε. - Αλλαγή του βασικού κριτηρίου χρηματοδότησης. Δηλαδή να δίνεται έμφαση στο επιχειρηματικό σχέδιο και στην ίδια την επιχείρηση και όχι στις εμπράγματα εξασφαλίσεις

1.4 Ανάγκες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων

Λόγω του ανταγωνισμού που επικρατεί στην αγορά, οι ΜΜΕ αλλά και οι μεγάλες επιχειρήσεις, προσπαθούν να αναπτυχθούν και να εδραιωθούν. Οι ανάγκες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων εστιάζονται περισσότερο σε κεφάλαιο κίνησης, κτίρια, μηχανολογικό εξοπλισμό και ρευστά.

- Κεφάλαιο Κίνησης: Η ανάγκη για κεφάλαιο κίνησης παρατηρείται στις επιχειρήσεις που είναι υπό ίδρυση. Προκειμένου να ιδρυθεί μια επιχείρηση απαιτούνται κεφάλαια τα οποία δεν είναι διαθέσιμα οπότε δημιουργείται η ανάγκη κεφαλαίων και η εξεύρεση αυτών.

- Πάγια

- **Κτίρια:** Αν η επιχείρηση υφίσταται τότε η ανάγκη αυτή δημιουργείται για την διαμόρφωση, τον εκσυγχρονισμό των υπάρχουσών κτιρίων αλλά και για την επέκτασή τους. Αν η επιχείρηση πρόκειται να ιδρυθεί τότε η χρηματοδότηση προορίζεται για την ανέγερση ή αγορά νέων κτιρίων.
- **Εξοπλισμός:** Η ανάγκη για εξοπλισμό αναφέρεται στην προμήθεια και εγκατάσταση καινούριου, σύγχρονου εξοπλισμού που είναι απαραίτητος για την υλοποίηση των επιχειρηματικών σχεδίων κάθε επιχειρηματία ή εταιρείας.

-Ρευστά: Η χαμηλή ρευστότητα που μπορεί να επικρατεί σε μια επιχείρηση έχει σαν αποτέλεσμα την ανάγκη για ρευστά διαθέσιμα προκειμένου η επιχείρηση να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις της.

Οι πηγές χρηματοδότησης των αναγκών κάθε επιχείρησης αναφέρονται αναλυτικά στο 2^ο κεφάλαιο.

Πηγές χρηματοδότησης

Οι πηγές χρηματοδότησης από τις οποίες οι επιχειρήσεις μπορούν να αντλήσουν κεφάλαια για την υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες:

- Εσωτερική Χρηματοδότηση (equity finance)
- Εξωτερική χρηματοδότηση (non-equity finance)

2.1 Εσωτερική Χρηματοδότηση²

Η εσωτερική χρηματοδότηση μπορεί να προέλθει από:

- Το ίδιο κεφάλαιο μιας επιχείρησης ή εταιρίας, το οποίο μπορεί να είναι είτε ιδρυτικό είτε συνεισφερόμενο, ανάλογα το στάδιο ανάπτυξης που βρίσκεται κάθε επιχείρηση.
- Τα οικογενειακό και φιλικό περιβάλλον του ιδιοκτήτη της επιχείρησης ή των μετόχων αν πρόκειται για εταιρεία. Αυτού του είδους η χρηματοδότηση είναι μια προσωρινή οικονομική ενίσχυση, η οποία δεν παίζει καταλυτικό ρόλο στην ανάπτυξη των εμπορικών διασυνδέσεων της επιχείρησης.
- Τη δημιουργία αποθεματικών από τα κέρδη που προέρχονται από τις πωλήσεις των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών της επιχείρησης. Θεωρείται ανεπιθύμητη αυτού του είδους η μορφή της εσωτερικής χρηματοδότησης διότι για να δημιουργήσει μία εταιρεία αποθεματικό θα πρέπει να μειώσει το μέρισμα που αντιστοιχεί σε κάθε μέτοχο. Πράγμα το οποίο οι μέτοχοι μιας εταιρεία δεν το επιθυμούν.

Γενικά η εσωτερική χρηματοδότηση θεωρείται η καταλληλότερη πηγή χρηματοδότησης διότι η επιχείρηση επωφελείται από την αποφυγή των επιβαρύνσεων των τόκων και τις φορολογικές διευκολύνσεις και μεταρρυθμίσεις που ισχύουν για τα αποθεματικά.

² «Συγκέντρωση Επιχειρηματικής Χρηματοδότησης» Συμπληρωματικό Έντυπο Υλικό για το μάθημα διαχείριση θησαυροφυλακίου. Ηλίας Μακρής Δρ. Οικονομολόγος.

«Χρηματοοικονομική Διοίκηση & Πολιτική» Δρ. Π. ΚΙΟΧΟΣ – Δρ. Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ – Δρ. Γ. ΘΑΝΟΣ – Α. ΚΙΟΧΟΣ (M.SC.) ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΑ 2002

2.2 Εξωτερική Χρηματοδότηση³

Με τον όρο εξωτερική χρηματοδότηση νοείται η κάλυψη των οικονομικών αναγκών κάθε επιχείρησης για την υλοποίηση των επενδυτικών τους σχεδίων από εξωτερικούς παράγοντες. Η εξωτερική χρηματοδότηση διακρίνεται στη συμμετοχική και στη μη συμμετοχική.

Εξωτερική συμμετοχική χρηματοδότηση:

Με αυτή τη μορφή της χρηματοδότησης οι επενδυτές(χρηματοδότες) αναλαμβάνουν στον πλήρη ή τον μερικό έλεγχο της επιχείρησης.

Σε περίπτωση που η επιχείρηση επιλέξει την εξωτερική συμμετοχική χρηματοδότηση τότε οι πηγές όπου μπορεί να απευθυνθεί για την άντληση των απαιτούμενων κεφαλαίων είναι: οι άτυποι επενδυτές(επιχειρηματικοί άγγελοι), τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (venture capital), η δημόσια διαπραγμάτευση μεριδίων, οι εξαγορές/συγχωνεύσεις των εταιρειών.

Εξωτερική μη συμμετοχική χρηματοδότηση:

Η εξωτερική μη συμμετοχική χρηματοδότηση αναφέρεται κυρίως στην τραπεζική χρηματοδότηση καθώς και στις σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης που είναι το Leasing, ο δημόσιος τομέας, το Factoring.

2.2.1 Άτυποι επενδυτές (επιχειρηματικοί άγγελοι):

Οι επιχειρηματικοί άγγελοι μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην παροχή κεφαλαίων αρχικών σταδίων στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις(MME). Παρέχουν επίσης συμβουλευτικές υπηρεσίες και καθοδήγηση (τυπικά ή άτυπα) συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στην ανάπτυξη των MME.

Οι άτυποι επενδυτές είναι κατά κανόνα εξαιρετικά εύποροι ιδιώτες που επιθυμούν να επενδύσουν μέρος των πλεοναζόντων κεφαλαίων τους σε νέες επιχειρήσεις. Συχνά οι εν λόγω ιδιώτες είναι δραστήριοι επιχειρηματίες με σημαντική εμπειρία από την διαχείριση των δικών τους εταιρειών. Λειτουργούν αυτόνομα ή σε οργανωμένα σωματεία και σκοπό έχουν τις υψηλές αποδόσεις από τις επενδύσεις που πραγματοποιούν.

³ «Συγκέντρωση Επιχειρηματικής Χρηματοδότησης» Συμπληρωματικό Έντυπο Υλικό για το μάθημα διαχείριση θησαυροφυλακίου. Ηλίας Μακρής Δρ. Οικονομολόγος.

«Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα» ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ Αθήνα 2005

«Σύγχρονες Μορφές Χρηματοδότησης» Παπαδημητρίου Παναγιώτης ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ Β. Γκιούρδας Εκδοτική

http://ec.europa.eu/regional_policy http://carrer.mech.ntua.gr/epixeir/trapezikos_daneismos.htm

Η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων είναι άμεση, χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες. Λόγω της μεγάλης οικονομικής επιφάνειας που έχουν οι άτυποι επενδυτές, δεν έχουν άμεση ανάγκη τις αποδόσεις των επενδύσεων, έτσι η επιχείρηση μπορεί να τις καταβάλλει μετά το τέλος του project.

Μερικά από τα μειονεκτήματα αυτής της κατηγορίας χρηματοδότησης είναι:

- Η λήψη αποφάσεων για τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων βασίζεται κατά κύριο λόγο σε οικονομικά κριτήρια. Δηλαδή οι επιχειρηματικοί άγγελοι χρηματοδοτούν με γνώμονα την ευκαιρία για κέρδη κεφαλαίου.

- Όσο διαρκεί το επιχειρηματικό σχέδιο ο έλεγχος της επιχείρησης και του project μεταβιβάζεται σε αυτούς.

- Επειδή δεν είναι ευρέως γνωστοί στην επικράτεια διότι λειτουργούν συνήθως σε τοπικό επίπεδο και στα μεγάλα αστικά κέντρα υπάρχει δυσκολία εντοπισμού τους από τις επιχειρήσεις.

2.2.2 Κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου (venture capital)

Με τον όρο venture capital εννοούμε γενικά τη συμμετοχή ενός χρηματοδοτικού φορέα στο κεφάλαιο μιας επιχείρησης που αναλαμβάνει επενδυτικές πρωτοβουλίες χαρακτηριζόμενες ως υψηλού κινδύνου. Είναι αποδεκτό ότι συνήθως υπάρχει κάποιας μορφής συμμετοχής στην διοίκηση της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης με τον σκοπό της υποστήριξης στην αντιμετώπιση των κινδύνων και των δυσχερειών που προκύπτουν, δεν υπάρχει περιορισμός ως προς τον τομέα της οικονομικής δραστηριότητας στον οποίο πραγματοποιείται η επένδυση. Οι χρηματοδοτούμενες επιχειρήσεις μπορούν να είναι οποιουδήποτε μεγέθους και σε οποιοδήποτε στάδιο ανάπτυξης. Ο όρος venture capital συμπεριλαμβάνει πολλές μορφές χρηματοδότησης (μετοχές κοινές και προνομιούχες, μετατρέψιμα ομόλογα, ακόμη και ειδικά δάνεια). Είναι μια διαδικασία επένδυσης σε μακροχρόνια βάση, με παράλληλη στήριξη της χρηματοδοτούμενης εταιρείας, η οποία αναμένεται όχι μόνο να αναπτυχθεί αλλά και να αποκτήσει ηγετική θέση στην αγορά.

Πλεονεκτήματα των κεφαλαίων επιχειρηματικών κινδύνων.

Οφέλη από τα venture capital υπάρχουν τόσο για την οικονομία όσο και για την επιχείρηση.

Για την οικονομία:

- Τα venture capital μπορούν να αποτελέσουν αναπτυξιακό μοχλό. Υπερβαίνει τις κλασσικές προϋποθέσεις χρηματοδότησης του τραπεζικού συστήματος, όπως εγγυήσεις, τόκους. Παίζει καταλυτικό ρόλο στη γρήγορη ανάπτυξη των εταιρειών, κυρίως των μικρομεσαίων, αλλά και στην ανάπτυξη και την υγιή δομή της οικονομίας.

- Βοηθά στη μείωση της ανεργίας. Οι εταιρείες venture capital επιτελούν σημαντικό κοινωνικό έργο, αφ' ενός διευκολύνοντας τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, αφ' εταίρου υποκινώντας την ανανέωση και τον εκσυγχρονισμό υπαρχουσών επιχειρήσεων, βοηθώντας έτσι στην οικονομική ανάπτυξη και στην καταπολέμηση της ανεργίας,

Για τις επιχειρήσεις:

- Αποφυγή χρηματοοικονομικού κινδύνου λόγω υπερβολικού δανεισμού. Ο χρηματοοικονομικός κίνδυνος υπάρχει στην ταχεία ανάπτυξη των επιχειρηματικών προπαθειών. Η χρηματοδότηση μέσω V.C. επιτρέπει τον της σχέσης ξένων προς ίδια κεφάλαια. Δίνεται έτσι η δυνατότητα στην επιχείρηση να πραγματοποιήσει αναγκαίες επενδύσεις ανάπτυξης και εκσυγχρονισμού, χωρίς αύξηση του χρηματοδοτικού κινδύνου λόγω υπερβολικού δανεισμού.

- Προσφορά πολλών υπηρεσιών στην επιχείρηση. Η συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο προσθέτει αξία στην επιχείρηση μέσω εμπειριών, επαφών, καθώς επίσης και μέσω της οικονομικής, εμπορικής και διοικητικής τεχνογνωσίας που προσφέρουν. Η επιχείρηση υποστηρίζεται ενεργά στο στρατηγικό σχεδιασμό, στο marketing και στις πωλήσεις, στον οικονομικό προγραμματισμό και έλεγχο, στη μεταφορά τεχνογνωσίας και στην εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων διοίκησης.

Μειονεκτήματα των κεφαλαίων επιχειρηματικών κινδύνων.

Ως μειονεκτήματα μπορούν να χαρακτηριστούν τα παρακάτω:

- Περιορισμένη ελευθερία του επιχειρηματία. Μέχρι να γίνει η λεγόμενη έξοδος από την επένδυση η εταιρεία VC παρακολουθεί την επιχείρηση. Με αυτό τον τρόπο ο επιχειρηματίας είναι φυσιολογικό να νοιώσει περιορισμένος.

- Η χρηματοδότηση μέσω των VC απευθύνεται σε συγκριμένες επιχειρήσεις. Εάν μια επιχείρηση δεν έχει να κάνει με καινοτομία ή υψηλή τεχνολογία δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί μέσω των VC. Επίσης δεν χρηματοδοτούνται νέες επιχειρήσεις που είναι στα αρχικά στάδια λόγω του αυξημένου κινδύνου. Είναι περιορισμένη δηλαδή η περιοχή στην οποία απευθύνεται το VC.

Παραδείγματα επιχειρήσεων που έχουν κάνει χρήση VC στην Ελλάδα είναι η «Goody's» και η «Γερμανός». Τέλος μερικές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα είναι: Καινοτομικές Επιχειρήσεις ΑΕ, Capital Connect Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Α.Κ.Ε.Σ., Αίας Finance ΑΕ, Attica Ventures ΑΕ, Alpha Trust Innovation ΑΕΚΕΣ, InQLab S.A., NBG Venture capital, Thermi Θερμοκοιτίδα Επιχειρήσεων, Vectis Capital, Alpha Ventures, Global Finance ΑΕ, Εθνική Αναπτυξιακή Εταιρεία Β. Ελλάδος ΑΕΚΕΣ, Εθνική Συμβουλευτική Επιχειρηματικών Συμμετοχών ΑΕ, Εμπορική Κεφαλαίου & Συμμετοχών ΑΕ.

2.2.3 Δημόσια Διαπραγμάτευση στη Χρηματιστηριακή Αγορά

Θεωρείται μια σημαντική πηγή κεφαλαίων. Απευθύνεται σε μεγάλες εταιρείες με υψηλή οικονομική βάση και όχι σε ΜΜΕ που σκοπό έχουν τη

συγκέντρωση περιορισμένου κεφαλαίου διότι τα έξοδα για αυτή τη μορφή χρηματοδότησης είναι υψηλά.

2.2.4 Εξαγορές/ Συγχωνεύσεις

Με τον όρο εξαγορές/συγχωνεύσεις εννοούμε την ανταλλαγή ή αγορά μεριδίων που στοχεύουν στην ανταγωνιστικότητα και την καλύτερη αποδοτικότητα με ταυτόχρονη μείωση των χρηματοοικονομικών εμποδίων. Σε αυτού του είδους τη χρηματοδότηση υπάρχει ο κίνδυνος μη κατανόησης από τη νέα εταιρεία για την εταιρεία που απέκτησε με αποτέλεσμα αντίθετο από αυτό που πίστευε(π.χ. στασιμότητα στην ανάπτυξη).

2.2.5 Χρηματοδοτική μίσθωση (Leasing)

Το Leasing είναι μία μέθοδος χρηματοδότησης των αναγκαίων παραγωγικών μέσων για την ίδρυση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων. Ευνοεί την ανάπτυξη επενδυτικών σχεδίων, αφού προσφέρει μια επιπλέον εναλλακτική χρηματοδοτική λύση.

Είναι η σύμβαση μεταξύ του κατόχου ενός πάγιου παραγωγικού αγαθού (εκμισθωτή) και του χρήστη του αγαθού αυτού (μισθωτή), σύμφωνα με την οποία ο πρώτος παραχωρεί το αγαθό έναντι περιοδικών καταβολών μισθωμάτων και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Όπως ήδη αναφέραμε, το leasing είναι μία μέθοδος χρηματοδότησης και σαν τέτοια λειτουργεί εναλλακτικά των υπολοίπων δυνητικών μορφών χρηματοδότησης (αυτοχρηματοδότηση, πιστώσεις προμηθευτών). Προϋποθέτει, βέβαια, ότι ο επενδυτής έχει εκτιμήσει ότι το νέο επενδυτικό σχέδιο συμβάλλει στην επίτευξη των στρατηγικών και των τακτικών στόχων του προγράμματος του και αναζητεί την καταλληλότερη μέθοδο χρηματοδότησης της επένδυσης.

Οι επιμέρους ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται σε μία σύμβαση leasing μπορούν να προσδιορίζουν και τα γενικότερα χαρακτηριστικά της ουσίας της σύμβασης, χαρακτηριστικά τα οποία εξυπηρετούν κατά περίπτωση τα συμβαλλόμενα μέρη και ιδιαίτερα το μισθωτή.

Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα του leasing

Τα πλεονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι αρκετά για τις επιχειρήσεις. Το leasing παρέχει 100% χρηματοδότηση και δεν απαιτεί πληρωμή ρευστών. Επίσης προσφέρει στον μισθωτή ένα τρόπο αποφυγής του κινδύνου λόγω απαξίωσης. Σε περίπτωση που ο εκμισθωτής γνωρίζει τον κίνδυνο της απαξίωσης είναι σίγουρο ότι θα θελήσει να τον συμπεριλάβει με το συνολικό κόστος στον μισθωτή υπό τη μορφή υψηλότερων πληρωμών μίσθωσης. Οι πληρωμές της μίσθωσης είναι απαλλαγμένες από τους φόρους, ενώ μόνο οι δαπάνες τόκου και αποσβέσεων μπορούν να αφαιρεθούν από το φορολογητέο εισόδημα. Πολλές φορές οι επιχειρήσεις καταλήγουν στην

χρηματοδοτική μίσθωση διότι έχει διαπιστωθεί ότι είναι πιο εύκολο να λάβουν ένα δάνειο όπου το συνολικό κόστος είναι πιο μικρό σε σχέση με τις άλλες μορφές μακροπρόθεσμου δανεισμού. Η μέθοδος leasing μπορεί να εφαρμοστεί στην περίπτωση παγίων σχετικά μικρής αξίας όπου η σύναψη δανείου είναι ασύμφορη. Τέλος, απαιτούνται μικρότερες εγγυήσεις από ότι σε τραπεζικά δάνεια καθώς επίσης οι διαδικασίες είναι απλούστερες και διεκπεραιώνονται ταχύτερα.

Σημαντικά όμως είναι και τα μειονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης για τον επιχειρηματία. Οι ευθύνες του μισθωτή γίνονται περισσότερες. Σε περίπτωση που καθυστερήσει, πέρα από το εύλογο διάστημα, η καταβολή κάποιου μισθώματος τότε ο εκμισθωτής μπορεί να προβεί σε έκτακτη καταγγελία της σύμβασης και μέσα από αυτή την καταγγελία έχει τη δυνατότητα αφαίρεσης του εξοπλισμού από τη χρήση του μισθωτή και την απαίτηση της άμεσης αποπληρωμής της οφειλής. Η χρηματοδοτική μίσθωση δημιουργεί αμφιβολίες για την οικονομική επιφάνεια του μισθωτή στους πιστωτές. Επίσης, ο μισθωτής είναι υποχρεωμένος να υφίσταται επιθεωρήσεις από τα αρμόδια όργανα της εταιρείας leasing, προκειμένου να εξακριβωθεί η κατάσταση του εξοπλισμού. Τέλος, υπάρχει το ενδεχόμενο δυσανάλογης αύξησης των καταβαλλόμενων μισθωμάτων σε σχέση με το βασικό χρόνο εκμίσθωσης. Τα φορολογικά πλεονεκτήματα εμφανίζονται μόνο στη περίπτωση κατά την οποία το συμβόλαιο μίσθωσης έχει μικρότερη διάρκεια απ' ότι οι τακτές προθεσμίες απόσβεσης. Η μείωση του βασικού χρόνου εκμίσθωσης συνεπάγεται σε δυσανάλογη αύξηση των μισθωμάτων.

2.2.6 Πρακτορεία Επιχειρηματικών Απαιτήσεων (Factoring)

Η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων αποτελεί σύμβαση μεταξύ μιας επιχείρησης πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων ή αλλιώς ενός πράκτορα (Factor) και μιας επιχείρησης βάσει της οποίας η επιχείρηση εκχωρεί στον πράκτορα τις απαιτήσεις από τους πελάτες της, συνολικώς ή μερικώς, για την παροχή των παρακάτω υπηρεσιών:

- Είσπραξη των εκχωρούμενων εμπορικών απαιτήσεων
- Χρηματοδότηση με προεξόφληση των εκχωρούμενων απαιτήσεων
- Λογιστική παρακολούθηση και διαχείριση των εκχωρούμενων απαιτήσεων των πελατών
- Αξιολόγηση του πιστωτικού κινδύνου των πιστωτών της επιχείρησης
- Κάλυψη του πιστωτικού κινδύνου
- Ασφάλιση των εκχωρούμενων απαιτήσεων
- Παροχή πληροφοριών και συμβουλών marketing για νέες αγορές και νέους πελάτες.

Δηλαδή το factoring δεν αποτελεί μια μεμονωμένη υπηρεσία, αλλά μια δέσμη υπηρεσιών. Η επιχείρηση, η οποία εκχωρεί τις απαιτήσεις και συνεργάζεται με την εταιρία factoring, μπορεί να επιλέξει το συνδυασμό των υπηρεσιών που καλύπτουν τις δικές της ανάγκες. Στην πράξη, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δέσμης υπηρεσιών που προσφέρει το factoring είναι συνεχώς μεταβαλλόμενα και προσαρμοζόμενα στις εκάστοτε συνθήκες και ιδιαιτερότητες της αγοράς.

Οι υπηρεσίες προσφέρονται από τον πράκτορα έναντι προμήθειας και τόκων. Το συνολικό κόστος του συνόλου των υπηρεσιών του factoring για τον πελάτη προκύπτει από τρεις πηγές:

- Χρηματοδοτικό κόστος(τόκοι + προμήθεια χορήγησης).
- Προμήθειες λοιπών υπηρεσιών (προμήθεια διαχείρισης και είσπραξης, προμήθεια εξασφάλισης κ.τ.λ.).
- Εφάπαξ δικαιώματα και έξοδα.

Με την εκχώρηση των απαιτήσεων η επιχείρηση περιορίζει το κόστος του, αφού δεν ασχολείται με την είσπραξη των απαιτήσεων, με την λογιστική παρακολούθηση αυτών, με τη φερεγγυότητα κάθε πελάτη, ενώ μπορεί να χρηματοδοτηθεί για το σύνολο ή μέρος των απαιτήσεων που εκχωρεί, πιθανόν με καλύτερους όρους από αυτούς του τραπεζικού δανεισμού.

Πλεονεκτήματα - Μειονεκτήματα του factoring

Από την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων απορρέουν σημαντικά πλεονεκτήματα. Συνήθως, οι ΜΜΕ έχοντας καλύψει τις τραπεζικές τους γραμμές βρίσκονται στη δύσκολη θέση εξεύρεσης περαιτέρω πόρων χρηματοδότησης. Ο μηχανισμός μετατροπής των τιμολογιακών απαιτήσεων του πωλητή σε μετρητά είναι μια εύκαμπτη λύση σε παροδικό πρόβλημα ρευστότητας. Με το factoring οι επιχειρήσεις προστατεύονται από τον κίνδυνο των επισφαλών απαιτήσεων. Επίσης, η βελτίωση της ρευστότητας που προσφέρει δίνει τη δυνατότητα στην εταιρεία να λάβει εκπτώσεις λόγω προμήθειας υλικών τοις μετρητοίς ή λόγω μαζικής αγοράς. Η διαδικασία της τεκμηρίωσης είναι απλή αφού τα απαραίτητα δικαιολογητικά που υποβάλλονται στον factor από τον πελάτη για την προείσπραξη των τιμολογίων είναι τα αντίγραφα των τιμολογίων και ένα αντίγραφο της σχετικής φορτωτικής. Η χρησιμοποίηση του factoring δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση να απεγκλωβιστεί από το βάρος της απασχόλησης του σε διαδικαστικά θέματα και έτσι μπορεί να επιδοθεί στην κύρια αποστολή του όπως προσέλκυση πελατείας, βελτίωση προϊόντος κ.τ.λ. . Τέλος, το factoring χρηματοδοτεί με βάση την ποιότητα των προϊόντων που ικανοποιούν τους πελάτες και όχι με την οικονομική επιφάνεια της εταιρείας.

Η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων εκτός από τα προαναφερθέντα πλεονεκτήματα εμφανίζει και μειονεκτήματα. Αποτελεί μια μορφή χρηματοδότησης με υψηλό κόστος και πιθανή δημιουργία δυσμενών σχέσεων με τους πελάτες. Η αναγγελία της εκχώρησης των απαιτήσεων προς τον οφειλέτη μπορεί να δημιουργήσει προβλήματα μεταξύ του πωλητή και των πελατών. Ορισμένες φορές ο factor ορίζει χαμηλά πιστωτικά όρια προς

τους πελάτες με άμεση συνέπεια τον περιορισμό των πωλήσεων. Τα χαμηλά όρια οφείλονται στην προσπάθεια του factor να μην αναλάβει υψηλό κίνδυνο. Τέλος, το factoring δεν απευθύνεται σε επιχειρήσεις που βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης και οι οποίες δεν έχουν πραγματοποιήσει πωλήσεις.

2.2.7 Δημόσιος Τομέας Χρηματοδότησης

Ο δημόσιος τομέας έχει σαν σκοπό την χρηματοδότηση των νέων επιχειρήσεων αλλά και τη χρηματοδότηση των υπάρχουσών επιχειρήσεων ώστε να προωθηθεί η τοπική και περιφερειακή οικονομία και κυρίως η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Τα χρηματοδοτούμενα κεφάλαια προέρχονται από επιδοτήσεις, και από αναπτυξιακούς νόμους. Αποτελεί σημαντική πηγή χρηματοδότησης αφού είναι καθοριστικός παράγοντας στην οικονομία της χώρας. Βοηθάει στην δημιουργία νέων επιχειρήσεων. Συνήθως δεν χρηματοδοτεί το 100% του κεφαλαίου που απαιτεί μία επιχείρηση αλλά το 50% της επένδυσης. Η γραφειοκρατία και οι αργοί ρυθμοί που χαρακτηρίζουν αυτή τη μορφή χρηματοδότησης δεν συντελούν στην ανάπτυξη του δημόσιου τομέα

2.2.8 Τραπεζική χρηματοδότηση(δάνεια)

Τα δάνεια περιλαμβάνονται στα πλέον διαδεδομένα χρηματοοικονομικά προϊόντα άντλησης ξένων κεφαλαίων για τις επιχειρήσεις και χρησιμοποιούνται, κατά κύριο λόγο, για την κάλυψη μεσομακροπρόθεσμων επενδύσεων και αναγκών. Επομένως τα δάνεια αποτελούν μεσομακροπρόθεσμη μορφή χρηματοδότησης και καλύπτει κυρίως ανάγκες απόκτησης παγίων περιουσιακών στοιχείων(οικόπεδο, κτιριακές εγκαταστάσεις, μηχανολογικός εξοπλισμός κ.τ.λ.)

Πλεονεκτήματα τραπεζικής χρηματοδότησης

Τα βασικότερα πλεονεκτήματα που έχει η τραπεζική χρηματοδότηση είναι τα εξής:

- Δεν συνεπάγεται απώλεια ιδιοκτησίας.

Σημαντικό πλεονέκτημα της τραπεζικής χρηματοδότησης είναι ότι κατά τη σύναψη ενός δανείου στους όρους που θέτει η τράπεζα δεν συμπεριλαμβάνεται η απώλεια ιδιοκτησίας σε περίπτωση μη αποπληρωμής του δανείου από την επιχείρηση. Η τραπεζική χρηματοδότηση για αυτό το λόγο ανήκει στη μη συμμετοχική χρηματοδότηση. Σε καμία περίπτωση δεν μεταβιβάζεται ο πλήρης ή μέρος του ελέγχου της επιχείρησης. Ο έλεγχος και η διεύθυνση παραμένουν στον επιχειρηματία ή στους εταίρους.

Φαινόμενο αντίθετο με αυτό που είδαμε στις προηγούμενες ενότητες της συμμετοχικής χρηματοδότησης όπου στην χρηματοδότηση αυτή η διαχείριση της επιχείρησης μεταβιβάζεται στους φορείς χρηματοδότησης. Τέλος, σε περίπτωση μη αποπληρωμής του χρέους που έχει η επιχείρηση προς την τράπεζα, η τράπεζα εκποιεί τα περιουσιακά στοιχεία ώστε να γίνει η εξόφληση του δανείου.

- Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών και στελεχών

Πολλές φορές τα στελέχη των επιχειρήσεων έρχονται αντιμέτωπα με προβλήματα στην εσωτερική δομή της επιχείρησης. Προβλήματα που καλούνται να λύσουν προκειμένου να μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν θέσει. Σε περίπτωση αδυναμίας της επιχείρησης να λύσει τα προβλήματα η τράπεζα φαίνεται ότι κατέχει αυτό το προνόμιο. Το προσωπικό δυναμικό της τράπεζας απαρτίζεται από επιχειρηματικούς συμβούλους, οικονομολόγους, νομικούς οι οποίοι μπορούν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στην επιχείρηση ώστε να συμβάλλουν στην επίλυση των προβλημάτων. Σ' αυτή την περίπτωση ο ρόλος της τράπεζας είναι μεσολαβητικός και συμβουλευτικός.

- Μεγάλο δίκτυο υποκαταστημάτων

Σε αντίθεση με τις μορφές εξωτερικής συμμετοχικής χρηματοδότης όπου το δίκτυο δραστηριοποίησης των φορέων χρηματοδότησης είναι περιορισμένο, το δίκτυο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων είναι ευρύ. Αυτό δεν αποτελεί πλεονέκτημα μόνο για την επιχείρηση αλλά και για την ίδια την τράπεζα αφού με τον τρόπο αυτό υπάρχει αύξηση των πελατών της.

- Ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών

Λόγω του μεγάλου ανταγωνισμού των τραπεζών, οι τράπεζες προσπαθούν να δημιουργήσουν νέα προϊόντα και υπηρεσίες όπου θα διευκολύνουν την επιχείρηση. Συνεπώς, από αυτό τον ανταγωνισμό η επιχείρηση επωφελείται διότι συμβάλλει θετικά στην επέκταση της επιχείρησης μέσω των νέων τραπεζικών υπηρεσιών και προϊόντων.

- Παροχή καθημερινών προϊόντων

Ο όρος τράπεζα γενικά δεν σημαίνει μόνο χρηματοδότηση, σημαίνει καταθέσεις, διαχείριση χαρτοφυλακίου, έκδοση πιστωτικών καρτών, έκδοση τραπεζικών επιταγών. Γενικά, η τράπεζα παρέχει ένα ευρύ φάσμα εργασιών που εξυπηρετούν τους ανθρώπους αλλά και τις επιχειρήσεις. Η τράπεζα για την επιχείρηση λειτουργεί σαν σταθμός των οικονομικών της υποθέσεων που προτιμά να τις έχει όλες συγκεντρωμένες σε μία τράπεζα.

Μειονεκτήματα τραπεζικής χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση μέσω των τραπεζών παρά τα πλεονεκτήματα που αναφέρθηκαν τα μειονεκτήματα είναι και αυτά εξίσου σημαντικά. Βασικά πλεονεκτήματα των τραπεζών είναι:

- Επιφυλακτική χρηματοδότηση – συντηρητική νοοτροπία

Όσο αναφορά το δανεισμό οι τράπεζες κρίνουν με πολύ αυστηρά κριτήρια. Κοιτάζουν πρώτα το συμφέρον τους και ύστερα τον ανταγωνισμό με τις άλλες τράπεζες στο τραπεζικό δανεισμό. Χρηματοδοτούν δύσκολα νέες επιχειρήσεις που οι προοπτικές για ανάπτυξη κρίνουν ότι είναι δυσμενείς διότι πιστεύουν το ρίσκο που το αναλάβει η τράπεζα είναι μεγάλο. Για την αποφυγή του ρίσκου και γενικά του κινδύνου η τράπεζα κατά τη σύναψη του δανείου θέτει όρους οι οποίοι είναι προς το συμφέρον της και όχι προς το συμφέρον της επιχείρησης. Με αυτό τον τρόπο αυτομάτως ο κίνδυνος μεταβιβάζεται στους πελάτες.

- Εξασφαλίσεις κεφαλαίου

Η τράπεζα αφού επιλέξει να χρηματοδοτήσει ένα επενδυτικό σχέδιο μιας επιχείρησης, για να διασφαλίσει το χρηματοδοτούμενο κεφάλαιο επιβάλλει τόκους στην επιχείρηση. Πολλές φορές, επειδή το ρίσκο είναι μεγάλο και υπάρχει ένα κλίμα αβεβαιότητας για την ανάπτυξη της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης, η τράπεζα υποθηκεύει τα ακίνητα και γενικά τα περιουσιακά στοιχεία της επιχείρησης ώστε σε περίπτωση μη αποπληρωμής του δανείου να μπορέσει να εκποιήσει τα περιουσιακά στοιχεία για την κάλυψη του χρηματοδοτούμενου κεφαλαίου.

- Χρονοβόρα διαδικασία λήψης αποφάσεων

Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, παρουσιάζουν μια καθυστέρηση όσο αναφορά τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων. Παρόλο που βλέπουμε πολλές φορές ότι οι τράπεζες εγκρίνουν δάνεια σε 24 ώρες, η χρηματοδότηση των νέων επιχειρήσεων όπου κυριαρχεί η αβεβαιότητα και ο κίνδυνος είναι δύσκολη και χρονοβόρα, διότι δεν υπάρχει φήμη και κύκλος εργασιών για την γρήγορη αξιολόγηση του επενδυτικού σχεδίου.

- Εξειδικευμένο προσωπικό μόνο στα οικονομικά

Παρά το γεγονός ότι η τράπεζα απασχολεί εξειδικευμένο προσωπικό, η ελλιπής γνώση σε θέματα τεχνολογίας και καινοτομίας υφίσταται. Δεν διαθέτουν δηλαδή την απαιτούμενη γνώση σε θέματα καινοτομίας για να αξιολογούν το επενδυτικό σχέδιο της επιχείρησης από άλλη οπτική γωνία. Γι' αυτό το λόγο αξιολογούν με οικονομικά κριτήρια και ζητούν από τις επιχειρήσεις τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία μπορεί να μην είναι καθοριστικά.

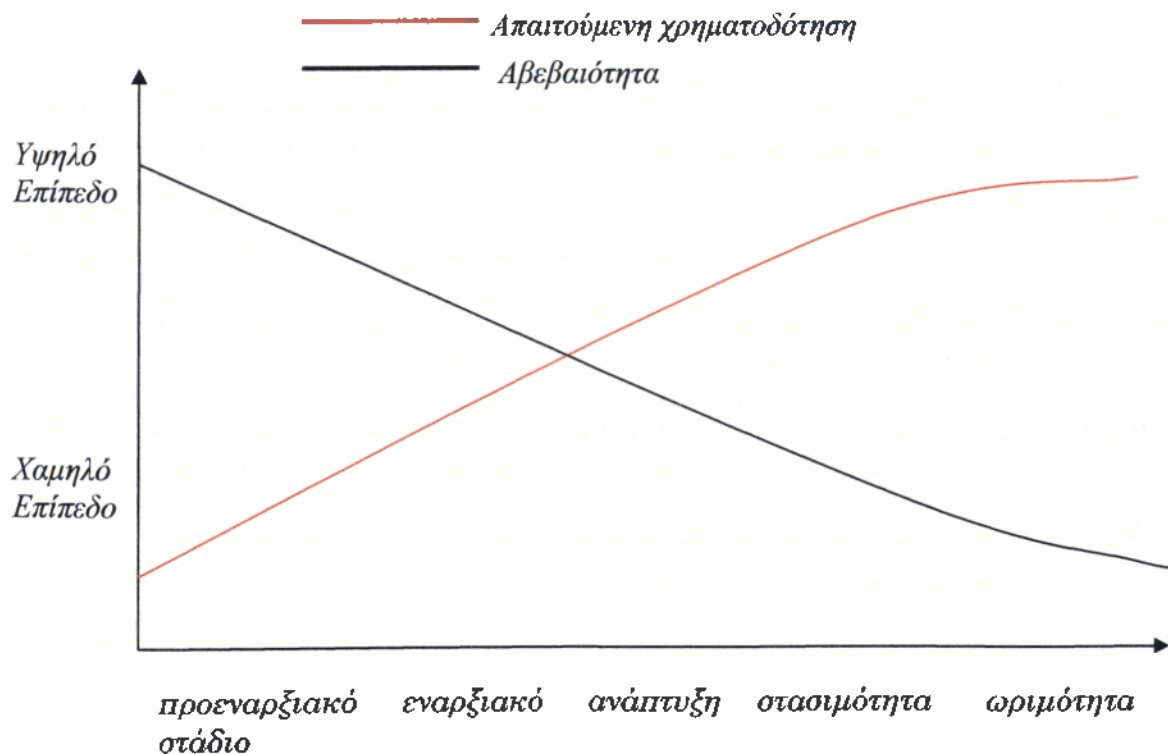
Γενικά συμπεράσματα

Είναι εύλογα τα συμπεράσματα που εξάγονται από την παραπάνω αναφορά των πηγών χρηματοδότησης. Παρατηρούμε ότι οι μορφές χρηματοδότησης επενδύουν σε επιχειρηματικά σχέδια σύμφωνα με την απόδοση που θα έχουν και την αβεβαιότητα που επικρατεί. Όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα (σχεδιάγραμμα 1) η απαιτούμενη απόδοση και η αβεβαιότητα είναι έννοιες αντίθετες. Επίσης σημαντικό είναι και το στάδιο ανάπτυξης που

βρίσκεται η επιχείρηση. Δεν ισχύει ότι όλες οι πηγές χρηματοδότησης χρηματοδοτούν τις επιχειρήσεις ανεξαρτήτου σταδίου που βρίσκεται. Στο σχεδιάγραμμα 2 γίνεται μία σύνοψη των σταδίων ανάπτυξης και των πηγών όπου η επιχείρηση θα μπορέσει να αντλήσει τα απαιτούμενα κεφάλαια.

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1

Σχεδιάγραμμα αβεβαιότητας και απαιτούμενης απόδοσης σε σχέση με τα στάδια ανάπτυξης της επιχείρησης

Σχεδιάγραμμα 2

Στάδιο ανάπτυξης και προτεινόμενες πηγές χρηματοδότησης

Τραπεζική Χρηματοδότηση

« Τράπεζαι είναι αι επιχειρήσεις αίτινες, ανεξαρτήτως ετέρου σκοπού αυτών, δέχονται κατ' επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών»

Εισαγωγή

Η δυναμική ενός οικονομικού συστήματος δημιουργεί, όπως είναι φυσικό, οικονομικές μονάδες που παρουσιάζουν πλεονάσματα ή ελλείμματα χρηματικών διαθεσίμων. Έτσι, όσοι διαθέτουν πλεόνασμα αναζητούν τρόπους να το επενδύσουν προκειμένου να αποκομίσουν κέρδη, ενώ όσοι διαθέτουν έλλειμμα είναι διατεθειμένοι, καταβάλλοντας κάποιο κόστος, να δανειστούν για να αντιμετωπίσουν τις υποχρεώσεις τους.

Οι τράπεζες, ως κύριοι εκφραστές του χρηματοπιστωτικού συστήματος, αναπτύσσουν τον απαιτούμενο μηχανισμό, προκειμένου να γίνεται η ασφαλής μεταφορά των κεφαλαίων από τις πλεονασματικές μονάδες στις ελλειμματικές μονάδες προς γενικό όφελος.

Οι καταθέσεις και οι χρηματοδοτήσεις είναι παραδοσιακά οι σημαντικότερες τραπεζικές εργασίες. Η ανάπτυξη βέβαια του τραπεζικού συστήματος έχει δημιουργήσει πλήθος μεσολαβητικών εργασιών ή παραγώγων προϊόντων, τα οποία αποφέρουν επίσης σημαντικά κέρδη στις τράπεζες. Ωστόσο, οι χρηματοδοτήσεις παραμένουν ένας ιδιαίτερα σημαντικός τομέας, δεδομένου ότι είναι δυνατόν ανεπιτυχής τους να εκθέσει τα συμφέροντα των τραπεζών.

Στα παρακάτω κεφάλαια θα εξετάσουμε αναλυτικότερα την τράπεζα και πιο συγκεκριμένα το γενικό πλαίσιο της τραπεζικής χρηματοδότησης εστιάζοντας στο χρηματοδοτικό πλαίσιο της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος και της EFG Eurobank Ergasias .

3.1 Τράπεζες ⁴

Έννοια – ίδρυση - λειτουργία

Τα πιστωτικά ιδρύματα αποτελούν τον κύριο χρηματοοικονομικό οργανισμό σε κάθε οικονομία. Στην χώρα μας το πρώτο πιστωτικό ίδρυμα που ιδρύθηκε ήταν η Ιονική Τράπεζα το 1834 και ακολούθησε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ιδρύθηκε το 1841.

Το θεσμικό πλαίσιο για τις τράπεζες άρχισε να διαμορφώνεται με το νόμο 5076/1931 «περί Ανωνύμων Εταιρειών και Τραπεζών». Στο άρθρο 10 παρ. 1 αυτού του νόμου ορίζεται ότι: « Τράπεζαι είναι αι επιχειρήσεις αίτινες, ανεξαρτήτως ετέρου σκοπού αυτών, δέχονται κατ' επάγγελμα καταθέσεις χρημάτων ή άλλων αξιών»

Πολλές είναι οι προσεγγίσεις για τον ορισμό της τράπεζας οι οποίες συγκλίνουν στο ότι η τραπεζική επιχείρηση δραστηριοποιείται κατά κύριο λόγο στην εμπορία χρήματος και ότι η δραστηριοποίηση και σε άλλες χρηματοοικονομικές εργασίες δεν διαφοροποιεί το κύριο χαρακτηριστικό της.

Η έννοια, η ίδρυση, η λειτουργία και οι εργασίες των πιστωτικών ιδρυμάτων στην χώρα μας ρυθμίζονται από την πρώτη τραπεζική οδηγία (77/780) και κυρίως από τη δεύτερη τραπεζική οδηγία(89/646) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική τραπεζική νομοθεσία με το ν. 2076/1.08.1992.

Σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 1 του ν. 2076/1992, τα πιστωτικά ιδρύματα ιδρύονται υποχρεωτικά με τη νομική μορφή της ανώνυμης εταιρείας, με εξαίρεση τις τράπεζες που ιδρύονται με τη νομική μορφή των αστικών συνεταιρισμών (ν. 1667/86 και άρθρο 5 του ν. 2076/92).

Το κατώτατο μετοχικό κεφάλαιο των πιστωτικών ιδρυμάτων που ιδρύονται στην Ελλάδα πρέπει να ανέρχεται σε 18.000.000€. Το αρχικό κεφάλαιο του πιστωτικού ιδρύματος κατατίθεται στην Τράπεζα της Ελλάδος πριν από την χορήγηση της άδειας. Κατά τη λειτουργία του πιστωτικού ιδρύματος το απαιτούμενο ύψος των κεφαλαίων προσδιορίζεται καθημερινά βάσει τους κινδύνους που αναλαμβάνει η τράπεζα και των κανόνων της κεφαλαιακής επάρκειας που τίθενται από τις εποπτικές αρχές.

Στο άρθρο 4 του ν.2076/92 ορίζεται η απαγόρευση σε νομικά ή φυσικά πρόσωπα που δεν αποτελούν πιστωτικά ιδρύματα να δραστηριοποιηθούν στην αποδοχή χρημάτων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό.

Όσον αναφορά τις χορηγήσεις επιτράπη με τον ν. 2937/2001 σε φορείς πέραν των τραπεζών, μετά από τη λήψη σχετικής άδειας από την Τράπεζα της Ελλάδος, η κατ' επάγγελμα χορήγηση δανείων και πιστώσεων προς το

⁴ «Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα» ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ Αθήνα 2005

«Η Ελληνική οικονομία μετά την Επανάσταση» <http://www.archive.gr/>

«ΧΡΗΜΑ – ΠΙΣΤΗ – ΤΡΑΠΕΖΕΣ» Δρ. Π. Α. ΚΙΟΧΟΣ – Δρ. Γ. Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

<http://www.bankofgreece.gr/>

«Η μεθοδολογία των χρηματοδοτήσεων στην τραπεζική πρακτική» ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ (Σημειώσεις από σεμινάρια τραπεζοϋπαλλήλων)

κοινό με αποτέλεσμα την αύξηση του ανταγωνισμού στο χρηματοοικονομικό χώρο.

3.1.1 Τυπικά στοιχεία ίδρυσης τραπεζών

Στα άρθρα 5, 6, 7 και 17 του ν. 2076/92 αναφέρονται οι ακόλουθες προϋποθέσεις και ενέργειες για την χορήγηση άδειας λειτουργίας σε ένα πιστωτικό ίδρυμα:

- Υποβολή σχετικής αίτησης στην Τράπεζα της Ελλάδος. Η αίτηση πρέπει να συνοδεύεται από σχέδιο καταστατικού και από μελέτη η οποία περιλαμβάνει το επιχειρηματικό πρόγραμμα της τράπεζας, τον προσδιορισμό των εργασιών και των υπηρεσιών που θα προσφέρει, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των διαφόρων σταδίων λειτουργίας της και τους κανονισμούς πολιτικής ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων.
- Κατάθεση εγγυητικής επιστολής πιστωτικού ιδρύματος, εφόσον ζητηθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, ισόποσης με το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο του υπό ίδρυση πιστωτικού ιδρύματος.
- Κατάθεση του συνόλου του απαιτούμενο αρχικού κεφαλαίου σε μετρητά στην Τράπεζα της Ελλάδος πριν από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας.
- Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος της ταυτότητας των μετόχων και το ποσοστό της συμμετοχής τους. Εάν οι μέτοχοι είναι νομικά πρόσωπα, η Τράπεζα της Ελλάδος δικαιούται να ζητήσει γνωστοποίηση της ταυτότητας των φυσικών προσώπων που άμεσα ή έμμεσα ελέγχουν τα νομικά πρόσωπα.
- Γνωστοποίηση στην Τράπεζα της Ελλάδος δύο προσώπων υπεύθυνων για τον καθορισμό του προσανατολισμού της δραστηριότητας του πιστωτικού ιδρύματος. Τουλάχιστον ένα από τα παραπάνω πρόσωπα θα πρέπει να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου του πιστωτικού ιδρύματος.
- Υποβολή δήλωσης για την προέλευση των χρηματικών μέσων των μετοχών.

3.2 Αλλοδαπά πιστωτικά ιδρύματα

Με την δεύτερη τραπεζική οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (οδηγία 89/646) και το ν. 2076/1992, όπως έχει τροποποιηθεί με το ν. 2937/2001 τίθενται οι όροι και οι προϋποθέσεις εγκατάστασης στην Ελλάδα αλλοδαπών πιστωτικών ιδρυμάτων και ελληνικών πιστωτικών ιδρυμάτων στο εξωτερικό. Συνοπτικά προβλέπεται ότι χωρίς να απαιτείται έγκριση από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές(Τράπεζα της Ελλάδος) τα πιστωτικά ιδρύματα που έχουν την έδρα τους σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε χώρα που έχει κυρώσει τη Συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (Ε.Ο.Χ.) μπορούν, εφόσον οι δραστηριότητες που θα ασκηθούν και οι υπηρεσίες που θα προσφέρουν καλύπτονται από την άδεια λειτουργίας που έχουν λάβει από τις αρμόδιες αρχές της χώρας καταγωγής και εποπτεύονται από αυτές, να εγκαθίστανται στην Ελλάδα μέσω υποκαταστημάτων ή να παρέχουν χωρίς εγκατάσταση διασυννοριακές υπηρεσίες. Η ελάχιστη ενέργεια που απαιτείται για την εγκατάσταση είναι η γνωστοποίηση της πρόθεσης και κάποιων βασικών στοιχείων (επωνυμία, διεύθυνση στην χώρα υποδοχής, ονόματα υπευθύνων του υποκαταστήματος, στοιχεία οικονομικής κατάστασης, πρόγραμμα δραστηριοτήτων, κτλ) από το πιστωτικό ίδρυμα που ιδρύει το υποκατάστημα και την αρμόδια εποπτική αρχή της χώρας καταγωγής προς την Τράπεζα της Ελλάδος.

Η ίδρυση υποκαταστήματος στην Ελλάδα πιστωτικού ιδρύματος που εδρεύει σε χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε χώρα που δεν έχει κυρώσει τη συμφωνία για το Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο βασίζεται στην αρχή την αμοιβαιότητας και στηρίζεται στο ν. 2076 και την ΠΔΤΕ 2461/5.04.2000.

Εναλλακτικός τρόπος δραστηριοποίησης πιστωτικού ιδρύματος στην χώρα μας είναι η ίδρυση γραφείου αντιπροσωπείας μετά από άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος τόσο για πιστωτικά ιδρύματα με έδρα Τρίτη χώρα όσο και για πιστωτικά ιδρύματα με έδρα σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφού για τα γραφεία δεν ισχύουν οι διατάξεις περί αμοιβαιότητας αναγνώρισης.

Συνοπτικά οι εργασίες ενός Γραφείου Αντιπροσωπείας μπορεί να είναι η συλλογή γενικών εμπορικών και οικονομικών πληροφοριών που αφορούν την Ελλάδα προκειμένου να χρησιμοποιηθούν από το κεντρικό κατάστημα, τα υποκαταστήματα και τους πελάτες του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος, η προώθηση και η ενθάρρυνση ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα και η εκπροσώπηση του αλλοδαπού πιστωτικού ιδρύματος και των συμφερόντων του στην Ελλάδα. Τέλος απαγορεύεται στα γραφεία αντιπροσωπείας η προσφορά οποιασδήποτε μορφής τραπεζικών εργασιών.

3.3 Ταξινόμηση & Βασικές Λειτουργίες Τραπεζών

Οι σημαντικές μεταβολές που παρατηρούνται στο χρηματοπιστωτικό χώρο, με πρώτη την απελευθέρωση της προσφοράς προϊόντων και υπηρεσιών από τα πιστωτικά ιδρύματα, την κατάργηση της διάκρισης της εμπορικής τραπεζικής και της επενδυτικής τραπεζικής, την προώθηση της εταιρείας παροχής υπηρεσιών και της τράπεζας πολλαπλών δραστηριοτήτων, καθιστούν δύσκολη την προσπάθεια ταξινόμησης των πιστωτικών ιδρυμάτων σε κατηγορίες, πλην της διάκρισης των τραπεζών σε κεντρικές ή εκδοτικές και λοιπές τράπεζες.

Δεδομένης της δυνατότητας δραστηριοποίησης των τραπεζών στην προσφορά του συνόλου των εργασιών του χρηματοοικονομικού χώρου, της υπαγωγής στο θεσμικό πλαίσιο των Εταιρειών Παροχής Υπηρεσιών και της ενιαίας αντιμετώπισης αυτών από τις εποπτικές αρχές, η διάκριση τους σε κατηγορίες, όπως Εμπορικές, Αγροτικές, Ναυτιλιακές, Κτηματικές, στεγαστικές κλπ, δεν μπορεί να γίνει παρά μόνο με το κριτήριο της επιλογής δραστηριοποίησης και εξειδίκευσης μιας τράπεζας σε συγκεκριμένο τομέα επενδυτικών υπηρεσιών όπως αυτές αναφέρονται στο ν.2396/96.

Μια επιπλέον εφικτή διάκριση έχει ως βάση το φορέα και τη διοικητική δομή των τραπεζών και κατατάσσει τις τράπεζες σε δημόσιες, ιδιωτικές και συνεταιριστικές.

Σε κάθε περίπτωση ουσιαστικός και διαφορετικός είναι ο ρόλος των Κεντρικών Τραπεζών οι οποίες αποτελούν τις εποπτικές αρχές των πιστωτικών ιδρυμάτων. Πέραν της εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων, οι Κεντρικές Τράπεζες στηρίζουν την οικονομία με την άσκηση της νομισματικής, της πιστωτικής και συναλλαγματικής πολιτικής ενώ έχουν και το προνόμιο της έκδοσης του χρήματος.

Διάκριση τραπεζών:

1. Αγροτικές τράπεζες

Βασικός στόχος των αγροτικών τραπεζών είναι η χρηματοδότηση και η ανάπτυξη του Γεωργικού Τομέα. Σχετική τράπεζα στην Ελλάδα είναι η Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος, η οποία ιδρύθηκε το 1929. οι δραστηριότητες της απελευθερώθηκαν και σήμερα πλέον δραστηριοποιείται όχι μόνο στην χρηματοδότηση και άλλων κλάδων της οικονομίας αλλά και στο σύνολο των κύριων επενδυτικών υπηρεσιών.

2. τράπεζες επενδύσεων

Οι τράπεζες επενδύσεων δραστηριοποιούνται στη χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων μέσω κοινοπρακτικών ή ομολογιακών δανείων καθώς και σε άλλες μορφές μακροπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων. Παράλληλα δραστηριοποιούνται στην συμμετοχή, με την ιδιότητα του συμβούλου, στις ιδιωτικοποιήσεις, στις εξαγορές και συγχωνεύσεις επιχειρήσεων και στην παροχή συμβουλών διαχείρισης ενεργητικού – παθητικού.

Οι τράπεζες επενδύσεων που έχουν λειτουργήσει στην χώρα μας είναι:

- Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως. Ιδρύθηκε το 1973 και το 2001 εξαγοράστηκε από την Τράπεζα Πειραιώς.
- Ελληνική Τράπεζα Επενδύσεων Βιομηχανικής Ανάπτυξης. Ιδρύθηκε το 1961.
- Τράπεζα Επενδύσεων. Ιδρύθηκε το 1962.

Οι δύο τελευταίες απορροφήθηκαν από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

3. Κτηματικές τράπεζες

Δραστηριότητα τους αποτελεί η χορήγηση στεγαστικών δανείων, δηλαδή η χρηματοδότηση ιδιωτών για αγορά ή ανέγερση κατοικίας. Οι κτηματικές τράπεζες που λειτούργησαν στην χώρα μας είναι:

- Εθνική Κτηματική Τράπεζα της Ελλάδος που ιδρύθηκε το 1927
- Εθνική Στεγαστική Τράπεζα

Και οι δύο τράπεζες έχουν συγχωνευθεί με άλλες τράπεζες.

4. Ναυτιλιακές τράπεζες

Εξειδικεύονται στην χρηματοδότηση της ναυτιλίας. Παράλληλα εξυπηρετούν και τις ανάγκες των ναυτιλιακών εταιρειών και των ναυτικών και σε όλα τα άλλα τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες. Τράπεζα η οποία λειτούργησε στην αρχή σαν ναυτιλιακή είναι η Citibank Ναυτιλιακή Τράπεζα Α.Ε. η οποία το 1964 ανοίγει το πρώτο της κατάστημα με κύριες δραστηριότητες στο χώρο της ναυτιλίας.

5. Εμπορικές τράπεζες

Μέχρι τη απελευθέρωση του χρηματοπιστωτικού συστήματος και των προσφερόμενων υπηρεσιών και προϊόντων σε αυτό, οι εμπορικές τράπεζες απετέλεσαν τη σημαντικότερη μορφή χρηματοπιστωτικού οργανισμού με δυνατότητα προσφοράς των περισσότερων χρηματοοικονομικών προϊόντων. Οι εργασίες των εμπορικών τραπεζών διακρίνονται σε τρεις κατηγορίες:

- Παθητικές εργασίες.

Στις παθητικές εργασίες περιλαμβάνονται οι κάθε μορφής καταθέσεις (όψεως, ταμειευτηρίου, προθεσμίας κλπ), καθώς και κάθε άλλη δραστηριότητα για άντληση και προσέλκυση κεφαλαίων.

- Μεσολαβητικές εργασίες

Στις μεσολαβητικές εργασίες περιλαμβάνονται όλες οι υπηρεσίες που παρέχονται από τις εμπορικές τράπεζες έναντι αμοιβής ή προμήθειας, εκτός του επιτοκίου, όπως εισπράξεις αξιών, μεσολάβηση στις εισαγωγές – εξαγωγές, φύλαξη τίτλων, ενοικίαση θυρίδων αγοραπωλησία συναλλάγματος.

- Ενεργητικές εργασίες

Στις ενεργητικές εργασίες περιλαμβάνονται οι χρηματοδοτήσεις και οι λοιπές εργασίες, όπως εγγυητικές επιστολές ή ενέγγυες πιστώσεις, καθώς και επενδύσεις κάθε μορφής όπως τοποθετήσεις σε χρεόγραφα ή ξένα νομίσματα.

Γνωστές εμπορικές τράπεζες που λειτούργησαν ή λειτουργούν στη χώρα μας είναι η Ιονική Τράπεζα της Ελλάδος (ιδρύθηκε το 1834, εξαγοράστηκε το 1999 από την Alpha Bank με την οποία συγχωνεύτηκε το 2000), η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος(ίδρυση 1841), η Τράπεζα Κεντρικής Ελλάδος (ιδρύθηκε το 1936, συγχωνεύτηκε με την ΕΤΕ), η Εμπορική Τράπεζα της Ελλάδος(ιδρύθηκε το 1907), η Alpha Bank (πρώην Τράπεζα Πιστεως που ιδρύθηκε το 1879), η Γενική Τράπεζα της Ελλάδος (ιδρύθηκε το 1937), η Τράπεζα Πειραιώς (ιδρύθηκε το 1961) και η EFG Eurobank Ergasias (ιδρύθηκε το 1990 με την αρχική επωνυμία Ευρωεπενδυτική Τράπεζα)

6. Ειδικά Πιστωτικά Ιδρύματα

Στην Ελλάδα λειτουργούν σήμερα δύο ειδικοί χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί που καλύπτουν ο καθένας συγκεκριμένες ανάγκες της οικονομίας και οι οποίοι έχουν εξαιρεθεί από την εφαρμογή του ν. 2076/92.

- Ταμείο παρακαταθηκών και δανείων

Ιδρύθηκε το 1912, είναι Ν.Π.Δ.Δ. και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Οικονομικών. Οι κύριες υπηρεσίες και τα προϊόντα που προσφέρει είναι : αποδοχή, φύλαξη και διαχείριση των κάθε είδους παρακαταθηκών, ταμειακή διαχείριση των κεφαλαίων διαφόρων Ν.Π.Δ.Δ., χορήγηση δανείων για έργα κοινής ωφέλειας και για την απόκτηση κατοικίας σε δημόσιους υπαλλήλους.

- Ταχυδρομικό ταμειευτήριο

Ιδρύθηκε το 1909 και άρχισε να λειτουργεί το 1915. Ελέγχεται από το Υπουργείο Συγκοινωνιών. Κύριος στόχος του είναι η ανάπτυξη του πνεύματος της αποταμίευσης. Δέχεται καταθέσεις ταμειευτηρίου και χρηματοδοτεί δημόσιους υπαλλήλους για την απόκτηση κατοικίας. Επίσης, χρηματοδοτεί και δημόσιους οργανισμούς.

3.4 Τράπεζες - Τράπεζα της Ελλάδος - Τραπεζικό σύστημα -Μεταρρυθμίσεις

Η ανάγκη ανάπτυξης ενός τραπεζικού συστήματος στη χώρα μας εμφανίζεται επί κυβέρνησης Καποδίστρια. Η δημιουργία ενός τραπεζικού συστήματος ήταν αναγκαστική διότι με το τραπεζικό σύστημα τότε αναπτύχθηκε η οικονομία ενώ η τοκογλυφία περιορίστηκε. Έτσι, το 1828, ιδρύθηκε η Εθνική Χρηματοδοτική Τράπεζα η οποία, έξι χρόνια αργότερα, το 1834 διαλύθηκε εξαιτίας των δύσκολων συνθηκών της περιόδου, της χαμηλής τραπεζικής κίνησης αλλά και της μειωμένης εμπιστοσύνης του κόσμου. Επτά χρόνια αργότερα, στις 30 Μαρτίου 1841 ιδρύθηκε η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος που αποτέλεσε την αφετηρία της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Ρητός στόχος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος ήταν η διοχεύτηση χαμηλότοκων δανείων το εμπόριο και την αγροτική παραγωγή. Γι' αυτό το λόγο η τράπεζα πριμοδοτήθηκε με το προνόμιο έκδοσης τραπεζογραμματίων.

Η οικονομική κρίση δεν άργησε να εμφανισθεί. Το 1948 η τράπεζα βρέθηκε αντιμέτωπη με οικονομικές δυσκολίες διότι οι πολιτικές αναταράξεις στον ευρωπαϊκό χώρο είχαν σαν αποτέλεσμα να επηρεάσουν τις εξωτερικές πιστώσεις της τράπεζας. Από την άλλη μεριά και οι εσωτερικές πιστώσεις δυσχέραιναν την δύσκολη κατάσταση της τράπεζας αλλά και της οικονομίας γενικότερα διότι οι έμποροι δεν μπορούσαν να εκπληρώσουν τις οικονομικές οφειλές που είχαν προς την τράπεζα λόγω της κρίσης που περνούσε το τομέας του εμπορίου. Το αίσιο τέλος της οικονομικής κρίσης βοήθησε την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος να επεκτείνει τις εργασίες της.

Στις 22 Μαΐου 1928 άρχισε να λειτουργεί η Τράπεζα της Ελλάδος ενώ σαν τράπεζα υφίσταντο από τον Σεπτέμβριο του 1927. Επτά μήνες πριν, τον Μάρτιο του 1927, μετά από μία περίοδο οικονομικής αστάθειας, η Ελληνική Κυβέρνηση ζήτησε την βοήθεια της Κοινωνίας των Εθνών, προκειμένου να εξυγιάνει την οικονομία, να αποκαταστήσει τη νομισματική σταθερότητα και να βελτιώσει τη λειτουργία του ελληνικού τραπεζικού συστήματος. Ακολούθησαν διαπραγματεύσεις με την Κοινωνία των Εθνών για την εκπόνηση ενός προγράμματος οικονομικής ανασυγκρότησης. Το πρωτόκολλο της Γενεύης που υπογράφηκε το Σεπτέμβριο του 1927 προέβλεπε την ίδρυση μιας νέας, αμιγώς εκδοτικής τράπεζας. Επίσης με το πρωτόκολλο της Γενεύης ορίστηκαν δύο σημαντικά θέματα υπαγορευόμενα από τις ισχύουσες διεθνείς οικονομικές συνθήκες. Το πρώτο σχετίζεται με την αντιστοιχία της δραχμής σε χρυσό και το δεύτερο με την ένταξη της δραχμής στον κανόνα του χρυσού, για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Ο κανόνας του χρυσού απέβλεπε στην εξασφάλιση της σταθερότητας της ισοτιμίας των νομισμάτων μέσω της σύνδεσης της ποσότητας της κυκλοφορίας χρήματος με το σε χρυσό απόθεμα της κεντρικής τράπεζας, αφήνοντας έτσι μικρά περιθώρια στις επιμέρους χώρες για την χάραξη ανεξάρτητης νομισματικής πολιτικής. Για τον κανόνα του χρυσού ειπώθηκε ότι «καθήλωνε μια οικονομία σε χρυσό σταυρό». Σήμερα πολλοί ιστορικοί καταμαρτυρούν στον κανόνα του χρυσού ότι ήταν ένας από τους παράγοντες που συνέβαλαν στην μεγάλη ύφεση του 1929. Είναι χαρακτηριστικό ότι,

μετά την κατάρρευση των διεθνών χρηματιστηρίων το 1929 και την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση που ακολούθησε τον Σεπτέμβριο του 1931 πολλές χώρες εγκατέλειψαν τον κανόνα του χρυσού. Το διεθνές αυτό περιβάλλον δεν ήταν καθόλου ευνοϊκό για την κεντρική τράπεζα. Οι ελληνικές αρχές ανησυχώντας για τυχόν αποσταθεροποιητικές επιπτώσεις από την εγκατάλειψη του κανόνα του χρυσού και από την εμπειρία που είχαν από την πρόσφατη νομισματική αστάθεια, επιχείρησαν να διατηρήσουν τη σύνδεση της δραχμής με τον χρυσό. Τον Απρίλιο του 1932 η Ελλάδα αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τον κανόνα του χρυσού μετά τις πιέσεις που δέχθηκε η δραχμή.

Από το 1946 έως το 1982 συνδυαστικό κρίκο της συνεργασίας πολιτείας και Τράπεζας της Ελλάδος αποτέλεσε η Νομισματική Επιτροπή η οποία ασκούσε τις κύριες αρμοδιότητες της νομισματικής, την πιστωτικής και της συναλλαγματικής πολιτικής. Στην Νομισματική Επιτροπή συμμετείχαν πέντε υπουργοί μεταξύ των οποίων και ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας ως πρόεδρος και ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος που ρόλος του ήταν η εισήγηση των αναγκαίων μέτρων της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής.

Η Νομισματική Επιτροπή καταργήθηκε το 1982 και τις αρμοδιότητες της άσκησης της νομισματικής, της πιστωτικής και της νομισματικής πολιτικής ανέλαβε αποκλειστικά η Τράπεζα της Ελλάδος με τον νόμο 1266/1982.

Μετά το 1982 ακολούθησαν πολλές σημαντικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Κατά τη διάρκεια του 1984 συνεχίστηκε η λήψη μέτρων που στόχευαν στην απλοποίηση και εκλογίκευση των πιστωτικών κανόνων, στο άνοιγμα του τραπεζικού συστήματος σε νέες κατηγορίες εργασιών και πελατών, στην εξασφάλιση καλύτερης πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στην τραπεζική χρηματοδότηση, στη μεταφορά ευθύνης και πρωτοβουλίας στις τράπεζες για την επιλογή των χρηματοδοτήσεων τους, στην αποτελεσματικότερη εποπτεία της λειτουργίας του τραπεζικού συστήματος και στην ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών αγορών.

Η προσπάθεια για εκλογίκευση της διάρθρωσης των επιτοκίων συνεχίστηκε και το 1985, με στόχους την αποτελεσματικότερη κατανομή και χρησιμοποίηση των αποταμιεύσεων που διοχετεύονται στην οικονομία μέσω του τραπεζικού συστήματος και τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της ρευστότητας της οικονομίας. Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η Τράπεζα της Ελλάδος έλαβε ορισμένα μέτρα για την κατεύθυνση αυτή. Ένα από τα σημαντικότερα μέτρα ήταν η καθιέρωση γενικού κατώτατου επιτοκίου για βραχυπρόθεσμα δάνεια, ίσο με το επιτόκιο καταθέσεων ταμειευτηρίου προσαυξανόμενο κατά μία ποσοστιαία μονάδα τον Νοέμβριο του 1985. Εκείνη την εποχή τα επιτόκια κυμαίνονταν από 17% - 21,5%.

Αυτό έγινε διότι η ύπαρξη επιτοκίων χορηγήσεων χαμηλότερων από το επιτόκιο καταθέσεων ταμειευτηρίου δημιουργούσε κίνητρο για διοχέτευση τραπεζικών πιστώσεων σε καταθέσεις ή σε τραπεζικά ομόλογα.

Την ίδια χρονιά πραγματοποιήθηκε σειρά αλλαγών στα επιτόκια όπως αύξηση των επιτοκίων βραχυπρόθεσμης χρηματοδότησης βιοτεχνιών. Οι προσαρμογές αυτές ήταν επιβεβλημένες για την εξασφάλιση ορθολογικότερης λειτουργίας του πιστωτικού συστήματος αλλά και για την

ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής για την σταθεροποίηση της οικονομίας.

Με την αλλαγή των επιτοκίων καταργήθηκαν πιστωτικοί κανόνες οι οποίοι μέχρι τότε ήταν αναγκαίοι για την διασφάλιση της χρησιμοποίησης των χαμηλότοκων πιστώσεων για τους σκοπούς για τους οποίους εχορηγούντο.

Το 1985 ελλατώθηκαν περιορισμοί που ίσχυαν στη χρηματοδότηση του εμπορίου και των επαγγελματιών. Επιτράπηκε η χρηματοδότηση μεταποιητικών, εξορυκτικών και τεχνικών εταιριών για την εξαγορά επιχειρήσεων ή την αγορά μεταχειρισμένου εξοπλισμού.

Από το φθινόπωρο του 1985 η Τράπεζα της Ελλάδος έλαβε σειρά μέτρων στα πλαίσια της οικονομικής σταθεροποίησης που απέβλεπαν στον έλεγχο της ρευστότητας και της πιστωτικής επέκτασης των τραπεζών και στην ενίσχυση της νομισματικής πολιτικής. Σημαντικό βήμα προς την κατεύθυνση της ενοποίησης των τραπεζικών επιτοκίων σε υψηλότερα επίπεδα ήταν η καθιέρωση από το Νοέμβριο του 1985 ενός ελάχιστου επιτοκίου 16% στις βραχυπρόθεσμες τραπεζικές πιστώσεις, ενώ τον Ιούνιο του 1986 αποφασίστηκε η καθιέρωση ενός ελάχιστου επιτοκίου 15% στις τραπεζικές χρηματοδοτήσεις μέσης και μακράς διάρκειας.

Παρ' όλα αυτά η απελευθέρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος ήταν ακόμα στην αρχή. Ο τότε διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Δημήτριος Χαλικιάς τόνισε το 1986 στην Έκθεση του ότι : « Παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει και την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στα προηγούμενα τέσσερα χρόνια, το πιστωτικό σύστημα εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από ακαμψία, συγκεντρωτισμό και χαμηλή παραγωγικότητα».

Στη διάρκεια του 1987 έγιναν ενέργειες για την απελευθέρωση των τραπεζικών επιτοκίων και την κατάργηση πιστωτικών περιορισμών και ελέγχων που περιόριζαν την ελευθερία των τραπεζών ως προς την επιλογή των χρηματοδοτήσεων. Το αποτέλεσμα σειράς μέτρων που έλαβε η Τράπεζα της Ελλάδος ήταν να περιοριστούν τα καθοριζόμενα επιτόκια σε λίγες μόνο κατηγορίες τραπεζικών χορηγήσεων και καταθέσεων, κυρίως στο επιτόκιο των καταθέσεων ταμειευτηρίου , στα ειδικά επιτόκια των χορηγήσεων προς μεταποιητικές επιχειρήσεις μικρού και μεσαίου μεγέθους και στα επιτόκια ορισμένων προγραμμάτων κοινωνικής κατοικίας. Βασικό εμπόδιο στον εκσυγχρονισμό του πιστωτικού συστήματος ήταν η δέσμευση υψηλών ποσοστών διαθεσίμων των εμπορικών τραπεζών για την χρηματοδότηση του δημόσιου τομέα, όπως και η αδρανοποίηση σημαντικών διαθεσίμων των τραπεζών αυτών που προορίζονταν για την χρηματοδότηση των μικρού μεγέθους μεταποιητικών επιχειρήσεων.

Το 1988 επιταχύνθηκε η απελευθέρωση του πιστωτικού συστήματος και των επιτοκίων. Το σημαντικότερο μέτρο ήταν η μείωση των δεσμεύσεων επί των τραπεζικών χορηγήσεων και τελικά η πλήρης κατάργηση τους από 01/01/1989. Το μέτρο αυτό έδωσε τη δυνατότητα στις τράπεζες να διαφοροποιούν τα επιτόκια τους ανάλογα με το βαθμό ρευστότητας και ασφάλειας των χορηγήσεών τους.

Το 1989 η απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος επιταχύνθηκε περισσότερο, όταν ολοκληρώθηκε η κατάργηση του συστήματος εξειδικευμένων πιστωτικών κανόνων και περιορισμών και δόθηκε στις

τράπεζες η δυνατότητα χρηματοδότησης όλων των κλάδων της οικονομικής δραστηριότητας με όρους και προϋποθέσεις που καθόριζαν οι ίδιες.

Στη διάρκεια του 1993 και τους πρώτους μήνες του 1994 ολοκληρώθηκε σχεδόν η διαδικασία απελευθέρωσης του πιστωτικού συστήματος και των επιτοκίων που είχε αρχίσει στα μέσα της δεκαετίας του 1980. Μερικές από τις καινοτομίες εκείνης της εποχής ήταν : η κατάργηση της υποχρέωσης των τραπεζών να επενδύουν μέρος των διαθεσίμων τους σε έντοκα γραμμάτια και η κατάργηση του καθοριζόμενου ελάχιστου επιτοκίου στις καταθέσεις ταμειευτηρίου. Οι τράπεζες πλέον είχαν την δυνατότητα χρηματοδότησης όλων σχεδόν των κλάδων της οικονομίας . Τον Ιανουάριο του 1994 έγινε ακόμα ένα βήμα προς την απελευθέρωση της καταναλωτικής πίστης αφού ορίστηκε ως ανώτατο ποσό χρηματοδότησης κατά άτομο τα 8 εκ. δραχμές.

Το πλαίσιο λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων έχει μεταβληθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, ιδιαίτερα μετά την απελευθέρωση της κίνησης των βραχυπρόθεσμων κεφαλαίων το Μάιο του 1994.

Ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος Λουκάς Παπαδήμος το 1995 παραδέχεται στην ετήσια έκθεση του ότι: « η κατάργηση των διοικητικών παρεμβάσεων και ρυθμίσεων που, μέχρι και προ ολίγων ετών , έθεταν σοβαρά εμπόδια στην ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών αγορών, η άρση των συναλλαγματικών περιορισμών στις τρέχουσες συναλλαγές και την κίνηση κεφαλαίων και, τέλος, η προώθηση σημαντικών μεταρρυθμίσεων για την περαιτέρω ανάπτυξη του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των πιστωτικών ιδρυμάτων έχουν δημιουργήσει ένα νέο περισσότερο ανταγωνιστικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί σήμερα το πιστωτικό σύστημα».

3.5 Τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες

Τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που μπορούν να προσφέρουν τα πιστωτικά ιδρύματα αναφέρονται αναλυτικά στην δεύτερη τραπεζική οδηγία(οδηγία 89/646/ΕΟΚ), στον ν. 2076/90 και στην οδηγία 93/22/ΕΟΚ.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 2076/90 οι δραστηριότητες που μπορούν να καλύψουν τα πιστωτικά ιδρύματα είναι οι εξής:

1. Αποδοχή καταθέσεων ή άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων
2. Χορήγηση πιστώσεων συμπεριλαμβανομένων και των πράξεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων
3. Χρηματοδοτική μίσθωση(leasing)
4. Πράξεις διενέργειας πληρωμών και μεταφοράς κεφαλαίων
5. Έκδοση και διαχείριση μέσων πληρωμής (πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, τραπεζικών επιταγών)
6. Εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων.
7. Συναλλαγές για λογαριασμό του ιδίου ιδρύματος ή της πελατείας του σε:
 - Μέσα χρηματαγοράς(αξιόγραφα, πιστοποιητικά καταθέσεων κλπ)
 - Συνάλλαγμα
 - Προθεσμιακά συμβόλαια χρηματοπιστωτικών τίτλων ή χρηματοοικονομικά δικαιώματα

- Συμβάσεις ανταλλαγής επιτοκίων και νομισμάτων
 - Κινητές αξίες
 - Συμμετοχές σε εκδόσεις τίτλων και παροχή συναφών υπηρεσιών περιλαμβανομένων ειδικότερα και των υπηρεσιών αναδόχου εκδόσεων τίτλων
8. Παροχή συμβουλών σε επιχειρήσεις όσον αφορά τη διάρθρωση κεφαλαίου τη βιομηχανική στρατηγική, παροχή συμβούλων καθώς και υπηρεσιών.
 9. Μεσολάβηση στις διαπραγματικές αγορές.
 10. Διαχείριση χαρτοφυλακίου ή παροχή συμβουλών για την διαχείριση χαρτοφυλακίου.
 11. Φύλαξη και διαχείριση κινητών αξιών.
 12. Εμπορικές πληροφορίες περιλαμβανομένων και των υπηρεσιών αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών.
 13. Εκμίσθωση θυρίδων

3.6 Κριτήρια έγκρισης δανείων

Για την έγκριση από μία τράπεζα μεσομακροπρόθεσμου δανείου συντάσσεται οικονομική μελέτη στην οποία εξετάζονται τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης και γενικότερα του δανειολήπτη.

Από την μελέτη καθορίζεται το ύψος και η διάρκεια δανείου αφού ληφθεί υπόψη το κόστος της επένδυσης. Τα βασικότερα κριτήρια για την έγκριση του δανείου σχετίζονται με τις αναμενόμενες εισροές του επενδυτικού προγράμματος. Οι κύριες μέθοδοι αξιολόγησης, του επενδυτικού προγράμματος και της δυνατότητας των εισροών να αποπληρώσουν το δάνειο είναι η μέθοδος της εσωτερικής αποδοτικότητας, η μέθοδος της καθαρής παρούσα αξίας και η μέθοδος του χρόνου αποπληρωμής.

Μέθοδος εσωτερικής αποδοτικότητας

Η εσωτερική αποδοτικότητα είναι το επιτόκιο προεξόφλησης το οποίο εξισώνει την παρούσα αξία των αναμενόμενων ταμειακών εισροών κατά την οικονομική ζωή της επένδυσης με την παρούσα αξία των εκροών, δηλαδή με το κόστος του επενδυτικού προγράμματος.

Η εσωτερική αποδοτικότητα προκύπτει από την σχέση:

$$X_0 = \frac{X_1}{(1+\ddot{r})} + \frac{X_2}{(1+\ddot{r})^2} + \dots + \frac{X_n}{(1+\ddot{r})^n}$$

$$X_0 = \sum_{t=1}^n \frac{X_t}{(1+t)^n}$$

όπου X_0 = κόστος επένδυσης (εκροή)
 $X_1, X_2, \dots, X_n$ = αναμενόμενες εισροές
 n = Αριθμός εισροών
 i = εσωτερικός βαθμός αποδοτικότητας

παράδειγμα:⁵

Αν υποθέσουμε ότι το κόστος μιας επένδυσης ανέρχεται σε 20.000 ευρώ, η οικονομική ζωή της σε 5 έτη και η αναμενόμενη εισροή κατά το έτος σε 6.500 ευρώ. Τότε η εσωτερική αποδοτικότητα θα είναι:

$$20.000 = \frac{6.500}{(1+i)^1} + \frac{6.500}{(1+i)^2} + \frac{6.500}{(1+i)^3} + \frac{6.500}{(1+i)^4} + \frac{6.500}{(1+i)^5}$$

Διαφώντας: $20.000 / 6.500$, βρίσκουμε ότι ο δείκτης παρούσας αξίας ράντας είναι 3,0769. Η εύρεση της εσωτερικής αποδοτικότητας (r) γίνεται με τη λύση της παραπάνω σχέσης. Από τον πίνακα δεικτών παρούσας αξίας ληξιπρόθεσμης ράντας βρίσκουμε ότι για 5 περιόδους ο συντελεστής 3,0769 βρίσκεται μεταξύ των επιτοκίων 18% και 19%, των οποίων οι συντελεστές προεξόφλησης είναι 3,1272 και 3,0576 αντίστοιχα.

Η παρούσα αξία των εισροών αυτών με εφαρμογή των συντελεστών αυτών είναι:

19% —→	ΠΛΑ. 20.326,80 ($6.500 * 3,1272$)	↓	Μείωση επιτοκίου κατά 1% τότε
18% —→	ΠΛΑ. 19.874,40 ($6.500 * 3,0576$)	↑	αύξηση των καθαρών ταμειακών ροών
	Διαφορά 452,40		

Άρα $326,80 / 452,40 = 0,72$

Οπότε το i = $18\% + 0,72\% = 18,72\%$

Το επενδυτικό πρόγραμμα είναι αποδεκτό όταν η εσωτερική αποδοτικότητα (r) είναι μεγαλύτερη από την αναμενόμενη απόδοση της επένδυσης.

Μέθοδος καθαρής παρούσας αξίας

Η μέθοδος της καθαρής παρούσας αξίας έχει βάση την αξία του χρήματος στο χρόνο. Η καθαρή παρούσα αξία είναι η διαφορά της αρχικής εκροής, δηλαδή του κόστους της επένδυσης, από την παρούσα αξία των εισροών επένδυσης, οι οποίες προεξοφλούνται με τη χρήση της απαιτούμενης από την επένδυση αποδοτικότητας. Εάν η διαφορά είναι θετική ή μηδενική, η επένδυση είναι αποδεκτή.

Το αποτέλεσμα προκύπτει από τη σχέση:

$$ΚΠΑ = (-X_0) + \frac{X_1}{(1+i)} + \frac{X_2}{(1+i)^2} + \dots + \frac{X_n}{(1+i)^n}$$

⁵ πηγή παραδείγματος: «Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα» ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

$$ΚΠΑ = \sum_{t=1}^n \frac{X_t}{(1+i)^t} - X_0$$

όπου ΚΠΑ = Καθαρή παρούσα αξία, X_0 = Ύψος της επένδυσης, X_n = ΚΤΡ, i = απαιτούμενη απόδοση
παράδειγμα⁶

Εάν έχουμε: ύψος επένδυσης 20.000 ευρώ, εισροές 6.500 ευρώ, διάρκεια 5 έτη και απαιτούμενη απόδοση 12% τότε

$$ΚΠΑ = -20000 + \frac{6500}{(1,12)} + \frac{6500}{(1,12)^2} + \frac{6500}{(1,12)^3} + \frac{6500}{(1,12)^4} + \frac{6500}{(1,12)^5}$$

$$ΚΠΑ = -20000 + 23231,20 = 3231,20$$

Άρα η επένδυση είναι αποδεκτή και το δάνειο θα χορηγηθεί.

Μέθοδος χρόνου επαναπληρωμής⁷

Η μέθοδος χρόνου επαναπληρωμής αναφέρεται στο αριθμό των ετών που απαιτούνται ώστε να αποπληρωθεί το αρχικό ποσό της επένδυσης.

$$\text{Μέθοδος επαναπληρωμής} = 20000 / 6500 = 3,077$$

Εάν οι ετήσιες εισπράξεις δεν είναι ίδιες και κατανέμονται ως εξής:

5000 — 1 ^ο έτος		βλέπουμε ότι μέχρι το τρίτο έτος εισπράξεις 18.500 και 1.500 από το τέταρτο έτος 18.500 + 1500 = 20000
7000 — 2 ^ο έτος		
6.500 — 3 ^ο έτος		
6800 — 4 ^ο έτος		
4000 — 5 ^ο έτος		

Η επένδυση είναι αποδεκτή εάν ο χρόνος επιστροφής του αρχικού κεφαλαίου συμπίπτει ή είναι μικρότερος από ένα ελάχιστο αποδεκτό χρόνο.

⁶ Πηγή παραδείγματος: «Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα» ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

⁷ Πηγή παραδείγματος: «Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα» ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ

Εκτός από τις παραπάνω μεθόδους, οι οποίες είναι σημαντικές στην έγκριση δανείων, υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για την χρηματοδότηση των επιχειρήσεων και των επιχειρηματικών σχεδίων τους.

Αυτοί οι παράγοντες είναι : στάδιο ανάπτυξης της επιχείρησης, ύψος χρηματοδοτούμενου κεφαλαίου, εξασφάλιση αποπληρωμής δανείου, φήμη στη αγορά, βιωσιμότητα της επιχείρησης και αποδοτικότητα..

Στάδιο ανάπτυξης

Ένας παράγοντας που λαμβάνεται υπόψη από τον επενδυτή είναι το στάδιο ανάπτυξης που βρίσκεται η υποψήφια εταιρεία για χρηματοδότηση. Όπως έχουμε αναφέρει η χρηματοδότηση σε επιχειρήσεις οι οποίες βρίσκονται σε πρώιμα στάδια ανάπτυξης δεν χρηματοδοτούνται τόσο εύκολα όσο χρηματοδοτούνται οι επιχειρήσεις που βρίσκονται ήδη σε ανάπτυξη και η αβεβαιότητα και ο κίνδυνος κυμαίνονται σε χαμηλά επίπεδα.

Ύψος χρηματοδοτούμενου κεφαλαίου

Το ύψος του χρηματοδοτούμενου κεφαλαίου που ζητά μια επιχείρηση από τον χρηματοδότη της παίζει σημαντικό ρόλο στη λήψη απόφασης για χρηματοδότηση. Οι τράπεζες δεν επενδύουν εύκολα σε επιχειρήσεις που επιθυμούν μεγάλο ύψος κεφαλαίου και ιδιαίτερα όταν βρίσκονται στα αρχικά βήματα ανάπτυξης όπου η αποπληρωμή του δανείου δεν είναι οίγουρη. Από την άλλη μεριά όμως δεν χρηματοδοτούν και επιχειρήσεις οι οποίες για να καλύψουν άμεσα τις ανάγκες τους ζητούν μικρό κεφάλαιο διότι η αποπληρωμή θα γίνει σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα και το όφελος της τράπεζας από μία τέτοια επένδυση θα είναι μικρό.

Εξασφάλιση αποπληρωμής δανείου

Εκτός από την εξασφάλιση που παρέχεται από την υπογραφή της σύμβασης από τους δανειολήπτες, η τράπεζα είναι δυνατόν να πάρει πρόσθετες εξασφαλίσεις προκειμένου να μειωθεί ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος από την τράπεζα. Η καλύτερη εξασφάλιση της τράπεζας είναι η βιωσιμότητα της επιχείρησης. Ωστόσο, καταφεύγουν σε πρόσθετες εξασφαλίσεις στις εξής περιπτώσεις: όταν η χρηματοδότηση συνδέεται και πρόκειται α εξοφληθεί με συγκεκριμένες απαιτήσεις του πιστούχου(επιταγές συναλλαγματικές), όταν η εξασφαλίσεις επιβάλλονται από τη μορφή χρηματοδότηση, όπως γίνεται στην περίπτωση χρηματοδότησης παγίων, όταν η τράπεζα δεν είναι απόλυτα ικανοποιημένοι από την κατάσταση και λειτουργία της επιχείρησης όταν η ίδια η επιχείρηση προσφέρει με πρωτοβουλία της πρόσθετες εξασφαλίσεις.

Φήμη στην αγορά

Ένας άλλος παράγοντας που πρέπει να αναφέρουμε και είναι εξίσου σημαντικός είναι η «εικόνα» της επιχείρησης στην αγορά. Μαζί με την φήμη της αγοράς, εξετάζεται με πολύ προσοχή και η επιτυχία ή αποτυχία της επιχείρησης σε προηγούμενες προσπάθειες

χρηματοδότησης. Η καλή φήμη της υπάρχουσας εταιρείας και η πιστοληπτική της ικανότητα αποτελούν πλεονέκτημα της επιχείρησης στην λήψη απόφασης για την χορήγηση δανείου. Αυτοί οι παράγοντες απ' την άλλη λειτουργούν αρνητικά στις νέες επιχειρήσεις οι οποίες φυσικά δεν έχουν προλάβει να δημιουργήσουν φήμη στην αγορά.

Βιωσιμότητα της επιχείρησης

Η βιωσιμότητα της επιχείρησης καθορίζεται από τις προοπτικές που εμφανίζει να είναι ανταγωνιστική με μονιμότερη βάση. Το κριτήριο αυτό είναι πολύ σημαντικό, γι' αυτό συγκεντρώνει το ενδιαφέρον των τραπεζών πριν από κάθε χρηματοδότηση. Η βιωσιμότητα της επιχείρησης εξαρτάται από την οικονομική κατάσταση και την ανταγωνιστικότητα του αντικειμένου δραστηριότητας.

Η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης: Δίνει στην τράπεζα πληροφορίες σχετικά με την ορθότητα των αποφάσεων που λήφθηκαν κατά το παρελθόν, τον τρόπο λειτουργίας και τις προοπτικές που έχει. Οι επιχειρηματίες προσπαθούν με διάφορα τεχνάσματα να ωραιοποιούν τα οικονομικά τους στοιχεία. Γι' αυτό το λόγο έχει αναπτυχθεί μιας τεχνική ανάλυσης των οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων που βοηθά στην προσέγγιση της πραγματικής κατάστασης τους. Οι κύριες πηγές άντλησης των οικονομικών στοιχείων είναι: τα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης οι δημοσιευμένοι ισολογισμοί, το άμεσο οικονομικό περιβάλλον και τα δικαστηριακά στοιχεία που συγκεντρώνονται από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών μέσω του συστήματος ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ και περιέχουν εκτός από τυχόν δυσμενή στοιχεία για τις επιχειρήσεις, όπως είναι διαμαρτυρήσεις συναλλαγματικών, ακάλυπτες επιταγές, και άλλα στοιχεία που πιθανόν να ενδιαφέρουν την τράπεζα όπως πωλήσεις ή αγορές ακινήτων, εγγραφές υποθηκών. Τέλος, τα συμπεράσματα που εξάγονται από την οικονομική ανάλυση πρέπει απαραίτητα να επιβεβαιώνονται με επισκέψεις στα γραφεία και στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης.

Ανταγωνιστικότητα του αντικειμένου δραστηριότητας της επιχείρησης: Σε μια εποχή κατά την οποία συντελούνται πολλές ανακατατάξεις στην επιχειρηματική δραστηριότητα, αποτελεί συχνό φαινόμενο επιχειρήσεις να τίθενται εκτός αγοράς λόγω του αντικειμένου δραστηριότητας τους. Το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης καθώς και η δυνατότητα που έχει να το διατηρεί ανταγωνιστικό και προσαρμοσμένο στις απαιτήσεις των πελατών της καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τις προοπτικές βιωσιμότητας.

Αποδοτικότητα

Η έννοια της αποδοτικότητας ως κριτήριο έγκρισης σχετίζεται με την απόδοση που θα έχει για την τράπεζα η συνεργασία με τη συγκεκριμένη επιχείρηση και όχι η αποδοτικότητα της επιχείρησης. Η τράπεζα απασχολεί κεφάλαια των μετόχων ή και των καταθετών της και προσδοκά ανάλογη απόδοση. Το όφελος που θα έχει από κάθε πελάτη προέρχεται όχι μόνο από τόκους της χρηματοδότησης αλλά και από τις προμήθειες άλλων παραγωγικών εργασιών. Η αποδοτικότητα από κάθε επιχείρηση εξάγεται από τους τόκους χορηγήσεων συν τις προμήθειες προς το μέσο όρο χρηματοδοτήσεων.

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

4.1 Η Ε.Τ.Ε. από την ίδρυση της μέχρι σήμερα⁸

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ιδρύθηκε το 1841. Ρητός της στόχος ήταν η διοχέτευση στην αγορά χαμηλότοκων δανείων για το εμπόριο και την αγροτική παραγωγή. Γι' αυτό το λόγο η τράπεζα προμηθεύτηκε με το προνόμιο έκδοσης τραπεζογραμματίων μέχρι το 1928 όπου ιδρύθηκε η Κεντρική Τράπεζα της Ελλάδος. Τα χαμηλότοκα δάνεια τα καρπώθηκαν οι έμποροι που μπόρεσαν να βρουν δάνεια με επιτόκιο 8-10%. Η ΕΤΕ άρχισε να δανείζει στο ίδιο το κράτος και να επεκτείνει τις δραστηριότητες της στα εμπορικά κέντρα της χώρας που τότε ήταν η Ερμούπολη και η Πάτρα όπου το 1843 και το 1846 ίδρυσε τα πρώτα της υποκαταστήματα αντίστοιχα.

Για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πελατών της και για την επέκταση της σε άλλες τραπεζικές εργασίες το 1891 ίδρυσε την Εθνική Ασφαλιστική και το 1927 την Εθνική Κτηματική Τράπεζα η οποία συγχωνεύθηκε με την ΕΤΕ το 1998. Η εισαγωγή της στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών πραγματοποιήθηκε το 1880, ενώ στο Χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης εισήχθη το 1999.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος σήμερα προσφέρει ένα μεγάλο φάσμα χρηματοοικονομικών προϊόντων και υπηρεσιών που ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις και στις ανάγκες των ιδιωτών και πολύ περισσότερο των επιχειρήσεων.

Το τραπεζικό δίκτυο αριθμεί 561 καταστήματα σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο ενώ ακολουθώντας την εξέλιξη της τεχνολογίας αριθμεί 1.399 ATM's και συγχρόνως αναπτύσσει εναλλακτικά δίκτυα όπως internet banking και phone banking. Βλέπουμε λοιπόν, ότι η τράπεζα μεριμνά για το διαρκή εκσυγχρονισμό των διαδικασιών της ώστε να κάνει ευκολότερες τις συναλλαγές επενδύοντας συγχρόνως και στην τεχνολογία.

⁸ «Η Ελληνική οικονομία μετά την Επανάσταση» <http://www.archive.gr/>
<http://www.nbg.gr/>

4.2 Η αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων⁹ από την ΕΤΕ

Για την χρηματοδότηση των επιχειρηματικών σχεδίων από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, όπως και από κάθε άλλη τράπεζα, υπάρχουν ορισμένα κριτήρια αξιολόγησης. Τα κριτήρια αυτά βασίζονται κατά κύριο λόγο στα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης αλλά και σε στοιχεία μη οικονομικά. Παρακάτω θα δούμε εκτενέστερα τη διαδικασία αξιολόγησης επιχειρηματικών σχεδίων που ακολουθεί η ΕΤΕ.

Όπως γνωρίζουμε οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε μικρές, μεσαίες και μεγάλες. Η διάκριση αυτή χρησιμοποιείται και στην ΕΤΕ. Πιο συγκεκριμένα ο κανονισμός πιστοδοτήσεων της τράπεζας διακρίνει τις επιχειρήσεις σε μεσαίες και μεγάλες οι οποίες τηρούν πλήρη σειρά λογιστικών βιβλίων και σε μικρές οι οποίες τηρούν βιβλία Α' και Β' κατηγορίας. Οι επιχειρήσεις αξιολογούνται με ποιοτικά κριτήρια τα οποία είναι κοινά σε όλες τις επιχειρήσεις αλλά και με ποσοτικά κριτήρια τα οποία διαφέρουν αναλόγως με τη παραπάνω διάκριση των επιχειρήσεων.

4.2.1 Ποιοτικά Κριτήρια Αξιολόγησης

Η ΕΤΕ κατά την αξιολόγηση χρησιμοποιεί όχι μόνο τα οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων αλλά και στοιχεία τα οποία μαρτυρούν την εικόνα της επιχείρησης και τη θέση που κατέχει στον κλάδο που δραστηριοποιείται αλλά και στην αγορά γενικότερα.

Επιχειρησιακή εικόνα

Για την διαμόρφωση της εικόνας της επιχείρησης εκτιμώνται:

- Το management της επιχείρησης, αν χρησιμοποιεί νέες μεθόδους ανάπτυξης και αν οι στόχοι τους οποίους θέτει η επιχείρηση μπορούν να υλοποιηθούν.
- Η κατάσταση του επιχειρηματία ή των εταίρων. Πιο συγκεκριμένα, το παρελθόν τους, η ηλικία τους καθώς και η γνώση και η εμπειρία που έχουν στην αντικείμενο εργασιών τους.
- Οι κτιριακές εγκαταστάσεις που βρίσκεται η επιχείρηση.
- Ο μηχανολογικός εξοπλισμός και η ποιότητα των προϊόντων, αν πρόκειται για εμπορική επιχείρηση.
- Το δίκτυο διανομής των προϊόντων, ο βαθμός οργάνωσης του και η γεωγραφική του κατανομή.
- Τα χρόνια ύπαρξης και λειτουργίας της επιχείρησης. Βασικός παράγοντας διότι μία επιχείρηση μεγαλύτερη των 2 με 3 χρόνων είναι πιο εύκολο να χρηματοδοτηθεί.

⁹ Κανονισμός πιστοδοτήσεων – Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. – Απρίλιος 2001

- Η συνέπεια του πελάτη προς τις υποχρεώσεις του σε τράπεζες, ασφαλιστικούς οργανισμούς, στο δημόσιο. Αν η τράπεζα αντιληφθεί ότι υπάρχουν υποχρεώσεις προς δημόσιους οργανισμούς δεν χρηματοδοτεί την επιχείρηση, ενώ κάνει κινήσεις για την απομάκρυνση της επιχείρησης από την τράπεζα.
- Η ύπαρξη νομικών εκκρεμοτήτων.

Αγορά στην οποία δραστηριοποιείται η επιχείρηση

Οι προοπτικές του κλάδου της επιχείρησης επηρεάζουν άμεσα και την ίδια. Οι συνεχείς αλλαγές στο οικονομικό περιβάλλον διαφοροποιούν τις προοπτικές του κάθε κλάδου, γεγονός που έχει άμεσες συνέπειες στη βιωσιμότητα και ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων.

Η τράπεζα ερευνά τη θέση την οποία κατέχει η επιχείρηση στον τομέα που δραστηριοποιείται. Επίσης εξετάζει τις τυχόν ιδιαιτερότητες που μπορεί να υπάρχουν στο συγκεκριμένο κλάδο, το ανταγωνισμό που υπάρχει και η ικανότητα αντιμετώπισης του. Τέλος για την διαμόρφωση της θέσης εξετάζει αν στο προϊόν το οποίο έχει η επιχείρηση υπάρχει απήχηση από το κοινό. Η δραστηριοποίηση της επιχείρησης σε κλάδο στον οποίο η ζήτηση του προϊόντος έχει σταθερή πορεία ή φθίνουσα και συγχρόνως ο ανταγωνισμός αναπτύσσεται δεν αποτελεί θετικό ποιοτικό στοιχείο για την αξιολόγηση της επιχείρησης.

Η τράπεζα αντλεί τις παραπάνω πηγές (θέση, ανταγωνισμό, ζήτηση) από το Μηνιαίο Δελτίο Κλαδικής Επιχειρηματικής Ενημέρωσης.

4.2.2 Ποσοτικά Κριτήρια Αξιολόγησης (μεγάλων & μεσαίων επιχειρήσεων)

Στα ποσοτικά κριτήρια αξιολόγησης μεγάλου & μεσαίου μεγέθους που χρησιμοποιεί η ΕΤΕ περιλαμβάνονται η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης καθώς και η πορεία εργασιών της.

Οικονομική κατάσταση της επιχείρησης

Για το προσδιορισμό της οικονομικής κατάστασης της επιχείρησης εξετάζονται: τα πάγια στοιχεία, τα αποθέματα, οι πιστώσεις προς τους πελάτες, τα διαθέσιμα, τα ίδια και ξένα κεφάλαια, η δανειακή επιβάρυνση, το κεφάλαιο κίνησης και η ρευστότητα.

Πάγια στοιχεία

Τα πάγια στοιχεία αποτελούν μια μακροπρόθεσμη επένδυση, μέσω της οποίας η επιχείρηση πραγματοποιεί την παραγωγική και εμπορική λειτουργία της. Όσο αναφορά τα πάγια στοιχεία από την τράπεζα ελέγχονται:

- Ο τόπος εγκατάστασης της επιχείρησης.
- Τα οικονομικά δεδομένα όπως επιχορηγήσεις επενδύσεων, επιδοτήσεις επιτοκίου, αυξημένες αποσβέσεις.
- Τεχνολογική υποδομή. Επίπεδο και χρονολογία μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Ύψος νέων επενδύσεων(έναρξη, λήξη) και πηγή χρηματοδότησης(ίδια κεφάλαια, δημόσιος τομέας, δανεισμός)
- Τα λογιστικά δεδομένα των παγίων και η ακριβής απεικόνιση τους στις οικονομικές καταστάσεις, προβλεπόμενες αποσβέσεις , παρουσίαση παγίων που συμμετέχουν στη παραγωγική διαδικασία της επιχείρησης, ετησία μεταβολή παγίων (αύξηση των παγίων, πως χρηματοδοτήθηκε, έλλειψη παγίων, ποιο πάγιο ρευστοποιήθηκε)

Αποθέματα

Η επιχείρηση προκειμένου να ανταπεξέλθει σε απρόσμενη ζήτηση των προϊόντων της είναι υποχρεωμένη να διατηρεί πάντα ένα συγκεκριμένο ύψος αποθεμάτων οποιασδήποτε μορφής(α' υλών, ημιτελών, ετοιμών προϊόντων)

Η τράπεζα εξετάζει το δείκτη αποθεματοποίησης της επιχείρησης τον οποίο τον συγκρίνει με τον δείκτη της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου και το δείκτη του κλάδου της επιχείρησης και καταλήγει στα εξής συμπεράσματα: Αν ο δείκτης είναι χαμηλός αποτελεί ένδειξη για ορθολογική πολιτική αποθεμάτων, αν ο δείκτης είναι υψηλός υποδηλώνει ότι η επιχείρηση διατηρεί αυξημένα αποθέματα που συνεπάγεται δέσμευση κεφαλαίων.

Πιστώσεις προς τους πελάτες

Η επιχείρηση προκειμένου να αυξήσει το μερίδιό της στην αγορά παρέχει πιστώσεις προς τους πελάτες της. Η εξέταση των πιστώσεων από την τράπεζα έχει μεγάλη σημασία διότι προσδιορίζει το μέγεθος των κεφαλαίων που η επιχείρηση χρηματοδοτεί στους πελάτες της.

Κατά την εξέταση γίνεται και σύγκριση με τις προηγούμενες χρήσεις και γενικά με τις πιστώσεις που επικρατούν στο κλάδο που δραστηριοποιείται. Το ύψος των πιστώσεων διαφέρει από κλάδο σε κλάδο και εξαρτάται από τη ζήτηση, τον ανταγωνισμό και την ρευστότητα που επικρατούν.

Διαθέσιμα

Σ' αυτό το ποσοτικό κριτήριο η τράπεζα δεν εξετάζει μόνο τα ρευστά διαθέσιμα του ταμείου αλλά και τα εισπρακτέα τοκομερίδια και τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας. Οι καταθέσεις προθεσμίας θεωρούνται διαθέσιμα εφόσον η ανάληψη μπορεί να γίνει οποτεδήποτε.

Ίδια κεφάλαια

Η ύπαρξη ορθολογικών ιδίων κεφαλαίων εξασφαλίζει τη σωστή λειτουργία της επιχείρησης. Στα ίδια κεφάλαια περιλαμβάνονται το μετοχικό κεφάλαιο και τα αποθεματικά. Τα ίδια κεφάλαια προκύπτουν αν από τα ίδια κεφάλαια που εμφανίζονται στον ισολογισμό αφαιρεθούν λογιστικές ζημιές, εκπέσουν οι επισφαλείς απαιτήσεις και τα απαξιωμένα αποθέματα και προστεθούν τα μη λογιστικοποιημένα λανθάνοντα αποθέματα.

Ξένα κεφάλαια

Τα ξένα κεφάλαια χωρίζονται με μακροπρόθεσμα και βραχυπρόθεσμα. Στα μακροπρόθεσμα περιλαμβάνονται τα επενδυτικά και ομολογιακά δάνεια, οι πιστώσεις προς τους προμηθευτές παγίων αλλά και η χρηματοδοτική μίσθωση.

Τα βραχυπρόθεσμα κεφάλαια αποτελούνται από τον τραπεζικό δανεισμό και από τους προμηθευτές. Η τράπεζα στον τραπεζικό δανεισμό εξετάζει τις μορφές του δανεισμού, το νόμισμα και στους προμηθευτές εξετάζει την προέλευση τους, τον αριθμό τους, το διάστημα πίστωσης και το νόμισμα που πραγματοποιούνται οι συναλλαγές.

Δανειακή επιβάρυνση

Σύμφωνα με τον δείκτη δανειακής επιβάρυνσης (ίδια / ξένα κεφάλαια) η τιμή του θα πρέπει να είναι για τη βιομηχανία μέχρι 1/25 και για το εμπόριο μέχρι $\frac{1}{4}$. Σε περίπτωση που ο δείκτης δεν κινείται στις τιμές αυτές τότε η τράπεζα εξετάζει τους παράγοντες επιδείνωσης όπως η ύπαρξη ζημιογόνων αποτελεσμάτων που καλύπτονται με αναστολή ή με νέα δανειακά κεφάλαια, η τυχόν αύξηση των αποθεμάτων με κάλυψη από πιστώσεις προμηθευτών ή βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Κεφάλαιο κίνησης

Κεφάλαιο κίνησης είναι το σύνολο των κεφαλαίων που η επιχείρηση χρησιμοποιεί όπως αποθέματα, πιστώσεις προς την πελατεία και διαθέσιμα. Η ύπαρξη αξιόλογου κεφαλαίου παίζει καταλυτικό ρόλο διότι η επιχείρηση διαμορφώνει η ίδια τις συνθήκες λειτουργίας της αποφεύγοντας τον βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Η ρευστότητα της επιχείρησης είναι σημαντικός παράγοντας για την κάλυψη των υποχρεώσεων της. Επηρεάζεται άμεσα από τις λαμβανόμενες και παρεχόμενες πιστώσεις και το χρόνο παραμονής των αποθεμάτων στην

επιχείρηση. Τέλος, η τράπεζα εξετάζοντας το δείκτη ρευστότητας (βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις / βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις) κρίνει αν η ρευστότητα είναι ικανοποιητική όταν ο δείκτης υπερβαίνει τη μονάδα.

Πορεία εργασιών

Άλλο ένα ποσοτικό κριτήριο που λαμβάνει υπόψη της η ΕΤΕ κατά την αξιολόγηση των μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων είναι η πορεία εργασιών της επιχείρησης.

Για την πορεία εργασιών εξετάζονται τα εξής: η κατάσταση του κύκλου εργασιών κατά την τελευταία τριετία, το μικτό κέρδος, τα τελικά αποτελέσματα, καθώς και τα κέρδη προ αποσβέσεων.

Η κατάσταση του κύκλου εργασιών

Η κατάσταση του κύκλου εργασιών θεωρείται θετική όταν το ποσοστό αύξησης των πωλήσεων υπερβαίνει κατ' αξία το μέσο ετήσιο πληθωρισμό, όταν υπάρχει αύξηση των πωλήσεων και όταν ο κύκλος εργασιών παραμένει αμετάβλητος σε περιόδους μειωμένης ζήτησης στην αγορά.

Μικτό κέρδος

Ίσως το βασικότερο κριτήριο αξιολόγησης της επιχείρησης από την τράπεζα. Το μικτό κέρδος προσδιορίζει τη λειτουργικότητα της επιχείρησης σε παραγωγικό επίπεδο. Ο δείκτης Μ.Κ. (μικτά κέρδη / πωλήσεις) αν είναι υψηλός δίνει τη δυνατότητα στην επιχείρηση για μεγαλύτερο ύψος τραπεζικού δανεισμού. Η τράπεζα εξετάζει το περιθώριο μικτού κέρδους κατά την τελευταία τριετία και τον συγκρίνει με το Μ.Κ. του κλάδου δραστηριοποίησης της επιχείρησης. Τέλος, η τράπεζα σε περίπτωση που ο δείκτης μικτού κέρδους έχει πτωτική τάση για 2 χρόνια δεν διακόπτει συνεργασία αλλά παρακολουθεί στενότερα τη τάση του δείκτη μικτού κέρδους της επιχείρησης.

Τελικά αποτελέσματα

Με βάση το τελικό αποτέλεσμα, που αποτελεί ένδειξη για την λειτουργία της επιχείρησης, διαμορφώνεται ο χαρακτηρισμός της επιχείρησης σε κερδοφόρα ή ζημιογόνα. Στη διαμόρφωση του τελικού αποτελέσματος συμβάλλουν όλοι οι παράγοντες που συνθέτουν τη λειτουργία της επιχείρησης όπως management, μηχανολογικός εξοπλισμός, εμπορική πολιτική, συνθήκες αγοράς, κύκλος εργασιών, μικτά κέρδη και δαπάνες. Η τράπεζα διαχωρίζει τα λειτουργικά κέρδη από τα κέρδη που προέρχονται από έκτακτα έσοδα, επίσης διαχωρίζει τις τακτικές από τις έκτακτες ζημιές. Η εμφάνιση ζημιών αποτελεί στοιχείο αποφυγής συνεργασίας της επιχείρησης με την τράπεζα.

Κέρδη προ αποσβέσεων

Τα κέρδη προ αποσβέσεων απεικονίζουν τη δυνατότητα της επιχείρησης να αυτοχρηματοδοτείται με κεφάλαια κίνησης και να καλύπτει τις λειτουργικές της δαπάνες όπως φόρο εισοδήματος, ετήσιες δόσεις μακροπρόθεσμων δανείων, οφειλές προς τους δημοσίους οργανισμούς.

Κατά την εξέταση των επενδυτικών προτάσεων βασικό κριτήριο για την έγκριση τους είναι η δυνατότητα αποπληρωμής νέου δανείου από τα κέρδη προ αποσβέσεων.

4.2.3 Ποσοτικά Κριτήρια Αξιολόγησης (μικρών επιχειρήσεων)

Η αξιολόγηση του μικρού μεγέθους επιχειρήσεων βασίζεται στην εξέλιξη των πωλήσεων, στην εξέλιξη των αποτελεσμάτων, στην εξέλιξη των υποχρεώσεων και την σχέση ιδίων κεφαλαίων προς ξένα κεφάλαια.

Εξέλιξη των πωλήσεων

Η τράπεζα εξετάζει την εξέλιξη των επιχειρήσεων για τα 3 τελευταία έτη. Η φθίνουσα πορεία ή η στασιμότητα δεν ενδείκνυται για συνεργασία της τράπεζας με την επιχείρηση.

Εξέλιξη αποτελεσμάτων

Υπάρχει δυσκολία στον προσδιορισμό των αποτελεσμάτων των μικρών επιχειρήσεων. Η τράπεζα προσδιορίζει τα αποτελέσματα των δηλώσεων που έχουν υποβάλει οι επιχειρήσεις προς τις ΔΟΥ. Στην περίπτωση που ο προσδιορισμός του αποτελέσματος δεν είναι εφικτός λόγω παραποίησης των πραγματικών αποτελεσμάτων τότε η τράπεζα αξιολογεί με βάση την εξέλιξη του κύκλου εργασιών κατά την τελευταία τριετία, τις ληξιπρόθεσμες υποχρεώσεις και το χρονικό διάστημά τους και τις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά. Τέλος ελέγχει αν τα κέρδη που έχει δηλώσει η επιχείρηση επαρκούν για την αποπληρωμή των υποχρεώσεων της επιχείρησης.

Εξέλιξη υποχρεώσεων

Η ΕΤΕ ελέγχει την πορεία των υποχρεώσεων κατά τα τελευταία 3 χρόνια. Πιο συγκεκριμένα, εξετάζεται αν υπάρχει αύξηση των υποχρεώσεων της

επιχείρησης. Συνήθως η αύξηση των υποχρεώσεων υποδεικνύει ζημιές ή υπεραποθεματοποιήσεις ή ακόμα και κάλυψη δαπανών παγίων με βραχυχρόνιο δανεισμό.

Σχέση ιδίων προς ξένα κεφάλαια

Ο δείκτης αυτός προσδιορίζεται κατά προσέγγιση λόγω ανεπάρκειας στοιχείων των μικρών επιχειρήσεων. Η αποδεκτή τιμή που θέτει η τράπεζα είναι μέχρι 1/4 στις βιοτεχνίες. Αν η τιμή του δείκτη απέχει σημαντικά από το παραπάνω όριο τότε υποδηλώνεται ότι η επιχείρηση έχει άμεση εξάρτηση από ξένα κεφάλαια και η τράπεζα αποφεύγει την συνεργασία με την επιχείρηση.

Στις εμπορικές επιχειρήσεις ο δείκτης δεν παίζει σημαντικό ρόλο. Σε περίπτωση δυσμενέστερης τιμής ο δείκτης δεν αποτελεί κύριο παράγοντα για την αποφυγή συνεργασίας

4.3 Διαβαθμίσεις πιστωτικού κινδύνου & μοντέλο αξιολόγησης επιχειρήσεων

Η ΕΤΕ για την καλύτερη αξιολόγηση των επιχειρήσεων διαχωρίζει τις επιχειρήσεις ανάλογα με τον κίνδυνο που τις χαρακτηρίζει. Η κατάταξη των επιχειρήσεων γίνεται στα εξής στάδια: στο χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο, στο μέσο πιστωτικό κίνδυνο και στον αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο.

Χαμηλός πιστωτικός κίνδυνος

Αναφέρεται σε υγιείς επιχειρήσεις με καλή οικονομική κατάσταση, άνεση στην αποπληρωμή των υποχρεώσεων της και υψηλή αποδοτικότητα των εργασιών της.

Μέσος πιστωτικός κίνδυνος

Αφορά επιχειρήσεις με σχετικά καλή οικονομική κατάσταση και συνέπεια στις υποχρεώσεις της. Οι επιχειρήσεις κατατάσσονται σε αυτό το επίπεδο όταν ορισμένοι οικονομικοί δείκτες δεν έχουν ικανοποιητικές τιμές και συγχρόνως δεν επηρεάζουν σημαντικά τη λειτουργία της επιχείρησης.

Αυξημένος πιστωτικός κίνδυνος

Αναφέρεται σε επιχειρήσεις που η οικονομική τους κατάσταση χαρακτηρίζεται από προβλήματα. Η τράπεζα σε αυτό το επίπεδο ακολουθεί συγκεκριμένη πολιτική για την αποφυγή συνεργασίας ή και την διακοπή συνεργασίας αν υφίσταται.

Τα επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων εξετάζονται και από τα κέντρα χρηματοδότησης. Ειδικότερα, οι μικρές επιχειρήσεις εξετάζονται από τα κέντρα χρηματοδότησης Β' και οι μεγάλες και οι μεσαίες από τα κέντρα χρηματοδότησης Α'. Για την καλύτερη λήψη αποφάσεων έχουν δημιουργηθεί μοντέλα αξιολόγησης των επιχειρήσεων. Τα μοντέλα αυτά

βαθμολογούν τα ποιοτικά και χρηματοοικονομικά δεδομένα των επιχειρήσεων με ειδικές κατά περίπτωση τιμές και διαφορετικούς συντελεστές βαρύτητας και τις κατατάσσουν σε διαβαθμίσεις που κλιμακώνονται από το 1 έως το 9 σύμφωνα με την ακόλουθη ανάλυση:

- Διαβάθμιση "1" και "2": Οι επιχειρήσεις που κατατάσσονται σ' αυτές τις διαβαθμίσεις αξιολογούνται ως χαμηλού κινδύνου.
- Διαβάθμιση "3" και "4": Οι επιχειρήσεις που κατατάσσονται στις διαβαθμίσεις αυτές αξιολογούνται ως μέσου πιστωτικού κινδύνου.
- Διαβάθμιση "5" και "6": Οι επιχειρήσεις που ανήκουν σ' αυτές τις διαβαθμίσεις χαρακτηρίζονται με αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο.
- Διαβάθμιση "7" έως "9": Οι επιχειρήσεις σ' αυτές τις διαβαθμίσεις έχουν χρηματοοικονομικά προβλήματα τα οποία στοιχειοθετούν σοβαρότατες πιστοδοτικές αντενδείξεις.

4.4 Εξασφαλίσεις¹⁰

Εξασφαλίσεις είναι τα μέτρα που λαμβάνονται από κάθε τράπεζα κατά τη χορήγηση ενός δανείου ή μιας πίστωσης γενικότερα και έχουν στόχο να καλύψουν στην περίπτωση κατά την οποία ο δανειζόμενος δεν θα επιστρέψει, σύμφωνα με τους προσυμφωνημένους όρους, τόσο το κεφάλαιο όσο και τους τόκους.

4.4.1 Είδη εξασφαλίσεων

Οι εξασφαλίσεις διακρίνονται σε ενοχικές και εμπράγματες. Με την ενοχική νοείται η δέσμευση του οφειλέτη ή του εγγυητή (αν υπάρχει) στην τράπεζα για την αποπληρωμή της οφειλής του. Ο οφειλέτης και ο εγγυητής ευθύνονται ξεχωριστά και σε ολόκληρο το ποσό εκτός και αν ο εγγυητής έχει δεσμευτεί μέχρι ενός ορισμένου ορίου.

4.4.2 Ενοχικές εξασφαλίσεις

Η ενοχική εξασφάλιση εκτός από τη δέσμευση του οφειλέτη περιλαμβάνει διάφορες εγγυήσεις όπως: προσώπου ή εταιρίας, τραπεζών (εσωτερικού και εξωτερικού), δημοσίου και οργανισμών εγγυήσεων (π.χ. ευρωπαϊκό ταμείο επενδύσεων, εταιριών αμοιβαίων κεφαλαίων)

Εγγύηση προσώπου ή εταιρείας (εγγυητής)

Η ύπαρξη εγγυητή είναι απαραίτητη για επιχειρήσεις αυξημένου πιστωτικού κινδύνου. Ο εγγυητής θα πρέπει να είναι φερέγγυος και κάτοχος ακίνητης περιουσίας την οποία την δηλώνει εγγράφως. Η περιουσιακή κατάσταση εξακριβώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

¹⁰ Κανονισμός πιστοδοτήσεων – Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. – Φεβρουάριος 1998

Δηλαδή κάθε δυο χρόνια αν η επιχείρηση είναι χαμηλού κινδύνου, κάθε έτος αν είναι μέσου κινδύνου και κάθε εξάμηνο ή συχνότερα αν είναι αυξημένου κινδύνου.

Τέλος, στις Α.Ε. και Ε.Π.Ε. απαιτείται η γνωμάτευση του δικαστικού όσο αναφορά την εγκυρότητα της εγγύησης και στις Ο.Ε. και Ε.Ε. λαμβάνεται η προσωπική εγγύηση των ομόρρυθμων μελών.

Εγγύηση τραπεζών

Θεωρείται άριστης μορφής κάλυψη πιστωτικών κινδύνων μέσω εγγυητικών επιστολών και ενέγγυων πιστώσεων. Για να ρευστοποιηθούν οι εξασφαλίσεις αυτές θα πρέπει το ύψος και η διάρκεια τους να συμβαδίζουν με τα όρια ανάληψης κινδύνων ανά συναλλαγή. Σε περίπτωση εγγύησης τραπεζών εξωτερικού θα πρέπει το ύψος της παρεχόμενης εγγύησης να εμπίπτει στα προβλεπόμενα όρια ανάληψης κινδύνων κατά τράπεζα, όπως αυτά καθορίζονται στον Πίνακα Ανταποκριτών Εξωτερικού.

Το κείμενο της εγγυητικής επιστολής πρέπει να είναι διατυπωμένο χωρίς επιφυλάξεις. Αν η εγγυητική επιστολή δεν απευθύνεται στην τράπεζα θα πρέπει να εκχωρηθεί στην τράπεζα η σχετική απαίτηση. Τέλος, προτείνεται η διάρκεια της εγγύησης να έχει περιθώριο ενός μήνα από τη λήξη της χορήγησης ώστε να μπορεί η τράπεζα σε περίπτωση εξόφλησης των υποχρεώσεων να ζητήσει κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής.

Εγγυήσεις δημοσίου

Το Ελληνικό Δημόσιο παρέχει την εγγύηση του στις τράπεζες για την κάλυψη των χρηματοδοτήσεων. Οι εγγυήσεις του Δημοσίου θεωρούνται ως ουσιαστική εξασφάλιση όταν δεν υπάρχουν επιφυλάξεις και ειδικοί όροι. Οι εγγυήσεις συνήθως αφορούν βιοτεχνικά δάνεια. Για να ισχύει η κρατική εγγύηση των βιοτεχνικών δανείων θα πρέπει ή επιχειρήσει να προσκομίσει το πιστοποιητικό εγγραφής από το βιοτεχνικό ή εμπορικό ή μικτό επιμελητήριο της περιοχής της.

Το Ελληνικό Δημόσιο έχει την υποχρέωση να καταβάλλει από το ανεξόφλητο κεφάλαιο το τμήμα εκείνο που αντιστοιχεί στο ποσοστό της εγγύησης συν τους τόκους και τα συναφή έξοδα μέχρι την ημέρα αποστολής των βεβαιωτικών καταστάσεων στην αρμόδια ΔΟΥ. Για να συμβεί αυτό θα πρέπει η τράπεζα εντός τριών μηνών από τη χρονολογία λήξης της τρίτης σε συνέχεια καθυστερημένης δόσης ή τη χρονολογία λήξης της προθεσμίας εξόφλησης για τα εφάπαξ δάνεια, να έχει κάνει έναρξη της δικαστικής επιδίωξης για την είσπραξη του συνόλου των ανεξόφλητων απαιτήσεων της.

4.4.3 Εμπράγματα εξασφαλίσεις¹¹

Εμπράγματα εξασφαλίσεις ονομάζονται η υποθήκη ή προσημείωση και το ενέχυρο γιατί κύριο μέσο κατοχύρωσης του δανειστή είναι κάποιο πράγμα

¹¹ «Η μεθοδολογία των χρηματοδοτήσεων στην τραπεζική πρακτική» ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ (Σημειώσεις από σεμινάρια τραπεζοϋπαλλήλων)
Κανονισμός πιστοδοτήσεων – Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. – Φεβρουάριος 1998

κινητό ή ακίνητο. Οι έννοιες υποθήκη και ενέχυρο είναι σε πολλά σημεία παράλληλες και διέπονται από την ίδια λογική: ο πρωτοφειλέτης, ο εγγυητής ή τρίτος είναι δυνατόν να προσφέρουν, μέσω νόμιμης διαδικασίας τα πράγματα που του ανήκουν για την εξασφάλιση του δανειστή. Στην περίπτωση μη πληρωμής του δανείου ο δανειστής έχει το δικαίωμα να εκποιήσει αυτά τα πράγματα για να ικανοποιήσει την απαίτηση του. Η κύρια διαφορά μεταξύ της υποθήκης και του ενεχύρου είναι ότι το πρώτο αναφέρεται κατά κανόνα σε ακίνητα ενώ το δεύτερο σε κινητά (πράγματα ή δικαιώματα).

Υποθήκη / Προσημείωση

Η υποθήκη σημαίνει η επιβάρυνση ακινήτου για εξασφάλιση οριστικού χρηματικού ποσού. Το πρόσωπο που υποθηκεύει το ακίνητο ονομάζεται ενυπόθηκος οφειλέτης και το πρόσωπο προς όφελος του οποίου εγγράφεται η υποθήκη ονομάζεται ενυπόθηκος δανειστής. Για την απόκτηση υποθήκης απαιτείται τίτλος που να χορηγεί το δικαίωμα για υποθήκη και η εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών της περιφέρειας, όπου κάθε ακίνητο εμφανίζεται στη μερίδα του ιδιοκτήτη.

Ο τίτλος είναι νομικός λόγος που χορηγεί στον δανειστή το δικαίωμα εγγραφής υποθήκης και παρέχεται από το νόμο (ο νόμος παρέχει απευθείας το δικαίωμα εγγραφής υποθήκης, όπως είναι το δικαίωμα του δημοσίου επί ακινήτων οφειλετών φόρων), από δικαστική απόφαση, από ιδιωτική βούληση (ο πελάτης συναινεί με συμβολαιογραφική πράξη για παραχώρηση υποθήκης πριν από τη χορήγηση του δανείου).

Η προσημείωση είναι η εγγραφή υποθήκης υπό την αναβλητική αίρεση της τελεσιδικίας επιδίκασης της απαίτησης. Η εγγραφή της προσημείωσης γίνεται μόνο ύστερα από δικαστική απόφαση ή διαταγή πληρωμής. Η εγγραφή στο βιβλίο υποθηκών απαιτείται και γίνεται όπως και στην περίπτωση της υποθήκης. Η προσημείωση μπορεί να μετατραπεί σε υποθήκη εντός 90 ημερών από την τελεσιδικία της απαίτησης.

Συνήθως προτιμάται η προσημείωση υποθήκης, γιατί κοστίζει λιγότερο από την υποθήκη.

Ενέχυρα επί πραγμάτων

Ενέχυρο είναι το εμπράγματο δικαίωμα επί ξένου κινητού πράγματος ή δικαιώματος για την εξασφάλιση της απαίτησης του δανειστή με την προνομιακή ικανοποίηση του από το πράγμα.

Τα ενέχυρα επί πραγμάτων ή δικαιωμάτων μπορούν να ρευστοποιηθούν άμεσα ή σε λιγότερο διάστημα από εκείνο που απαιτείται για τις εμπράγματα εγγυήσεις επί ακινήτων ή μηχανημάτων.

Τα ενέχυρα επί πραγμάτων ή δικαιωμάτων αναφέρονται στις συναλλαγματικές πελατείας, στις μεταχρονολογημένες επιταγές, στα φορτωτικά εξαγωγής, στις ασφαλιζόμενες από την ΑΕΕΓΑ Εθνική εξαγωγικές απαιτήσεις από ατελή φορτωτικά εξαγωγής, στις απαιτήσεις των επιχειρήσεων έναντι φορέων έκδοσης πιστωτικών καρτών, στις εκχωρηθείσες απαιτήσεις κατά δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ., στις καταθέσεις, στα

εμπορεύματα με βάση τίτλους γενικών αποθηκών και στα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων.

Συναλλαγματικές πελατείας

Η συναλλαγματική είναι ένα αξιόγραφο που ενσωματώνει το δικαίωμα του δικαιούχου να απαιτήσει από τον οφειλέτη την καταβολή ορισμένου ποσού σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο.

Η συναλλαγματική ενεχυράζεται από την τράπεζα με την υπογραφή του «εις διαταγήν» στον ειδικό χώρο στο πίσω μέρος της και την αναγραφή της ρήτηρας «αξία λόγω ενεχύρου»

Για να ενεχυριαστούν οι συναλλαγματικές πελατείας θα πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις γιατί έτσι διασφαλίζεται ότι μια χρηματοδότηση θα εξοφληθεί από το προϊόν των συναλλαγματικών. Οι προϋποθέσεις αυτές είναι:

- **Τυπικότητα:** Εξετάζεται η τυπικότητα των συναλλαγματικών, όπως όνομα πληρωτή και λήπτη, χρονολογία έκδοσης και λήξης, για να διασφαλιστεί η εγκυρότητα τους και για να μην δημιουργηθούν προβλήματα στην επιδίκαση τους.
- **Γνησιότητα:** Εξετάζεται μήπως κατασκευασμένες από τον εκχωρητή χωρίς αποδέκτη.
- **Εμπορικότητα:** Ελέγχεται η εμπορικότητα των συναλλαγματικών, αν δηλαδή αυτές προέρχονται από πραγματική εμπορική συναλλαγή και δεν είναι ευκολίας.
- **Φερεγγυότητα αποδεκτών:** Ερευνάται η πιστοληπτική ικανότητα του αποδέκτη με προσφυγή σε κάθε αξιόπιστη πηγή, όπως το Δελτίο Συνεργασίας και πληροφορίες από υποκαταστήματα της ΕΤΕ. Τέλος ερευνάται και η ύπαρξη δυσμενών στοιχείων εις βάρος των αποδεκτών.

Η τράπεζα ελέγχει τη συμπεριφορά των ενεχυριαζόμενων συναλλαγματικών δεδομένου ότι τυχόν διαμαρτυρήσεων προκαλεί δυσμενής επιπτώσεις τόσο στη ρευστοποίηση των κινδύνων που έχει αναλάβει η τράπεζα όσο και στην οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

Μεταχρονολογημένες επιταγές

Επιταγή είναι το αξιόγραφο το οποίο ενσωματώνει την εντολή του εκδότη προς την τράπεζα, όπου τηρείται ο λογαριασμός του, να πληρώσει στον δικαιούχο ένα συγκεκριμένο ποσό, με χρέωση του.

Οι μεταχρονολογημένες επιταγές για να είναι ρευστοποιήσιμες θα πρέπει να πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- **Τυπικότητα:** Ελέγχονται τα στοιχεία των επιταγών, όπως η κανονική συμπλήρωση τους, η ύπαρξη υπογραφής και η ημερομηνία
- **Γνησιότητα:** Ελέγχεται η τυχόν ύπαρξη αλλοιώσεων των στοιχείων της επιταγής.
- **Εμπορικότητα:** Εξετάζεται αν προήλθαν από εμπορική συναλλαγή. Η ανταλλαγή επιταγών προκαλούν σοβαρές αμφιβολίες για την εμπορικότητα τους. Οι επιταγές προκαταβολών για μελλοντικές αγορές δεν θεωρούνται ρευστοποιήσιμα στοιχεία.

- Φερεγγυότητα: Εξετάζεται, όπως και στις συναλλαγματικές πελατείας η πιστοληπτική ικανότητα του εκδότη και η ύπαρξη δυσμενών στοιχείων εις βάρος των υποχρεώσεων.

Φορτωτικά εξαγωγής

Φορτωτική είναι ένα αξιόγραφο που εκδίδεται από μεταφορική εταιρεία και περιέχει βεβαίωση παραλαβής του προς μεταφορά πράγματος και υπόσχεση εκπλήρωσης της σύμβασης μεταφοράς προς κατονομαζόμενο πρόσωπο.

Τα φορτωτικά εξαγωγής μπορούν να θεωρηθούν ρευστοποιήσιμα στοιχεία εφόσον την πληρωμή τους φερέγγυα τράπεζα είτε με βεβαιωμένη ενέγγυα πίστωση είτε με εγγυητική επιστολή με τις παρακάτω προϋποθέσεις:

- Για την ενέγγυα πίστωση: θα πρέπει τα φορτωτικά να συμφωνούν με τους όρους της πίστωσης, να υπάρχει νομότυπη εκχώρηση του προϊόντος εκτέλεσης της πίστωσης και τέλος η πίστωση να μην περιέχει δεσμεύσεις για την πληρωμή της.
- Για την εγγυητική επιστολή: θα πρέπει τα φορτωτικά να συμφωνούν με τους όρους της εγγυητικής επιστολής, να έχουν εκδοθεί σε διαταγή ή παραλαβή της ανταποκρίτριας Εθνικής Τράπεζας στην χώρα προορισμού, οι απαιτήσεις του φορτωτή να έχουν εκχωρηθεί στην τράπεζα και τέλος, να έχει προσκομιστεί πλήρης σειρά φορτωτικών που έχουν εκδοθεί σε διαταγή της τράπεζας και έχουν ταχυδρομηθεί στην ανταποκρίτρια τράπεζα με συστημένη επιστολή και εντολές για την παράδοση τους στον αγοραστή έναντι πληρωμής, ώστε ο αγοραστής να μην μπορεί να παραλάβει το εμπόρευμα παρά μόνο μετά από διακανονισμό των φορτωτικών μετρητοίς.
- Για τα μη εγγυημένα φορτωτικά από φερέγγυα τράπεζα θα πρέπει για να είναι ρευστοποιήσιμα να υπάρχουν ευνοϊκές πληροφορίες για την φερεγγυότητα του εξαγωγέα, του παραλήπτη και του μεταφορέα, τα φορτωτικά να αφορούν πραγματική φόρτωση και όχι παραλαβή προς φόρτωση, το εμπόρευμα να είναι προπληρωμένο σε συγκεκριμένη τιμή και τα φορτωτικά να απευθύνονται σε χώρα χωρίς συναλλαγματικά προβλήματα.

Φορτωτικά αυτοκινήτου

Η μεταφορά εμπορευμάτων μέσω αυτοκινήτου είναι η επικρατέστερη μορφή εξαγωγών. Για τη χρηματοδότηση τα τέτοιων φορτωτικών ισχύουν ορισμένες προϋποθέσεις.

Για να συμπεριληφθούν τα φορτωτικά στα ρευστοποιήσιμα στοιχεία θα πρέπει φερέγγυα τράπεζα να εγγυάται από πριν την πληρωμή τους με μετρητά ή σε τακτή ημερομηνία. Για τη χρηματοδότηση φορτωτικών αυτοκινήτου μη εγγυημένων από την τράπεζα θα πρέπει να υπάρχει έγκριση από αρμόδια κεντρική υπηρεσία, να υπάρχουν ευνοϊκές πληροφορίες όσο αναφορά την φερεγγυότητα του εξαγωγέα, παραλήπτη, μεταφορέα, οι φορτώσεις να είναι πραγματικές, το εμπόρευμα να είναι πληρωμένο σε καθορισμένη τιμή και τα φορτωτικά να αφορούν χώρα χωρίς συναλλαγματικά προβλήματα.

Ασφαλιζόμενες από την ΑΕΕΓΑ Εθνική εξαγωγικές απαιτήσεις από ατελή φορτωτικά

Η τράπεζα έχει συνάψει συμφωνία με την Εθνική Ασφαλιστική με την οποία προβλέπονται ειδικοί όροι ασφάλισης των απαιτήσεων των ασφαλιζόμενων εξαγωγών από ατελή φορτωτικά έτσι ώστε να θεωρούνται ρευστοποιήσιμα στοιχεία.

Προϋποθέσεις για να θεωρηθούν οι ασφαλιζόμενες εξαγωγικές απαιτήσεις ρευστοποιήσιμα στοιχεία:

- Ο εξαγωγέας να έχει τριετή εξαγωγική δραστηριότητα και το ύψος των εξαγωγών του να ξεπερνά τις 586.940,57 ευρώ(200 εκ. δρχ), να μην υπάρχουν ενδείξεις ότι έχουν δημιουργηθεί επανελλημένα σοβαρά προβλήματα με τους παραλήπτες.
- Τα εμπορεύματα δεν θα πρέπει να είναι αλλοιώσιμα.
- Ο παραλήπτης να μην έχει και την ιδιότητα του προμηθευτή του εξαγωγέα.
- Το εμπόρευμα να έχει πουληθεί σε συγκεκριμένη τιμή.
- Οι χώρες που αφορούν τα φορτωτικά να μην έχουν συναλλαγματικά προβλήματα.

Απαιτήσεις εμπορικών επιχειρήσεων έναντι φορέων έκδοσης πιστωτικών καρτών

Πρόκειται για τις απαιτήσεις των εμπορικών επιχειρήσεων που έχουν από τους πελάτες τους οι οποίοι είναι κάτοχοι πιστωτικών καρτών της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος. Οι απαιτήσεις αυτές δημιουργούνται από τις αγορές με πίστωση.

Οι απαιτήσεις αυτές μπορούν να χρηματοδοτηθούν εφόσον εκχωρηθούν στην τράπεζα και να ρευστοποιηθούν με την προϋπόθεση της τήρησης της προβλεπόμενης διαδικασίας (άνοιγμα δεσμευμένου λογαριασμού, συμπλήρωση – διαβίβαση απαιτούμενων εντύπων).

Εκχωρηθείσες απαιτήσεις κατά Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ.

Προκειμένου να θεωρηθούν ρευστοποιήσιμα στοιχεία αυτές οι απαιτήσεις θα πρέπει:

- Να έχει γίνει ενεχυρίαση απαιτήσεων.
- Να έχει διαπιστωθεί ότι δεν έχουν εκχωρηθεί σε τρίτο.
- Να πρόκειται για γεγεννημένη απαίτηση και όχι μελλοντική.
- Να μην υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το Δημόσιο και το ΙΚΑ ή λοιπούς οργανισμούς κύριας ασφάλισης μισθωτών. Σε περίπτωση που υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές τότε σαν ρευστοποιήσιμη εξασφάλιση θεωρείται το 70% της απαίτησης ~~μετά~~ της ληξιπρόθεσμης υποχρεώσεως.

Καταθέσεις

Για τη σύσταση του ενεχύρου απαιτείται σύμβαση μεταξύ της τράπεζας και του δικαιούχου της κατάθεσης, η οποία θεωρείται από συμβολαιογράφο ή επιδίδεται με δικαστικό επιμελητή κατά παραγγελία του δικαιούχου της κατάθεσης στην τράπεζα που τηρεί λογαριασμό.

Για να γίνει ενεχυρίαση κατάθεσης, ο λογαριασμός κατάθεσης θα πρέπει να είναι ελεύθερος από άλλη ενεχυρίαση, εκχώρηση, κατάσχεση ή απαίτηση τρίτου. Σε περίπτωση που ο λογαριασμός είναι κοινός, θα πρέπει να συμπράξουν κατά την ενεχυρίαση όλοι ή καταθέτες ή να κλειστεί ο λογαριασμός και να ανοιχτεί ένας απλός στο όνομα του χρηματοδοτούμενου πελάτη της τράπεζας.

Εμπορεύματα με βάση τίτλους γενικών αποθηκών

Σε περίπτωση ενεχυρίασης εμπορευμάτων, τα εμπορεύματα έχουν δοθεί προς φύλαξη στην Προνομιούχο Ανώνυμη Εταιρεία Γενικών Αποθηκών Ελλάδος. Η ενεχυρίαση των εμπορευμάτων γίνεται με οπισθογράφηση του ενεχυρογράφου και την κατάρτιση σύμβασης ενεχυρίασης μεταξύ της τράπεζας και αυτού που παραχωρεί το ενέχυρο (πρωτοφειλέτη).

Για να γίνει η ενεχυρίαση των εμπορευμάτων με βάση τίτλους Π.Α.Ε.Γ.Α.Ε. θα πρέπει:

- Τα ενέχυρα θα πρέπει να ασφαρίζονται και για φωτιά και για κλοπή.
- Η διάρκεια των χρηματοδοτήσεων να μην υπερβαίνει το δμηνο με δυνατότητα παράτασης για άλλους 4 μήνες.
- Στο κείμενο των εκδιδόμενων τίτλων να μην αναφέρονται όροι και επιφυλάξεις για το είδος και την ποσότητα των εμπορευμάτων. Σε περίπτωση που αναφέρονται επιφυλάξεις τα καταστήματα υποβάλλουν αιτιολογημένες σχετικές προτάσεις στα αρμόδια εγκριτικά όργανα.
- Το όριο λήξης των εμπορευμάτων να είναι τουλάχιστον 6 μήνες μετά τη λήξη της χρηματοδότησης.

Η ΕΤΕ παρακολουθεί την ημερομηνία λήξης των εμπορευμάτων ώστε σε περίπτωση που πλησιάζει και ο πελάτης αδυνατεί να τα αναλάβει, λαμβάνονται τα απαραίτητα μέτρα για την εκποίηση τους.

Μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων

Για να γίνει η ενεχυρίαση των μεριδίων θα πρέπει να είναι ελεύθερα από άλλη ενεχυρίαση, η ενεχυρίαση να γίνει σύμφωνα με τον νόμο και σε περίπτωση που υπάρχουν και άλλοι δικαιούχοι θα πρέπει να συμπράττουν στη σύμβαση ενεχυρίασης.

Η τράπεζα ελέγχει τακτικά το ύψος της παρεχόμενης αξίας των εν λόγω ενεχύρων με βάση την τιμή που ισχύει κάθε φορά/

Ομολογίες, ομόλογα και έντοκα γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου

Προκειμένου να θεωρηθούν οι εξασφαλίσεις αυτές ως ρευστοποιήσιμα στοιχεία θα πρέπει να γίνεται η ενεχυρίαση τους νομότυπα και σε περίπτωση που υπάρχουν και άλλοι δικαιούχοι θα πρέπει να συμπράττουν στη σύμβαση ενεχυρίασης.

Μετοχές

Η ενεχυρίαση των μετοχών γίνεται όταν ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Να αφορούν τίτλους άλλων επιχειρήσεων και όχι της ίδιας της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης.
- Οι τίτλοι να είναι εισηγμένοι στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.
- Η ενεχυρίαση τους να γίνει σύμφωνα με το νόμο.
- Σε περίπτωση που η επιχείρηση δεν είναι αξιολογημένοι σύμφωνα με το σύστημα κινδύνου θα πρέπει να έχει ληφθεί από την αρμόδια Κεντρική Υπηρεσία.

4.5 Διαδικασία Χρηματοδότησης ¹²

Οι αρμόδιες υπηρεσίες των τραπεζών για τις χρηματοδοτήσεις ακολουθούν μια σειρά από διαδικασίες που έχουν ως αντικείμενο τον έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας του πελάτη και τη σκοπιμότητα χρηματοδότησης του, τη νομική κάλυψη του δανείου, την εκταμίευση του εγκριθέντος ποσού και την παρακολούθηση της εξυπηρέτησης του.

Παρακάτω θα εξεταστεί η διαδικασία χρηματοδότησης που ακολουθείται από την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος.

4.5.1 Υποβολή πιστοδοτικού αιτήματος

Ο επιχειρηματίας υποβάλλει το αίτημα του για χρηματοδότηση συμπληρώνοντας το αντίστοιχο έντυπο.

Στο αίτημα του αυτό θα πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια:

- Το αιτούμενο ποσό
- Ο σκοπός χρηματοδότησης (κεφάλαιο κίνησης, πάγια κτλ)
- Η μορφή χρηματοδότησης (ανοιχτός αλληλόχρεος λογαριασμός, εφ' άπαξ χορήγηση)
- Η διάρκεια
- Ο τρόπος πληρωμής
- Ένα σύντομο ιστορικό που να δικαιολογεί τη σκοπιμότητα της χρηματοδότησης και τις προοπτικές που διαγράφονται.
- Μια ρεαλιστική πρόβλεψη της αποπληρωμής του δανείου
- Τυχόν ευνοϊκοί όροι συνεργασίας (π.χ. έκπτωση προμήθειας)

Εκτός από τα παραπάνω, το αίτημα του πελάτη θα πρέπει να περιλαμβάνει και μια σειρά άλλων οικονομικών στοιχείων που αφορούν τη δραστηριότητα της επιχείρησης. Τα στοιχεία αυτά, που θα πρέπει να επιβεβαιώνονται μέσω συνημμένων δικαιολογητικών, είναι:

- Ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης κατά τα τρία τελευταία έτη

¹² Κανονισμός πιστοδοτήσεων – Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. – Φεβρουάριος 1998
«Η μεθοδολογία των χρηματοδοτήσεων στην τραπεζική πρακτική» ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΤΡΑΠΕΖΩΝ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ (Σημειώσεις από σεμινάρια
τραπεζοϋπαλλήλων)

- Η ανάλυση του κόστους παραγωγής και των πωληθέντων προϊόντων
- Το συνολικό ύψος των οφειλών, των ορίων και των μορφών χρηματοδότησης ανά τράπεζα
- Το συνολικό ύψος των μεσολαβητικών εργασιών (εισαγωγών / εξαγωγών, εγγυητικών επιστολών κτλ) των τριών τελευταίων ετών
- Τυχόν ασφαλιστήρια συμβόλαια
- Οι συγκεντρωτικές καταστάσεις Φ.Π.Α. των τριών τελευταίων ετών και περιοδικές καταστάσεις Φ.Π.Α. ανά τρίμηνο ή μήνα από την αρχή του έτους μέχρι και την τελευταία που υποβλήθηκε στην εφορία πριν από το αίτημα.
- Ο ισολογισμός και τα αποτελέσματα χρήσεως των τριών τελευταίων ετών
- Πρόσφατο ισοζύγιο

Όλα τα στοιχεία που προσκομίζονται θα πρέπει να φέρουν πρωτότυπες υπογραφές των εκπροσώπων των εταιρειών.

4.5.2 Ενέργειες Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος

Αφού υποβληθεί το αίτημα από την επιχείρηση θα πρέπει η τράπεζα να προχωρήσει στις εξής διαδικασίες:

1. Να διαπιστώσει τη συμβατότητα του αιτήματος με τους νομισματικούς και λοιπούς πιστοδοτικούς κανόνες και να εξετάσει τυχόν δυσμενή στοιχεία
2. Να συγκεντρώσει τα δικαιολογητικά και να δημιουργήσει φάκελο του πελάτη
3. Να αξιολογήσει την επιχείρηση
4. Να διαπραγματευτεί τους όρους του δανείου με τον πελάτη
5. Να ζητήσει εξασφαλίσεις
6. Να συντάξει την πρόταση προς τα αρμόδια εγκριτικά όργανα
7. Να χορηγήσει το δάνειο και να το εντάξει στο λογιστικό σύστημα της τράπεζας
8. Παρακολούθηση αποπληρωμής δανείου

1. Μετά την υποβολή του αιτήματος εξετάζεται η συμβατότητα με τους κανόνες που θέτουν οι Νομισματικές Αρχές και με τους κανόνες πιστοδοτικής πολιτικής της ΕΤΕ. Πιο συγκεκριμένα ελέγχεται και το ενδεχόμενο η ανάγκη για χρηματοδότηση να αφορά την κάλυψη ύποπτων συναλλαγών (ξέπλυμα χρήματος).

Η ΕΤΕ ελέγχει τα τυχόν δυσμενή στοιχεία της επιχείρησης και αντλεί πληροφορίες για τον έλεγχο που πρόκειται να διενεργήσει. Οι πηγές άντλησης πληροφοριών είναι οι ακόλουθες:

- Τα «Τραπεζικά Συστήματα Πληροφοριών “Τειρεσίας”». Η τράπεζα ελέγχει τα δυσμενή στοιχεία που συγκεντρώνονται στο «Τειρεσία» μέσω των υποθηκοφυλακείων, των δικαστηρίων και των τραπεζών τα οποία κωδικοποιούνται και παρέχονται στην τράπεζα μέσω εντύπων ή on-line. Αν η επιχείρηση είναι εγγεγραμμένη στο «Τραπεζικό Σύστημα Πληροφοριών» διακόπτεται η συνεργασία της τράπεζας με

την επιχείρηση. Σε περίπτωση που η επιχείρηση συνεργάζεται ήδη με την τράπεζα τότε η συνεργασία αυτή διακόπτεται σταδιακά.

- Το περιβάλλον το οποίο συνεργάζεται η επιχείρηση. Δηλαδή πελάτες, προμηθευτές, πιστωτές, λοιπές τράπεζες κ.τ.λ.
- Η κλαδικές μελέτες που καταρτίζονται από την τράπεζα ή διαφόρους άλλους οργανισμούς, εφόσον το δείγμα μπορεί να είναι αξιόπιστο από άποψη μεγέθους και αριθμού των ομοειδών επιχειρήσεων
- Τα υποθηκοφυλάκεια, Πρωτοδικεία, Ασφαλιστικά Ταμεία, Επιμελητήριο, Νομαρχίες, Εφορίες κ.τ.λ.
- Οι νόμοι, Υπουργικές Αποφάσεις που μπορεί να επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά την λειτουργία της επιχείρησης
- Αν πρόκειται για Α.Ε. αντλούνται πηγές από τα πιστοποιητικά ελέγχου από το Σώμα Ορκωτών Λογιστών.

Τέλος, στο στάδιο αυτό απαιτείται και η σύνταξη Δελτίου Συνεργασίας.

2. Συγκέντρωση δικαιολογητικών / δημιουργία φακέλου πελάτη

Κατά την αξιολόγηση του αιτήματος της επιχείρησης το κατάστημα συγκεντρώνει όλα τα δικαιολογητικά που πρέπει να περιλαμβάνει ο φάκελος του πελάτη. Ο φάκελος του πελάτη εκτός από το Δελτίο Συνεργασίας, τις εντυπώσεις από την επίσκεψη στην επιχείρηση και τις λοιπές πληροφορίες από την αγορά, θα πρέπει να περιέχει τα ακόλουθα:

- Γνωμάτευση νομιμοποίησης των εκπροσώπων της επιχείρησης, η ισχύς της οποίας παρακολουθείται τακτικά καθώς και να υφίσταται έγκαιρη ενημέρωση για κάθε τροποποίηση της.
- Φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα.
- Προϋπολογισμός δαπάνης, μελέτες, άδειες αν πρόκειται για χρηματοδότηση κτιρίων.
- Προτιμολόγηση ή προσφορές, αν πρόκειται για χρηματοδότηση εξοπλισμού.
- Πιστοποιητικό βιοτεχνικού επιμελητηρίου αν πρόκειται για βιομηχανικά δάνεια.

3. Αξιολόγηση της επιχείρησης

Μετά τη διαπίστωση ότι η επιχείρηση δεν έχει δυσμενή στοιχεία σε βάρος της, και προκειμένου να διαμορφωθεί συγκεκριμένη άποψη για τον τρόπο λειτουργίας της και να επιβεβαιωθούν τα δηλωθέντα στοιχεία κρίνεται σκόπιμη η επίσκεψη αρμοδίου στελέχους της ΕΤΕ στις εγκαταστάσεις της. Η επίσκεψη στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης είναι ίσως από τα σημαντικότερα βήματα πριν από την έναρξη διαδικασίας της τράπεζας με την επιχείρηση.

Ο διευθυντής του καταστήματος της ΕΤΕ πραγματοποιεί επισκέψεις στις εγκαταστάσεις όταν η επιχείρηση έχει ισχυρή οικονομική θέση στην αγορά και υψηλή αποδοτικότητα εργασιών διότι αυτές οι επιχειρήσεις είναι περιζήτητες και από άλλες τράπεζες για συνεργασία μαζί τους. Επίσης, ο διευθυντής επισκέπτεται την επιχείρηση όταν το αίτημα υποβάλλεται από νέο αξιόλογο πελάτη με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την τράπεζα, όταν δημιουργούνται αμφιβολίες από τις πηγές πληροφοριών για αρνητική εξέλιξη των εργασιών.

Όταν πραγματοποιηθεί η επίσκεψη από οποιοδήποτε στέλεχος εξετάζονται:

- Αν είναι επαρκής ή όχι η επιχείρηση
- Τα λογιστικά βιβλία, το πελατολόγιο, οι προμηθευτές
- Οι χώροι, οι εγκαταστάσεις και ο τρόπος οργάνωσή τους
- Ο μηχανολογικός εξοπλισμός και συγκεκριμένα πιο μέρος συμβάλλει στην παραγωγική διαδικασία ή αντίθετα πιο μέρος του είναι πεπαλαιωμένο και έχει απαξιωθεί
- Τα αποθέματα της επιχείρησης, η κατάσταση στην οποία βρίσκονται, καθώς και η εμπορευσιμότητά τους
- Η οργάνωση των τμημάτων της επιχείρησης (λογιστήριο, αποθήκη, τμήματα πωλήσεων) , η στελέχωση των τμημάτων με έμπυχο δυναμικό (γνώσεις, μορφωτικό επίπεδο)

Ακολουθεί ενδεικτικός πίνακας των δικαιολογητικών που θα πρέπει να είναι στη διάθεση της τράπεζας κατά την επίσκεψη στις εγκαταστάσεις:

Για όλες τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας:

- Δημοσιευμένοι στο ΦΕΚ ισολογισμοί και αντίγραφα των σχετικών προσαρτημάτων τους
- Βιβλίο απογραφών ισολογισμών
- Πρόσφατο ισοζύγιο και ισοζύγιο αντίστοιχου μήνα προηγούμενου έτους

Για επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α' και Β' κατηγορίας:

- Βιβλία αγορών ή εσόδων- εξόδων που αφορούν την τελευταία τριετία και το τρέχον έτος
- Φορολογικές δηλώσεις
- Περιγραφή της ακίνητης περιουσίας της εταιρίας
- Αντίγραφα μισθωτηρίων συμφωνητικών των χρησιμοποιούμενων χώρων
- Ασφαλιστήρια συμβόλαια της επιχείρησης
- Κατάσταση μισθοδοσίας ΙΚΑ ή επιθεώρηση εργασίας
- Πιστοποιητικό του επιμελητηρίου
- Άδεια λειτουργίας της επιχείρησης
- Κατάσταση αυτοκινήτων και κυριότερων μηχανημάτων της επιχείρησης, με ιδιαίτερη σημασία σε όσα χρησιμοποιούνται με χρηματοδοτική μίσθωση
- Τιμολόγια αγοράς των κυριότερων μηχανημάτων και βιβλιάρια μεταβολών κυριότητας αυτοκινήτων επαγγελματικής χρήσεως της εταιρείας.

4. Διαπραγμάτευση των όρων του δανείου με τον πελάτη

Το στάδιο της διαπραγμάτευσης με τον πελάτη έχει στόχο αφενός να καθοριστούν όροι σύμφωνοι με τις πραγματικές ανάγκες του πελάτη και αφετέρου να μεγιστοποιηθεί η αποδοτικότητα της συνεργασίας τόσο για τον ίδιο όσο και για την τράπεζα. Τα αντικείμενα διαπραγμάτευσης είναι το όριο χρηματοδότησης, η διάρκεια κάθε χορήγησης οι εξασφαλίσεις, το επιτόκιο και λοιπές προμήθειες.

5. Λήψη εξασφαλίσεων

Οι ενέργειες που σχετίζονται με τη λήψη εξασφαλίσεων. Όπως έχουμε ήδη αναφερθεί στην ενότητα των εξασφαλίσεων, απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή και πρέπει να γίνονται πάντα πριν από την χρηματοδότηση.

6. Σύνταξη πρότασης προς τα αρμόδια χρηματοδοτικά κέντρα

Η τράπεζα υποβάλλει το αίτημα του πελάτη της στην αρμόδια χρηματοδοτικά κέντρα προκειμένου να εγκρίνουν το αίτημα. Τα κέντρα αυτά βρίσκονται στην Αθήνα, στην Πάτρα και στη Θεσσαλονίκη.

7. Χορήγηση δανείου και ένταξη του στο λογιστικό σύστημα της τράπεζας

Οι χρηματοδοτήσεις παρακολουθούνται, όπως και κάθε άλλη εργασία, από την μηχανογράφηση της τράπεζας, η οποία εκδίδει μια σειρά καταστάσεων που στόχο έχουν να υποστηρίξουν την υπηρεσία χρηματοδοτήσεων.

8. Παρακολούθηση της αποπληρωμής του δανείου

Μετά τη χρηματοδότηση της επιχείρησης, θα πρέπει να παρακολουθείται στενά η εμπρόθεσμη εξόφληση των υποχρεώσεων του πιστούχου απέναντι στην τράπεζα

4.5.3 Σημεία ιδιαίτερης σημασίας στα πλαίσια αξιολόγησης της επιχείρησης

Για να προσδιοριστεί ακριβέστερα η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης και η πορεία εργασιών της εξετάζονται τα παρακάτω στοιχεία ενεργητικού και παθητικού

Οικονομική κατάσταση

Πάγια: Ελέγχεται αν υπάρχει μεταβολή. Σε περίπτωση αύξησης των παγίων ερευνάται η πηγή χρηματοδότησης τους. Σε περίπτωση μείωσης ερευνάται ποιο πάγιο αφορά, η αιτία και η επένδυση α[π την εισροή των μετρητών που προήλθαν από την μείωση αυτή.

Αποθέματα: Εξετάζεται η διάρκεια τους, η μεταβολή τους, η ποσότητα των Α' υλών, ημιτελών και τελικών προϊόντων σε σχέση με την προηγούμενη χρήση

Απαιτήσεις: Ελέγχεται η διάρκεια τους, η μεταβολή τους σε σχέση με τον κύκλο εργασιών, η ύπαρξη επισφαλών απαιτήσεων.

Μακροπρόθεσμος δανεισμός: Εξετάζεται αν υπάρχει μεταβολή στα περιουσιακά στοιχεία του Ενεργητικού και ποια είναι αυτά, και ο τρόπος πληρωμής.

Βραχυπρόθεσμος δανεισμός: Εξετάζεται η μεταβολή του συνόλου του βραχυπρόθεσμου δανεισμού σε σχέση με τον κύκλο εργασιών, ανάγκες που καλύφθηκαν και η ύπαρξη ληξιπρόθεσμων ή ρυθμισμένων οφειλών.

Προμηθευτές: Εξετάζεται η μεταβολή τους σε σχέση με τον κύκλο εργασιών και η ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Εξέλιξη εργασιών

Πωλήσεις: Ελέγχεται η εξέλιξη των πωλήσεων σε ετήσια και εξαμηνιαία βάση και συγκρίνεται με το αντίστοιχο προηγούμενο διάστημα

Μικτό κέρδος: Ελέγχεται το ύψος του μικτού κέρδους και το επίπεδο που βρίσκεται σε σχέση με το μέσο όρο του κλάδου δραστηριοποίησης της επιχείρησης

Γενικά έξοδα: Ελέγχεται το ύψος το δαπανών και το ποσοστό που καταλαμβάνουν στο κύκλο εργασιών καθώς και η αύξηση ή μείωση με το προηγούμενο έτος

Χρηματοοικονομικό κόστος: Ελέγχεται το ποσοστό επί του κύκλου εργασιών και συγκρίνεται με τη προηγούμενη χρήση.

Κέρδη προ αποσβέσεων: Ελέγχεται το ποσοστό επί του κύκλου εργασιών και αν επαρκούν για την κάλυψη των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Τελικό αποτέλεσμα: Τα στελέχη της ΕΤΕ ελέγχουν το λειτουργικό τελικό αποτέλεσμα, τα έκτακτα κέρδη ή ζημίες και την πρακτική που ακολουθείται στη διανομή κερδών ή αναλήψεων.

4.6 Επίλογος

Υστερα από μια συνοπτική παρουσίαση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος και της διαδικασίας χρηματοδότησης επιχειρηματικών σχεδίων, συμπεραίνουμε ότι η ΕΤΕ ακολουθεί μια αξιολογη διαδικασία χρηματοδότησης εξετάζοντας και ποιοτικούς και ποσοτικούς παράγοντες. Μεγάλης σημασίας και καθοριστικός παράγοντας για την χορήγηση δανείου φαίνεται να είναι οι εμπράγματα εξασφαλίσεις όπου με αυτές κατοχυρώνει η τράπεζα την θέση της.

Στο 5^ο κεφάλαιο θα παρακολουθήσουμε ανάλογη παρουσίαση της διαδικασίας χρηματοδότησης του τραπεζικού ομίλου EFG Eurobank Ergasias.

EFG Eurobank – Ergasias

5.1 Ο Όμιλος EFG Eurobank – Ergasias¹³

Ο όμιλος Eurobank EFG, μέλος του EFG Bank European Financial Group με έδρα τη Γενεύη, ιδρύθηκε το 1990 με την αρχική επωνυμία «Ευρωεπενδυτική Τράπεζα» και με στόχο την παροχή επενδυτικών υπηρεσιών.

Στην ευρύτερη περιφέρεια της Νοτιοανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης ο όμιλος Eurobank EFG συγκαταλέγεται στους πρωταγωνιστές των τραπεζικών εξελίξεων στις χώρες στις οποίες έχει παρουσία. Συγκεκριμένα, ο τραπεζικός όμιλος έχει αναπτύξει τα τελευταία χρόνια σημαντική παρουσία στη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, και τη Σερβία ενώ μέσα στο 2006 επέκτεινε την παρουσία του και στην Πολωνία, στην Τουρκία και την Ουκρανία.

Στην Ελλάδα, ο όμιλος Eurobank EFG έχει κατακτήσει υψηλή θέση στην καταναλωτική πίστη, τα αμοιβαία κεφάλαια, την επενδυτική τραπεζική, τις χρηματοπιστωτικές εργασίες και τις ασφάλειες ζωής ενώ προνομιούχο θέση κατέχει και στη χρηματοδότηση μικρών ελληνικών επιχειρήσεων.

Σήμερα, η Eurobank είναι ένας Ευρωπαϊκός Οργανισμός με προσωπικό άνω των 19.000 ατόμων και παρέχει τα προϊόντα και τις υπηρεσίες του τόσο μέσα από 1.300 υποκαταστήματα, όσο και μέσα από εναλλακτικά δίκτυα (ATM's, internet banking, phone banking).

Ο Όμιλος Eurobank EFG έχει στηρίξει την ύπαρξη και την πρωτοπορία του σε ένα όραμα:

«Να είναι η Τράπεζα πρώτης επιλογής στη Νοτιοανατολική και Κεντρική Ευρώπη λειτουργώντας με αίσθημα ευθύνης απέναντι στους πελάτες της, τους μετόχους της και την κοινωνία».

Προκειμένου να προσφέρει αυξανόμενη επενδυτική αξία προς τους μετόχους της, η EFG Eurobank Ergasias ακολουθεί συγκεκριμένη αναπτυξιακή στρατηγική, οι οποία συνοψίζεται στα εξής:

- Έμφαση σε τομείς υψηλής κερδοφορίας και ανάπτυξης
- Παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας
- Πελατοκεντρική οργανωτική δομή
- Πλήρης αξιοποίηση εναλλακτικών δικτύων διάθεσης
- Επενδύσεις σε τεχνολογία
- Επαγγελματισμός και δυναμισμός της διοίκησης και του προσωπικού

¹³ <http://www.eurobank.gr/>

5.2 Αξιολόγηση επιχειρηματικών σχεδίων από την EFG Eurobank – Ergasias

Σε ένα ανταγωνιστικό και συνεχώς μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον, δημιουργούνται διαρκώς νέες ευκαιρίες ανάπτυξης για κάθε επιχείρησή. Ευκαιρίες που για να αξιοποιηθούν απαιτούν ευελιξία, σωστό προγραμματισμό και κυρίως διαθέσιμους πόρους.

Η Eurobank παρέχει την υποστήριξη που χρειάζεται κάθε επιχείρηση με μία σειρά σύγχρονων χρηματοδοτικών και καταθετικών προϊόντων, καθώς και με υπηρεσίες ειδικά σχεδιασμένες πάνω στις ανάγκες κάθε επαγγέλματος.

Όπως έχει αναφερθεί και στο κεφάλαιο 4 της Εθνικής Τράπεζας, έτσι και στην Eurobank εφαρμόζονται κριτήρια αξιολόγησης των επιχειρήσεων καθώς και των επιχειρηματικών τους σχεδίων. Όλες οι επιχειρήσεις αξιολογούνται σύμφωνα με τα κριτήρια που πηγάζουν από τον κανονισμό πιστοδοτήσεων της τράπεζας.

Η EFG Eurobank – Ergasias δεν θέλησε να συνεργαστεί και να αναπαράγει τον κανονισμό πιστοδοτήσεων ώστε να γίνει παρόμοια ανάλυση με την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος. Γι' αυτό το λόγο η παρακάτω ανάλυση για τις χρηματοδοτήσεις της τράπεζας είναι συνοπτική και προέρχεται από προσωπική συνέντευξη με τον υπεύθυνο του Υποκαταστήματος Λουτρακίου Κο Μπιτοάκο Αριστοτέλη.

5.2.1 Κριτήρια Αξιολόγησης επιχειρήσεων¹⁴

Η EFG Eurobank – Ergasias χρησιμοποιεί τα παρακάτω κριτήρια προκειμένου να αξιολογήσει τις επιχειρήσεις που ζητούν από την τράπεζα χρηματοδότηση των επιχειρηματικών τους σχεδίων.

- Χρονική διάρκεια της επιχείρησης. Εξετάζει το χρονικό διάστημα δραστηριοποίησης της επιχείρησης στην αγορά.
- Έλεγχος δυσμενών στοιχείων των εμπλεκομένων. Ελέγχει τυχόν δυσμενή στοιχεία τα οποία εμφανίζονται σε βάρος των ατόμων που διαχειρίζονται την επιχείρηση ή την εταιρεία.
- Αντικείμενο της επιχείρησης. Εξετάζει και αξιολογεί το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησης καθώς και την ανταγωνιστικότητα που έχει στην αγορά.

¹⁴ Eurobank – Τμήμα Χορηγήσεων, Υποκατάστημα Λουτρακίου

- Οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης. Αξιολογεί την κατάσταση της επιχείρησης αν έχει ανοδική τάση. Προκειμένου να αξιολογηθεί η κατάσταση της επιχείρησης οι τράπεζα ζητά από το επιχειρηματία ή τους εταίρους τα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης, τους ισολογισμούς των τριών τελευταίων ετών ενώ αντλεί πληροφορίες και από τους προμηθευτές, τους πελάτες καθώς και από άλλες τράπεζες που συνεργάζονται με την συγκεκριμένη επιχείρηση και από την Ένωση Ελληνικών Τραπεζών που συγκεντρώνονται δυσμενή στοιχεία μέσω του συστήματος «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ»
- Όνομα στην αγορά. Τα στελέχη της τράπεζας αξιολογούν την φήμη που έχει η επιχείρηση στην αγορά. Θεωρείται ένα σημαντικό κριτήριο αξιολόγησης για τις υφιστάμενες επιχειρήσεις ενώ λειτουργεί αρνητικά για τις νεοϊδρυόμενες επιχείρησης που δεν έχουν δημιουργήσει εικόνα στην αγορά.
- Ακίνητη περιουσία. Αξιολογώντας την ακίνητη περιουσία της επιχείρησης και των εμπλεκομένων σε αυτήν η τράπεζα έχει μια πλήρη εικόνα για τις κτιριακές εγκαταστάσεις και τις εξασφαλίσεις που τυχόν να απαιτήσει κατά τη χορήγηση δανείου στην επιχείρηση.

5.3 Διαβάθμιση Πιστοληπτικής Ικανότητας Επιχειρήσεων

Η τράπεζα προκειμένου αν αξιολογήσει καλύτερα την επιχείρησης χρησιμοποιεί το σύστημα μέτρησης πιστωτικού κινδύνου. Με το σύστημα αυτό η εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων αποτυπώνεται σε μία κλίμακα διαβάθμισης όπου η κατάταξη προκύπτει βάσει της πιθανότητας εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης τους μέσα στο χρονικό ορίζοντα του ενός έτους. Συγκεκριμένα η εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας των επιχειρήσεων αποτυπώνεται σε μία δεκάβαθμη κλίμακα διαβάθμισης (ΑΑ,Α,ΒΒ,Β,С,Д,Е,Γ και Η). Όσο η επιχείρηση κατατάσσεται σε θέση υψηλής πιστοληπτικής ικανότητας (ΑΑ – Β) τόσο μικρότερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης. Ενώ αντίθετα, όσο η επιχείρηση κατατάσσεται σε θέση χαμηλής πιστοληπτικής ικανότητας (Γ – Η) τόσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα εμφάνισης ασυνέπειας ή και πτώχευσης.

Στην τελευταία διαβάθμιση N.R. / N.T., κατατάσσονται στη N.R. (Not Rated) κατηγορία οι επιχειρήσεις των οποίων η εκτίμηση της πιστοληπτικής τους ικανότητας δεν είναι εφικτή λόγω έλλειψης επαρκών στοιχείων, ενώ στη N.T. (Not Trading) κατηγορία κατατάσσονται οι επιχειρήσεις οι οποίες πλέον δεν λειτουργούν.

Ειδικότερα οι διαβαθμίσεις τις πιστοληπτικής ικανότητας ερμηνεύονται ως εξής:

ΑΑ – Η διαβάθμιση αυτή υποδηλώνει χαμηλότερο πιστωτικό κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με εξαιρετική πιστοληπτική ικανότητα.

Α – αυτή η διαβάθμιση υποδηλώνει ιδιαίτερα χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με ιδιαίτερα καλή πιστοληπτική ικανότητα.

BB - Η διαβάθμιση BB υποδηλώνει πολύ χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με πολύ καλή πιστοληπτική ικανότητα.
B – Υποδηλώνει χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με καλή πιστοληπτική ικανότητα.
C – Αυτή η διαβάθμιση υποδηλώνει μέσο πιστωτικό κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με μέτρια πιστοληπτική ικανότητα.
D – Η διαβάθμιση D υποδηλώνει σχετικά αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με σχετικά χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα.
E – Υποδηλώνει αυξημένο πιστωτικό κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα.
F – Αυτή η διαβάθμιση υποδηλώνει σημαντικά αυξημένο κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με σημαντικά πιστοληπτική ικανότητα.
G – Η διαβάθμιση G υποδηλώνει πολύ υψηλό πιστωτικό κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με πολύ χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα.
H – Υποδηλώνει υψηλότερο πιστωτικό κίνδυνο και αποδίδεται σε επιχειρήσεις με εξαιρετικά χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα.
N.R. – Η κατηγορία αυτή δεν αποτελεί διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας και σε αυτή κατατάσσονται επιχειρήσεις για τις οποίες δεν είναι δυνατή η εκτίμηση της πιστοληπτικής ικανότητας τους.
N.T. – Και αυτή η κατηγορία δεν αποτελεί διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας και σε αυτή κατατάσσονται επιχειρήσεις οι οποίες έχουν διακόψει την επιχειρηματική τους δραστηριότητα.

5.4 Εξασφαλίσεις

Όπως και στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος έτσι και στην EFG Eurobank – Ergasias και γενικότερα σε όλες τις ελληνικές τράπεζες οι εξασφαλίσεις χωρίζονται σε ενοχικές και εμπράγματες.

5.4.1 Ενοχικές Εξασφαλίσεις

Οι ενοχικές εξασφαλίσεις έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό την ενοχή – υποχρέωση που δημιουργείται μέσω της υπογραφής του πρωτοφειλέτη ή των εγγυητών και διακρίνονται στη σύμβαση και την εγγύηση.

Συμβάσεις

Κάθε χρηματοδότηση είναι μία συμφωνία μεταξύ της τράπεζας και του πελάτη που περιλαμβάνει επιμέρους όρους και καλύπτεται από αντίστοιχα έγγραφα. Το κυριότερο από τα έγγραφα αυτά είναι η σύμβαση, που ουσιαστικά καθιστά υπεύθυνο το δανειολήπτη για την εμπρόθεσμη εξόφληση του δανείου και θα πρέπει να υπογράφεται σε κάθε περίπτωση.

Οι συμβάσεις καταρτίζονται από την νομική υπηρεσία της τράπεζας και περιγράφουν την κύρια οφειλή και χωρίς την ύπαρξη τους δεν μπορεί να ληφθεί άλλη εξασφάλιση όπως είναι οι εγγυήσεις, οι υποθήκες ή τα ενέχυρα που θα δούμε στη συνέχεια.

Οι συμβάσεις θα πρέπει να είναι καθαρές, υπογεγραμμένες σε όλα τα φύλλα από πλευράς των εκπροσώπων της τράπεζας, του πιστούχου και των

τυχόν εγγυητών, να αναφέρεται η ημερομηνία και ο τόπος κατάρτισης. Τέλος, οι υπογραφές θα πρέπει να τίθενται πάντα ενώπιον της τράπεζας. Απαγορεύεται η απομάκρυνση των συμβάσεων από το κατάστημα της τράπεζας και η παράδοση στον πελάτη για την συμπλήρωσή τους.

Εγγύηση

Εκτός από τον πρωτοφειλέτη είναι δυνατόν να υπογράψει τη σύμβαση και ένας ή περισσότεροι εγγυητές, που εγγυώνται έναντι του δανειστή για την καλή πίστη του πρωτοφειλέτη και αναλαμβάνουν και αυτοί την ευθύνη για την εμπρόθεση καταβολή της οφειλής. Ο εγγυητής υπογράφει πάνω στο σώμα της σύμβασης αφού διαβάσει προσεκτικά όλους τους όρους της, οι οποίοι τον καθιστούν υπόχρεο σε μεγάλο βαθμό αν και δεν είναι εκείνος που πήρε το δάνειο.

Πιο συγκεκριμένα ο εγγυητής με την υπογραφή του εγγυάται μέχρι το ποσό που ορίζεται από τη σύμβαση και συγχρόνως ευθύνεται για όλη την απαίτηση ακόμη και αν υπάρχουν άλλοι εγγυητές ή εμπράγματα εξασφαλίσεις.

5.4.2 Εμπράγματα Εξασφαλίσεις

Εκτός από την εξασφάλιση που παρέχεται με την υπογραφή της σύμβασης από τους πιστούχους, η τράπεζα είναι δυνατόν να πάρει πρόσθετες εξασφαλίσεις, προκειμένου να μειωθεί ο αναλαμβανόμενος από την τράπεζα κίνδυνος. Οι εμπράγματα εξασφαλίσεις που ζητά η Eurobank αναφέρονται σε: προσημείωση ακινήτου – ενεχυρίαση μετρητού καλύμματος ή τίτλων ή μετοχών ή αμοιβαίων κεφαλαίων – ενεχυρίαση και προεξόφληση επιταγών πελατείας των δανειοληπτών - ενεχυρίαση και εκχώρηση απαιτήσεων – ενεχυρίαση και εκχώρηση των απαιτήσεων από τη χρήση πιστωτικών καρτών.

Σε περίπτωση που χρειάζεται προσημείωση/ υποθήκη να είναι ξεκάθαρο από την αρχή τι δικαιολογητικά του ακινήτου θα χρειασθούν. Αυτά συνήθως περιλαμβάνουν:

- α. Επικυρωμένο αντίγραφο Συμβολαίου (διαπιστώνετε ο κύριος του ακινήτου).
 - β. Άδεια Οικοδομής (για να διαπιστώσουν εάν είναι αυθαίρετο, την χρήση, τα νόμιμα τετραγωνικά, κ.λ.π).
 - γ. Τοπογραφικά Σχέδια.
 - δ. Πιστοποιητικά από το οικείο υποθηκοφυλακείο (διαπιστώνεται εάν το ακίνητο που θα προσημειωθεί έχει άλλα βάρη-υποθήκες).
 - ε. Εάν το ακίνητο εντάσσεται στο Εθνικό Κτηματολόγιο θα ζητηθούν κάποια πιστοποιητικά.
- Να είναι ξεκάθαρο το ύψος της αξίας της προσημείωσης που απαιτεί η τράπεζα για να χορηγήσει το Δάνειο. (Συνήθως είναι προσαυξημένο κατά 130-150 % επί του δανείου -10€ το δάνειο 13-15€ η αξία της προσημείωσης). Επίσης πρέπει να είναι ξεκάθαρο το ακριβές ύψος του κόστους της προσημείωσης και πως αυτό αναλύεται ή υπολογίζεται.
 - Πολύ σημαντικό είναι και το ποσό της αναγκαστικής ασφάλισης που θα ζητήσει η Τράπεζα για το ακίνητο (ή/ και για τον εξοπλισμό) που θα προσημειώσει για να εξασφαλίσει το Δάνειο που θα χορηγήσει καθώς και αν

είναι δυνατή η ασφάλιση σε άλλη εταιρεία από αυτή που συνεργάζεται η Τράπεζα. Μεταξύ Τραπεζών υπάρχουν τεράστιες διαφορές στο θέμα της ασφάλισης.

Η EFG Eurobank – Ergasias δεν θέλησε να αναφερθεί αναλυτικότερα στις εμπράγματες εξασφαλίσεις που ζητά από τους δανειολήπτες κατά τη χορήγηση επαγγελματικού δανείου. Το μόνο στοιχείο που ανέφερε επιπλέον είναι ότι η προσημείωση γίνεται κατά κανόνα σε χρηματοδοτήσεις παγίων στοιχείων που η διάρκεια τους είναι μακρά.

5.5 Διαδικασία Χρηματοδότησης

Η διαδικασία χρηματοδότησης που ακολουθεί η EFG Eurobank – Ergasias, προκειμένου να χρηματοδοτήσει ένα επιχειρηματικό σχέδιο, είναι απλή και παρόμοια, όπως θα δούμε με την διαδικασία χρηματοδότησης που ακολουθείται από την Εθνική Τράπεζα Ελλάδος.

5.5.1 Συμπλήρωση αντίστοιχου εντύπου

Ο υπεύθυνος της επιχείρησης ή της εταιρίας συμπληρώνει το αντίστοιχο έντυπο που του δίνεται από την τράπεζα προκειμένου να ζητήσει χρηματοδότηση των επιχειρηματικών του σχεδίων. Στο έντυπο αυτό αναφέρονται τα εξής:

- τα στοιχεία της επιχείρησης (επωνυμία, αντικείμενο εργασιών, αριθμός απασχολούμενων ατόμων κτλ)
- τα στοιχεία του φορέα της ατομικής επιχείρησης ή της εταιρίας,
- τα στοιχεία του δανείου (σκοπός δανείου, πιστωτικό όριο, αιτούμενο ποσό, προσφερόμενη εξασφάλιση)
- τα οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης κατά της τελευταία τριετία
- τα στοιχεία του υποκαταστήματος της τράπεζας
- η ακίνητη περιουσία της εταιρείας ή του φορέα της ατομικής επιχείρησης.

Τα παραπάνω στοιχεία θα πρέπει να αληθή και ακριβή καθώς και το περιεχόμενο των δικαιολογητικών που προσκομίζει στην τράπεζα ο πελάτης θα πρέπει να είναι γνήσια και αληθή. (βλ. αίτηση επαγγελματικού δανείου παράρτημα 1)

5.5.2 Ενέργειες της EFG Eurobank Ergasias

Μετά τη συμπλήρωση του εντύπου από τον πελάτη η τράπεζα με την σειρά της θα πρέπει να ακολουθήσει μία συγκεκριμένη διαδικασία προκειμένου να χορηγήσει το αιτούμενο ποσό.

Η τράπεζα θα πρέπει:

1. Να συλλέξει τα απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία προκειμένου να δημιουργήσει φάκελο του πελάτη
 2. Να ερευνήσει για δυσμενή στοιχεία, να συντάξει την εισήγηση για την επιτροπή του καταστήματος και να καταχωρήσει το αίτημα για χρηματοδότηση.
 3. Να αποστείλει όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έγκριση του δανείου
 4. Να υπογραφούν οι συμβάσεις και να εκταμιεύσει το δάνειο
 5. Να παρακολουθεί το δάνειο
-

1. Συλλογή απαιτούμενων δικαιολογητικών.

Μετά τη συμπλήρωση της αίτησης επαγγελματικού δανείου ο επαγγελματικός σύμβουλος της Eurobank θα πρέπει να συλλέξει τα εξής:

- Οικονομικά στοιχεία της επιχείρησης. Ζητά από τον πελάτη να του προσκομίσει, αν πρόκειται για ατομική επιχείρηση ή ελεύθερους επαγγελματίες, το εκκαθαριστικό σημείωμα ή το Ε3 των τριών τελευταίων ετών, αν πρόκειται για Ο.Ε. – Ε.Ε. , μόνο το Ε3 των τριών τελευταίων ετών, ενώ αν πρόκειται για Α.Ε. – Ε.Π.Ε. τους ισολογισμούς της τελευταίας τριετίας και το πρόσφατο ισοζύγιο καθώς και το αντίστοιχο του προηγούμενου έτους. Επίσης ζητά τις περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α. των δύο τελευταίων ετών σε επιχειρήσεις με βιβλία Β' κατηγορίας καθώς και το Ε9 όλων των εταιρών ή του επιχειρηματία.
- Προσωπικά στοιχεία των πελατών, δηλαδή φωτοτυπίες ταυτότητας των επιχειρηματιών ή των νόμιμων εκπροσώπων της εταιρείας καθώς και το Ε9 κάθε εμπλεκόμενου στην επιχείρηση ή εταιρεία.
- Νομοποιητικά έγγραφα.

Για Ατομική Επιχείρηση, απαιτείται μόνο η έναρξη του επιτηδεύματος.

Για Προσωπικές Εταιρίες (Ο.Ε. & Ε.Ε.) απαιτούνται:

- Αντίγραφο της αρχικής εταιρικής σύμβασης και τυχόν τροποποιήσεων της, επικυρωμένα από τον αρμόδιο Γραμματέα Πρωτοδικών, ο οποίος θα βεβαιώνει την καταχώρησή τους στα βιβλία Εταιρειών.
- Πρόσφατο πιστοποιητικό του αρμόδιου Γραμματέα Πρωτοδικών, από το οποίο να προκύπτουν οι καταχωρήσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα στα οικεία βιβλία Εταιρειών.

Για Ανώνυμες Εταιρείες απαιτούνται:

- Το καταστατικό της εταιρείας, όπως αυτό ισχύει σήμερα, επικυρωμένο από την αρμόδια αρχή (Υπουργείο Ανάπτυξης, Νομαρχία)
- ΦΕΚ σύστασης και ΦΕΚ τροποποιήσεων.
- Αντίγραφο πρακτικού Διοικητικού Συμβουλίου σχετικά με τις υπογραφές που δεσμεύουν την εταιρεία.
- ΦΕΚ στο οποίο δημοσιεύθηκε η ανακοίνωση της Νομαρχίας σχετική με την εκλογή και την σύνθεση του σημερινού Δ.Σ. και την εκπροσώπηση της εταιρείας. Εάν δεν έχει κυκλοφορήσει στο ΦΕΚ , θα πρέπει να προσκομίζεται το σχετικό έγγραφο της Νομαρχίας.

Για Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης απαιτούνται:

- Αντίγραφα της αρχικής εταιρικής σύμβασης και των τυχόν τροποποιήσεων της, είτε αυτές έχουν γίνει με συμβολαιογραφικό τρόπο είτε με απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων. Όλα τα αντίγραφα πρέπει να είναι επικυρωμένα από τον αρμόδιο Γραμματέα Πρωτοδικών, ο οποίος θα βεβαιώνει την καταχώρησή τους στα Βιβλία Εταιρειών.
- Αντίτυπα των ΦΕΚ στα οποία δημοσιεύθηκαν περιλήψεις των ανωτέρω αναφερόμενων εγγράφων.
- Πρόσφατο πιστοποιητικό του αρμόδιου Γραμματέα Πρωτοδικών, από το οποίο να προκύπτουν οι καταχωρήσεις που έχουν γίνει μέχρι σήμερα στα οικεία βιβλία Εταιρειών.
- Ασφαλιστική ενημερότητα ΙΚΑ. Η ασφαλιστική ενημερότητα απαιτείται μετά την έγκριση και προ της εκταμίευσης.
- Ειδικότερα για δάνειο επαγγελματικής στέγης απαιτείται φωτοτυπία τίτλου ιδιοκτησίας ή τοπογραφικό ή φωτοτυπία οικοδομικής άδειας και κτηματογραφικό απόσπασμα (για δικαστική χρήση) για περιοχές που έχουν υπαχθεί στο Α', Β', Γ' , πρόγραμμα Εθνικού Κτηματολογίου. Για ανακαίνιση επαγγελματικής στέγης απαιτούνται κάτοψη ακινήτου που θα ανακαινισθεί, μισθωτήριο συμβόλαιο, προϋπολογισμός εργασιών. Τέλος, για επιπλέον επαγγελματικό εξοπλισμό απαιτούνται προτιμολόγιο ή προσφορά αγοράς εξοπλισμού το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την έγκριση του δανείου ή ανεξόφλητο τιμολόγιο το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την εκταμίευση του δανείου.

Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά που θα πρέπει να προσκομίσει ο εγγυητής είναι:

- Έντυπο εγγυητή επαγγελματικού δανείου (έντυπο Τράπεζας)
- Φωτοτυπία ταυτότητας
- Εκκαθαριστικό σημείωμα της εφορίας των τριών τελευταίων ετών
- Φορολογική δήλωση ακινήτου περιουσίας (Ε9)

2. Έρευνα δυσμενών, σύνταξη και καταχώρηση του αιτήματος.

Σαν δεύτερο στάδιο στην διαδικασία από την μεριά της τράπεζας θεωρείται ο «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ». Δηλαδή τα στελέχη της τράπεζας ελέγχουν τυχόν δυσμενή στοιχεία για τους εμπλεκόμενους των επιχειρήσεων μέσω των «Τραπεζικών Συστημάτων Πληροφοριών». Σε περίπτωση που ο πελάτης συγκαταλέγεται σε αυτό το σύστημα τότε αποφεύγεται κάθε είδους συνεργασίας και τυχόν υφιστάμενη συνεργασία διακόπτεται σταδιακά.

Υστερα από τον έλεγχο στον «ΤΕΙΡΕΣΙΑ» τα στελέχη της τράπεζα διενεργούν τα παρακάτω:

- Σύνταξη εισήγησης επιτροπής καταστήματος
- Σύνταξη καθορισμού πιστωτικών ορίων (ποσό, χρονική διάρκεια, δανειακό πρόγραμμα, επιτόκιο, έξοδα, ασφάλειες κτλ).

- Σύνταξη πιστωτικών κριτηρίων για την επιχείρηση
- Σύνταξη ισολογισμών και ισοζυγίων με check list για τις εταιρείες με Γ' κατηγορίας βιβλία.
- Αν το αίτημα είναι APROVVE γίνεται εκτύπωση των συμβάσεων και ηλεκτρονική καταχώρηση στο σύστημα ORGANOSIS
- Αν το αίτημα είναι REFERAL γίνεται μόνο καταχώρηση στο σύστημα
- Αν το αίτημα είναι RETZECT τότε τα στελέχη πράττουν κατά βούληση.

3. Αποστολή δικαιολογητικών

Όλα τα παραπάνω έγγραφα πηγαίνουν για credit στην περιφερειακή διεύθυνση επαγγελματικών δανείων όπου γίνεται το credit, η έγκριση ή η απόρριψη του δανείου και η τύπωση των συμβάσεων για να τις υπογράψουν οι δανειολήπτες και οι εγγυητές.

4. Υπογραφή και εκταμίευση

Ο πελάτης και ο εγγυητής υπογράφει την σύμβαση του δανείου. Το ίδιο πράττουν και δύο στελέχη της τράπεζας με δικαίωμα πρώτης υπογραφής.

Στο θέμα της εκταμίευσης του απαιτούμενου ποσού η υπεύθυνος του υποκαταστήματος Λουτρακίου ανέφερε ότι:

Αν το δάνειο είναι με προσωπικές εγγυήσεις ή με ενεχυρίαση επιταγών πελατείας τότε το δάνειο εκταμιεύεται αμέσως.

Αν το δάνειο είναι με collateral (ενεχυρίαση μετρητών κλπ) γίνεται και η σύμβαση ενεχυρίασης, η οποία υπογράφεται από όλους τους εμπλεκόμενους (πελάτες – στελέχη της τράπεζας) και μετά πραγματοποιείται η εκταμίευση του δανείου.

Αν το δάνειο είναι με προσημείωση, τότε προχωράει η διαδικασία της προσημείωσης και αφού γίνει η εγγραφή προσημείωσης στο Υποθηκοφυλακείο τότε πραγματοποιείται η εκταμίευση.

5. Παρακολούθηση δανείου

Η EFG Eurobank Ergasias αφού χορηγήσει το δάνειο παρακολουθεί την πορεία του. Δηλαδή, την έγκαιρη πληρωμή των δόσεων του δανείου από τον πελάτη. Σε περίπτωση καθυστέρησης δόσεων η τράπεζα ειδοποιεί τηλεφωνικά τον υπόχρεο για την τακτοποίηση της πληρωμής.

5.6 Επίλογος

Μετά από την συνοπτική ανάλυση των κριτηρίων, των εξασφαλίσεων και της διαδικασίας χρηματοδότησης που ακολουθείτε από την EFG Eurobank

Ergasias, συμπεραίνουμε ότι και στην ιδιωτική τραπεζική ισχύουν κανόνες τους οποίους τηρεί η τράπεζα προκειμένου να χρηματοδοτήσει κάποιο επιχειρηματικό σχέδιο δίνοντας ιδιαίτερο βάρος στις προσφερόμενες εξασφαλίσεις.

Επειδή αυτά ισχύουν στην θεωρία της τραπεζικής χρηματοδότησης, στο 6^ο κεφάλαιο θα παρακολουθήσουμε την χρηματοδότηση των επιχειρήσεων στην πράξη μέσω ερωτηματολογίων και διαγραμμάτων.

Ανάλυση Τραπεζικών Χρηματοδοτήσεων & Υπηρεσιών

6.1 Εισαγωγή

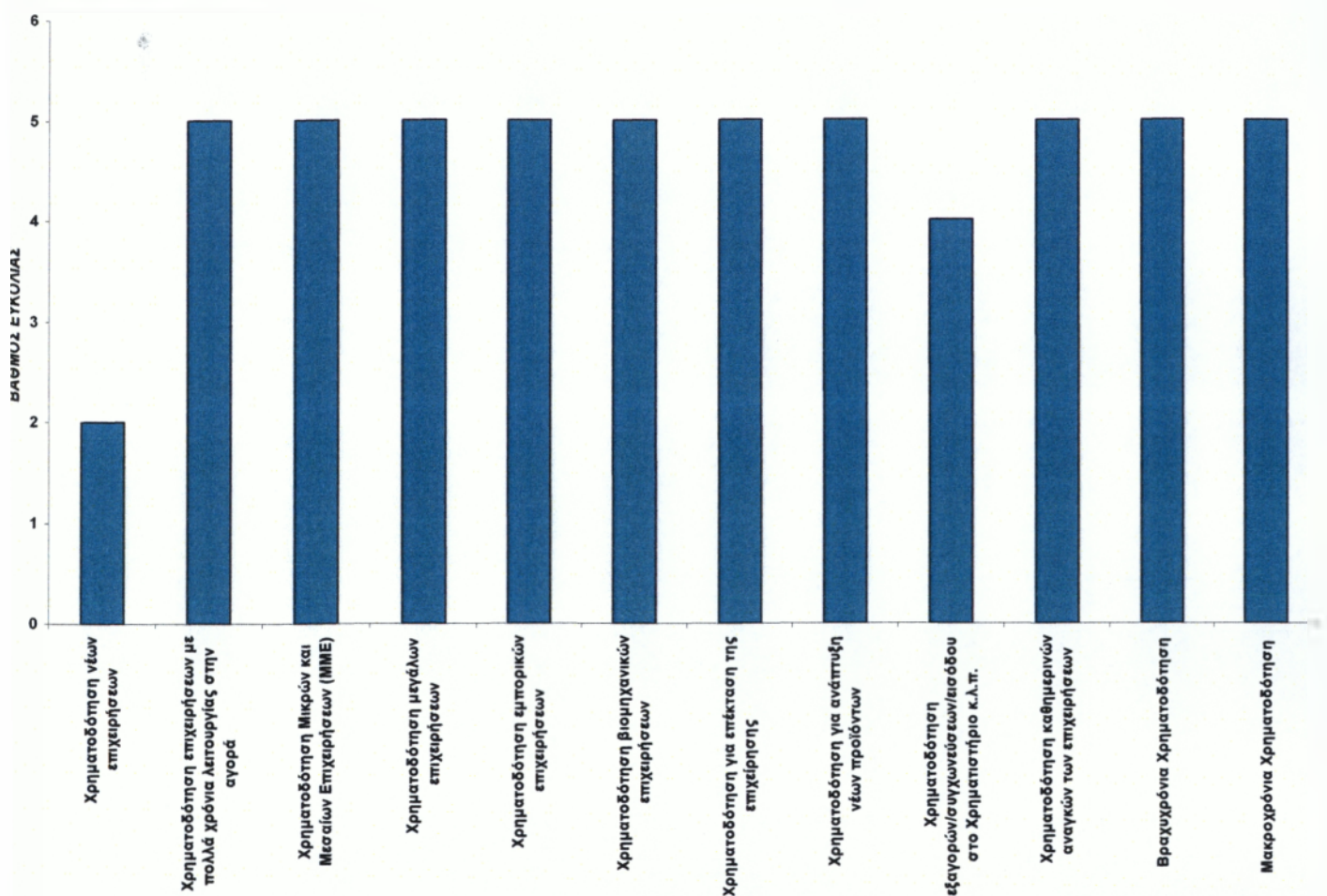
Στο κεφάλαιο 3 και 4 παρακολουθήσαμε την λειτουργία της τραπεζικής χρηματοδότησης θεωρητικά. Τα ερωτήματα που προκύπτουν είναι τα εξής: «Τι γίνεται στην πράξη; Ισχύουν αυτά που αναφερθήκαν ή υπάρχει διαφοροποίηση πρακτικά;». Τέτοιου είδους ερωτήματα θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε στο παρόν κεφάλαιο.

Το κεφάλαιο 6 αναφέρεται στην τραπεζική χρηματοδότηση και γενικότερα στις υπηρεσίες των τραπεζών προς τις επιχειρήσεις εστιάζοντας στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και στην EFG Eurobank Ergasias. Οι απαντήσεις θα δοθούν μέσω των διαγραμμάτων και των αναλύσεων τους που παρουσιάζονται παρακάτω για κάθε τράπεζα. Τα διαγράμματα είναι μια γραφική απεικόνιση των απαντήσεων που έδωσαν οι υπεύθυνοι των υποκαταστημάτων των δύο παραπάνω τραπεζών σε ερωτηματολόγιο που δόθηκε και το οποίο σχετίζεται με τις υπηρεσίες και τις χρηματοδοτήσεις της τράπεζας.

6.2 Ανάλυση τραπεζικών χρηματοδοτήσεων & υπηρεσιών της Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος

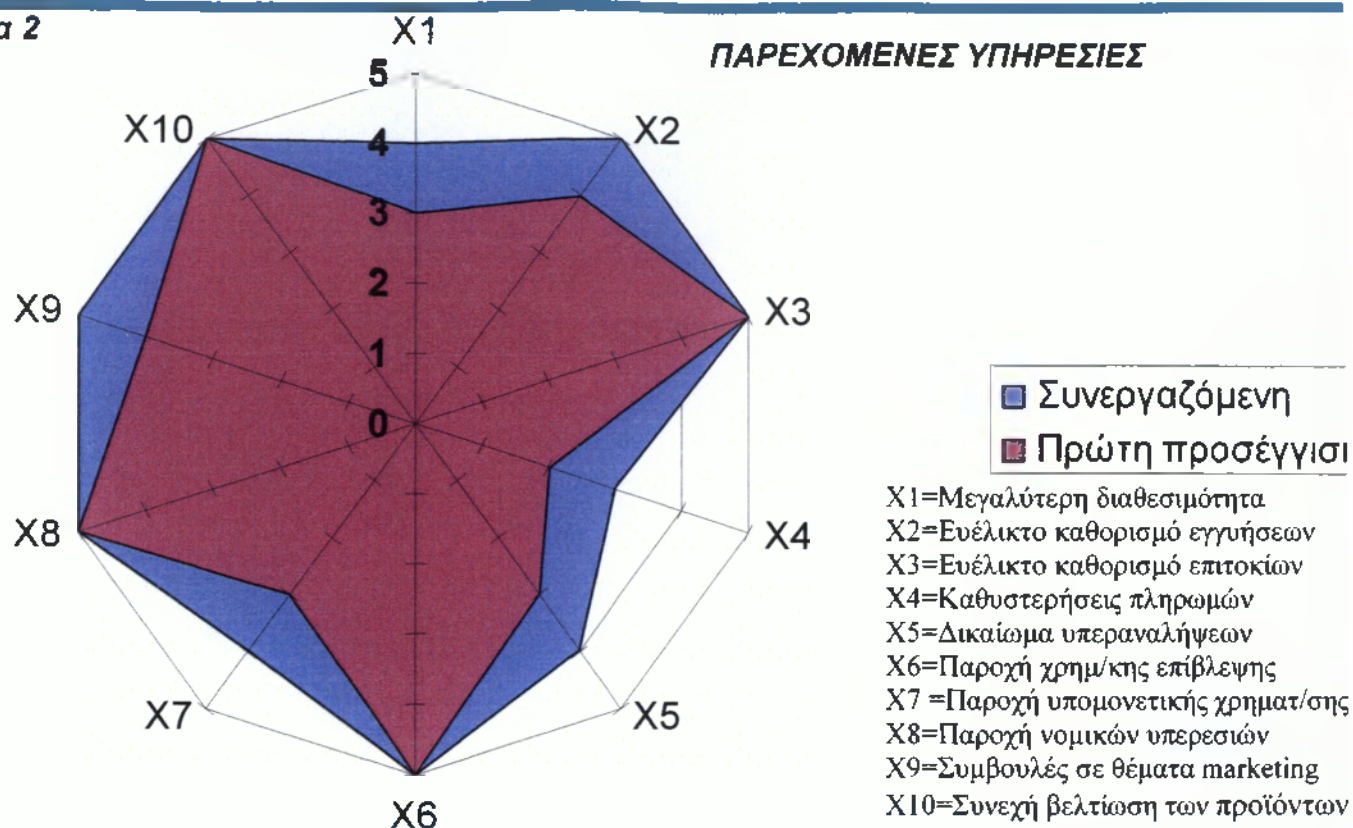
Γράφημα 1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Παρουσιάζοντας τις επιχειρηματικές χρηματοδοτήσεις από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος διαγραμματικά παρατηρούμε ότι τα περισσότερα είδη χρηματοδότησης έχουν μεγάλο βαθμό ευκολίας (βαθμός 5) όσο αναφορά τη χορήγηση τους. Πιο συγκεκριμένα η ΕΤΕ χρηματοδοτεί υφιστάμενες επιχειρήσεις, ΜΜΕ, μεγάλες, εμπορικές, βιομηχανικές επιχειρήσεις βραχυχρόνια ή μακροχρόνια. Επιπλέον χρηματοδοτεί επιχειρήσεις οι οποίες θέλουν να επεκταθούν στην αγορά και να καλύψουν τις καθημερινές του συναλλαγές. Τέλος η χρηματοδότηση εξαγορών/ συγχωνεύσεων/ εισόδου στο χρηματιστήριο χορηγείται με λιγότερη ευκολία(βαθμός 4) ενώ οι νέες επιχειρήσεις χρηματοδοτούνται με δυσκολία (βαθμός 2) από την ΕΤΕ.

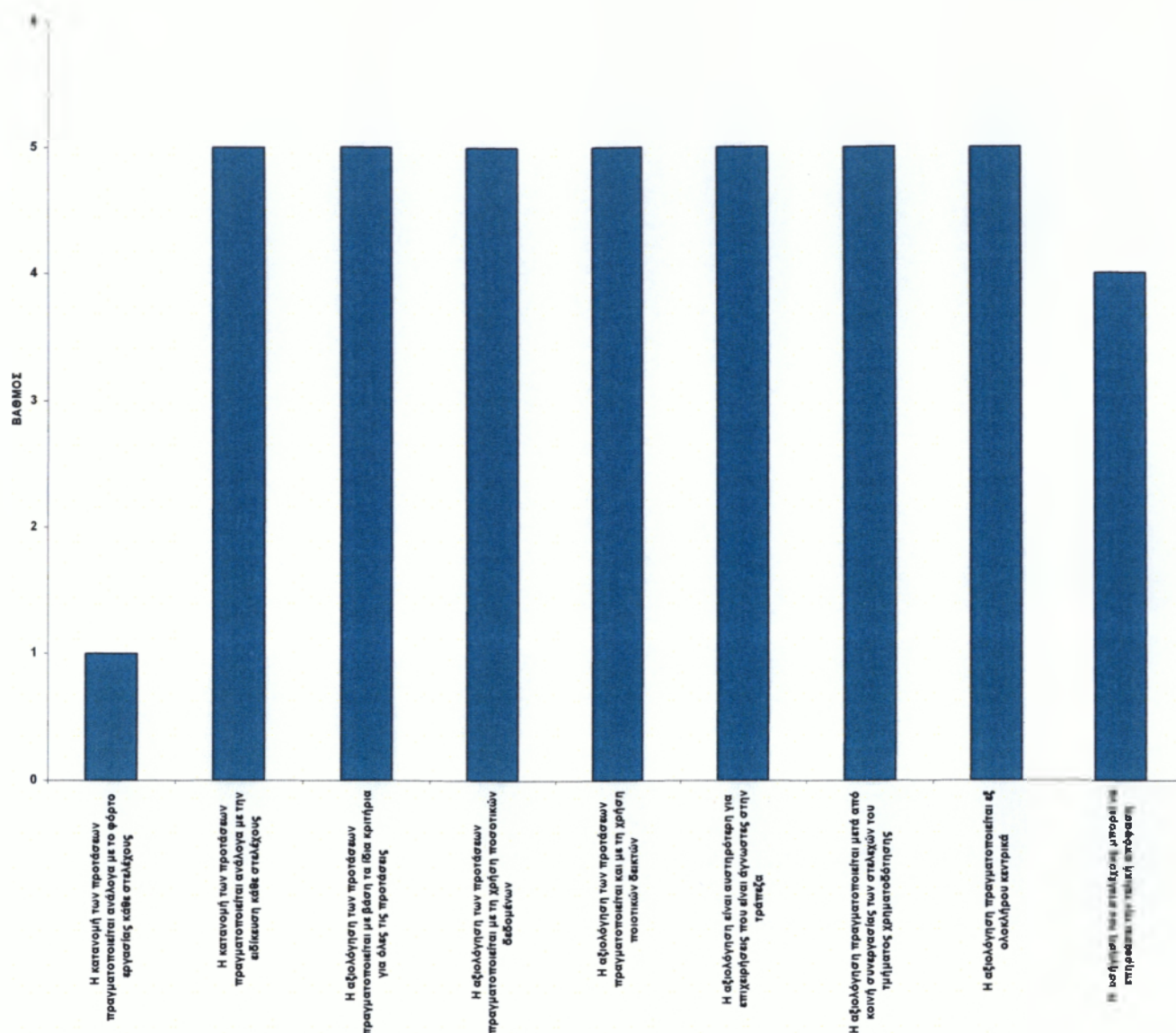
Γράφημα 2

Στο γράφημα 2, βλέπουμε ότι οι συνεργαζόμενες επιχειρήσεις συγκεντρώνουν μεγαλύτερη βαθμολογία στις παρεχόμενες υπηρεσίες γι' αυτό και υπερέχουν σε επιφάνεια (μπλε). Η εθνική τράπεζα παρέχει μεγαλύτερες διευκολύνσεις στις επιχειρήσεις που συνεργάζονται μαζί της. Οι διευκολύνσεις αυτές είναι ο καθορισμός των εγγυήσεων και η καθοδήγηση σε θέματα marketing. Στις νέες επιχειρήσεις προσφέρονται οι προαναφερόμενες υπηρεσίες αλλά σε μικρότερο βαθμό. Στον ίδιο και μεγάλο βαθμό (βαθμός 5) παρέχονται ο καθορισμός των επιτοκίων, η χρηματοοικονομική επίβλεψη, οι νομικές υπηρεσίες καθώς και η συνεχή βελτίωση των παρεχόμενων χρηματοοικονομικών προϊόντων. Σε μικρότερη κλίμακα παροχής (βαθμός 2,3,4) και για τα δύο είδη των επιχειρήσεων φαίνεται πως είναι η μεγαλύτερη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης, οι καθυστερήσεις πληρωμών, το δικαίωμα υπεραναλήψεων καθώς και η παροχή υπομονετικής χρηματοδότησης. Βλέπουμε λοιπόν ότι σημαντικό στοιχείο στις αποφάσεις της τράπεζας για τις παρεχόμενες υπηρεσίες είναι το στοιχείο της σιγουριάς και όχι της αβεβαιότητας. Σε επιχειρήσεις που χαρακτηρίζονται από αβεβαιότητα, δηλαδή είναι νέες για την τράπεζα, η ΕΤΕ προσφέρει υπηρεσίες αλλά με λιγότερη διευκόλυνση.

Γράφημα 3

ΚΑΤΑΝΟΜΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

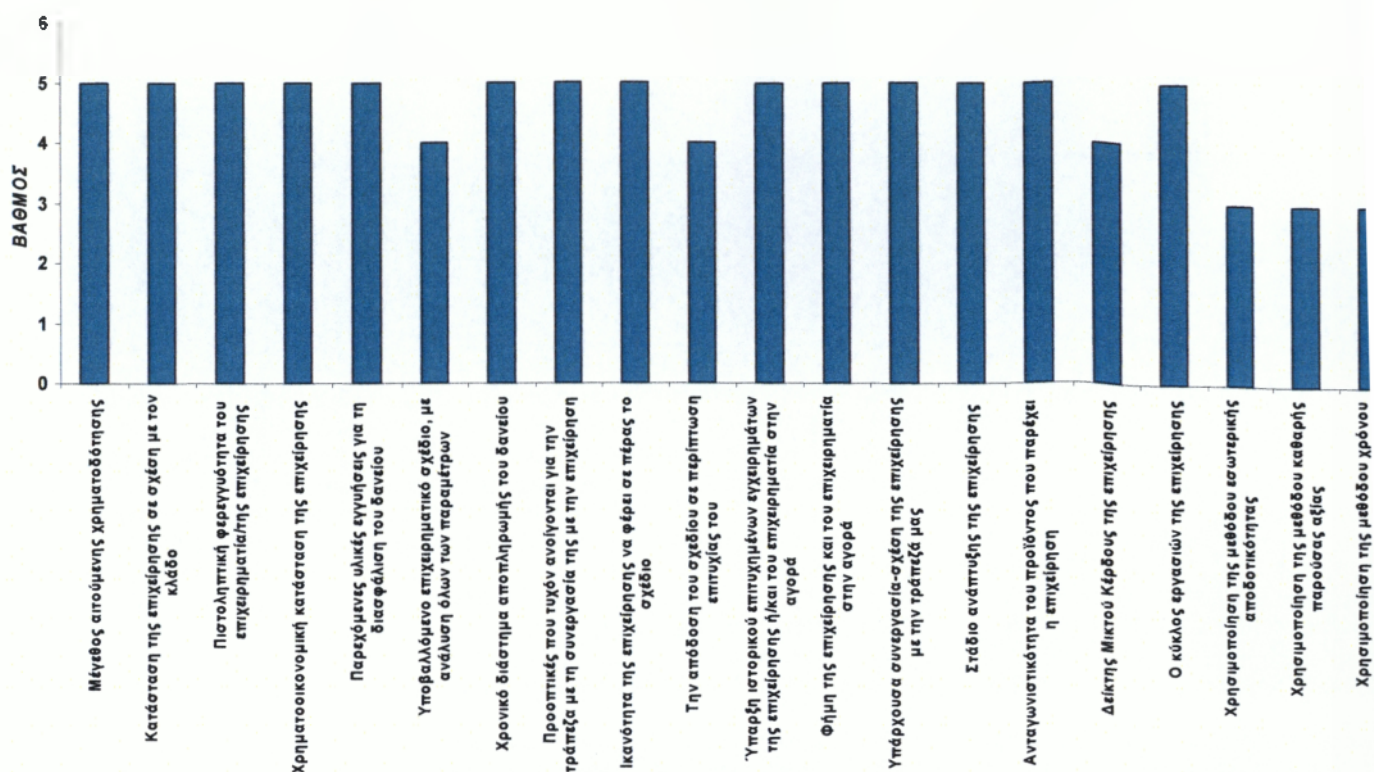

Στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος παρατηρούμε ότι η κατανομή των προτάσεων γίνεται σύμφωνα με την ειδικότητα και όχι με τον όγκο εργασιών κάθε στελέχους.

Στην αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων συμβάλλουν σημαντικά (βαθμός 5) τόσο τα ποσοτικά κριτήρια (χρηματοοικονομικοί δείκτες, τζίρος της επιχείρησης) όσο και τα ποιοτικά κριτήρια (προοπτικές σχεδίου, οργάνωση επιχείρησης, ποιότητα στελεχών). Για τις επιχειρήσεις που είναι άγνωστες προς την τράπεζα η αξιολόγηση γίνεται με αυστηρότερους όρους αλλά με τα ίδια κριτήρια αφού για όλα τα επιχειρηματικά σχέδια ισχύουν τα ίδια κριτήρια αξιολόγησης τους. Παρόλο που η αξιολόγηση πραγματοποιείται από τα κέντρα πιστοδοτήσεων, τα στελέχη των υποκαταστημάτων της ΕΤΕ παίζουν και αυτά σημαντικό ρόλο στην αξιολόγηση των επιχειρήσεων και των σχεδίων τους αλλά είναι δύσκολο, όχι όμως απίθανο, η εισήγηση τους να επηρεάσει την τελική απόφαση για χρηματοδότηση.

Γράφημα 4

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

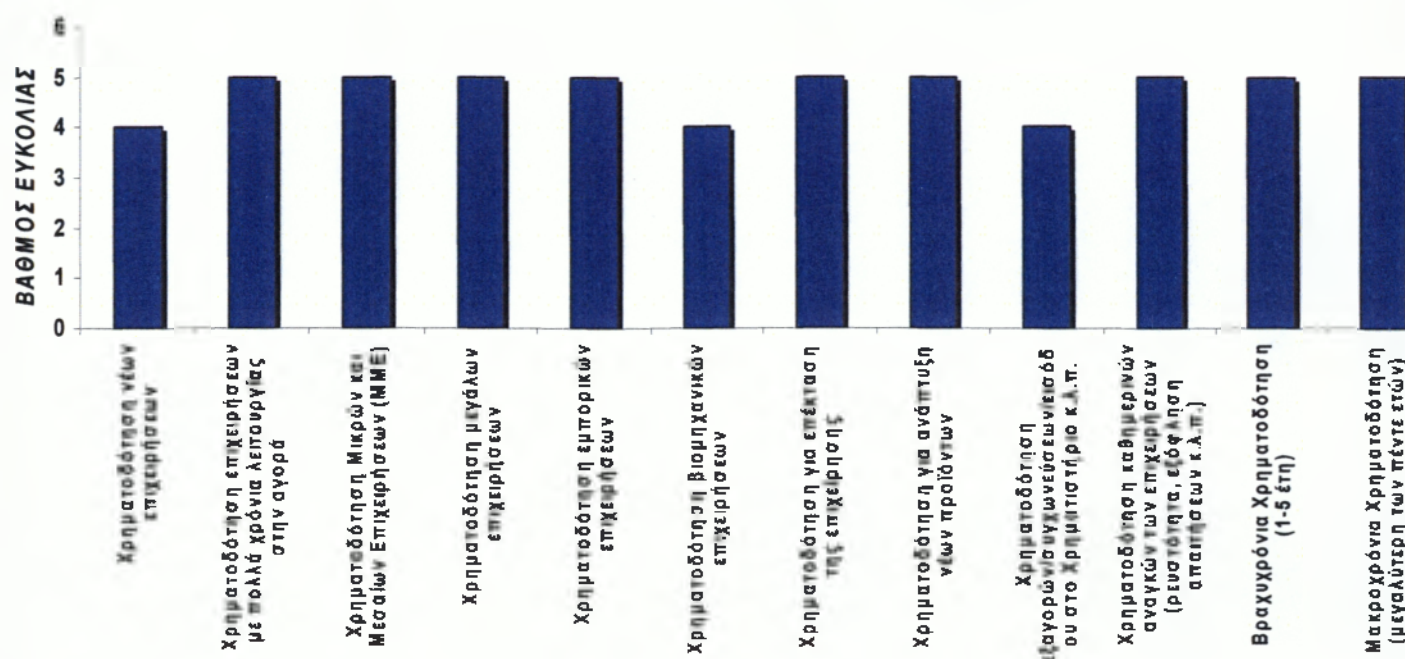
Όπως είδαμε και στο κεφάλαιο 4 της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, η τράπεζα θεωρητικά χρησιμοποιεί ορισμένα κριτήρια χρηματοδότησης. Στο διάγραμμα 4 αναφέρονται τα κριτήρια χρηματοδότησης και ο βαθμός σημαντικότητας που έχουν για την λήψη αποφάσεων στην πράξη. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι, υπάρχουν πολλά κριτήρια που λαμβάνονται υπόψη σε μεγάλο βαθμό για την αξιολόγηση και λήψη αποφάσεων.

Αναλυτικότερα, αυξημένη βαρύτητα δίνεται στο μέγεθος της αιτούμενης χρηματοδότησης, στην κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο, στην πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία, στην χρηματοοικονομική κατάσταση, στις παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις, στο χρονικό διάστημα αποπληρωμής της οφειλής, στις προοπτικές για περαιτέρω συνεργασία της τράπεζας με την επιχείρηση, στην ικανότητα ολοκλήρωσης του σχεδίου, στην ύπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της επιχείρησης, στην φήμη της επιχείρησης στην αγορά, στην υπάρχουσα συνεργασία μεταξύ τους, στο στάδιο ανάπτυξης καθώς και στην ανταγωνιστικότητα του προϊόντος και στον κύκλο εργασιών της υποψήφιας χρηματοδοτούμενης επιχείρησης. Μικρότερη βαρύτητα φαίνεται να έχουν το υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο, η απόδοση σε περίπτωση επιτυχίας του και ο δείκτης μικτού κέρδους. Η μέθοδος της εσωτερικής αποδοτικότητας, της καθαρής παρούσας αξίας και του χρόνου επαναπληρωμής εφαρμόζονται σε πολύ μικρότερο βαθμό σε σχέση με τα άλλα κριτήρια, αφού όπως ανέφερε και ο υπεύθυνος του υποκαταστήματος της ΕΤΕ κος Νίκος Ζάββος, υπάρχουν μοντέλα την χρήση των μεθόδων αυτών και τα αποτελέσματα εμφανίζονται αυτόματα.

6.3Ανάλυση τραπεζικών χρηματοδοτήσεων & υπηρεσιών από την EFG Eurobank Ergasias

Γράφημα 5

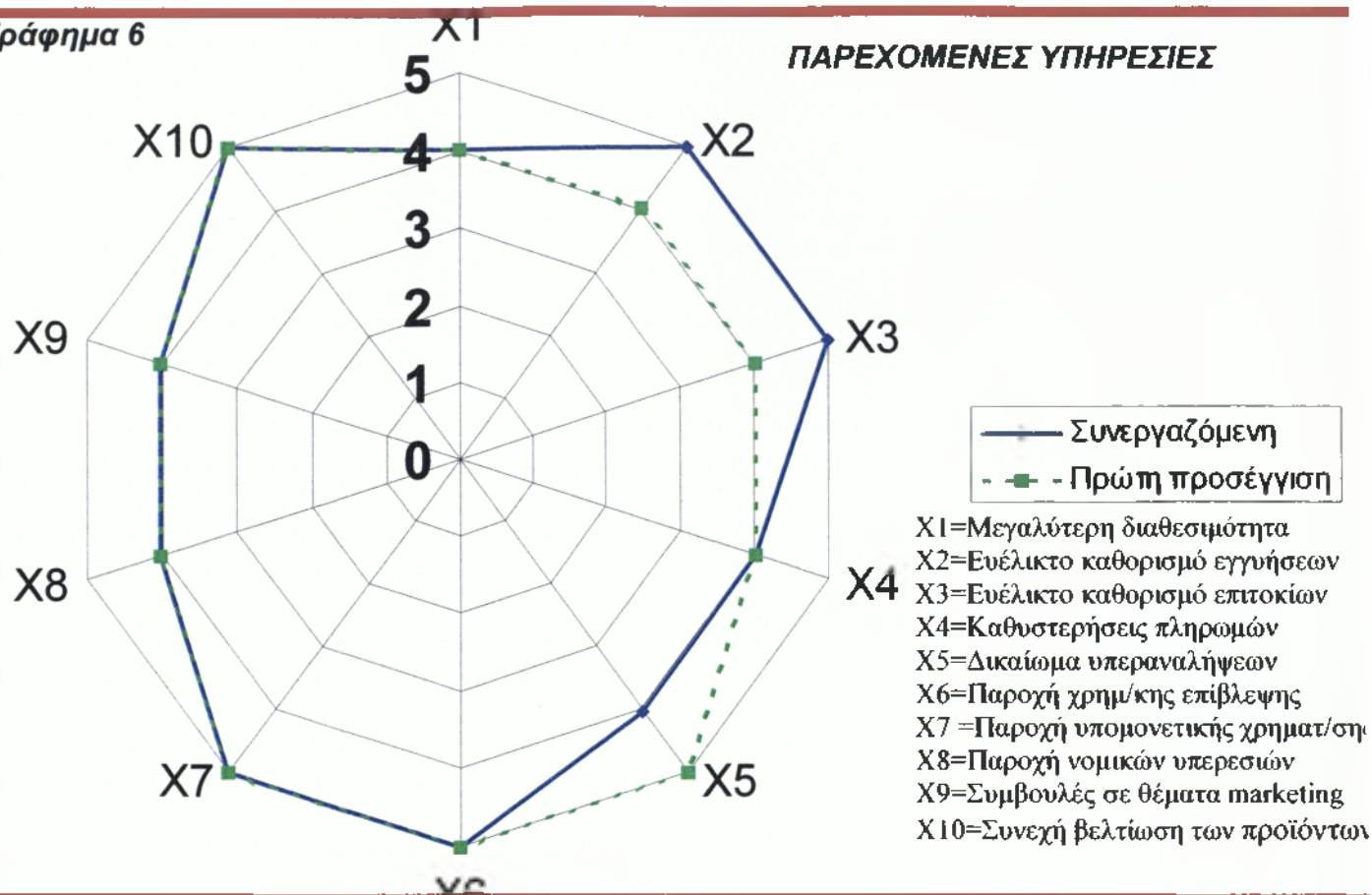
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Το παραπάνω γράφημα απεικονίζει τις χρηματοδοτήσεις των επιχειρήσεων από την EFG Eurobank Ergasias σε σχέση με το βαθμό ευκολίας τους. Όπως φαίνεται η τράπεζα χρηματοδοτεί με μεγάλη ευκολία (βαθμός 5) ΜΜΕ, επιχειρήσεις μεγάλες, εμπορικές, επιχειρήσεις οι οποίες θέλουν να επεκταθούν είτε με βραχυχρόνιο δανεισμό είτε με μακροχρόνιο και να καλύψουν τις καθημερινές τους ανάγκες, ενώ φαίνεται μια συγκράτηση(βαθμός 4) αλλά όχι απόρριψη στις χρηματοδοτήσεις νέων επιχειρήσεων, βιομηχανικών επιχειρήσεων καθώς στην χρηματοδότηση εξαγορών/ συγχωνεύσεων/ εισόδου στο Χρηματιστήριο.

Γράφημα 6

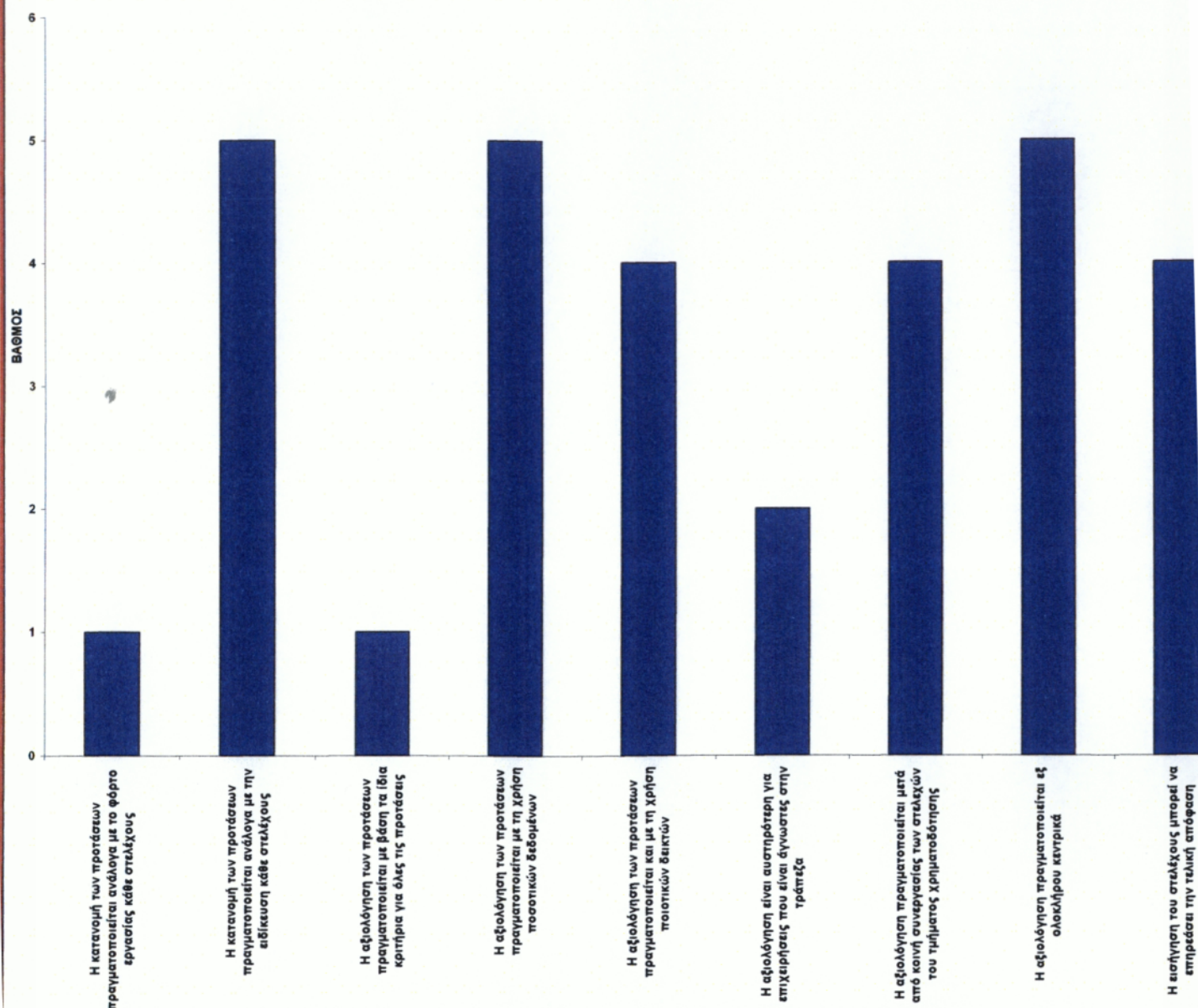
ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Παρατηρώντας το παραπάνω γράφημα, το οποίο αναφέρεται στις παρεχόμενες υπηρεσίες της EFG Eurobank Ergasias, διαπιστώνουμε ότι και στις συνεργαζόμενες αλλά και στις νέες επιχειρήσεις οι περισσότερες υπηρεσίες της τράπεζας παρέχονται σε μεγάλο βαθμό (βαθμός 5) και στην ίδια ποιότητα. Η παροχή ίδιας ποιότητας σε όλες της επιχειρήσεις λειτουργεί θετικά για την τράπεζα στον τομέα της προσέλκυσης νέων πελατών. Η τράπεζα όσο αναφορά την μεγαλύτερη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης, τις καθυστερήσεις των πληρωμών, την παροχή νομικών υπηρεσιών και συμβουλών και την παροχή συμβουλών σε θέματα marketing δεν κάνει διακρίσεις σε συνεργαζόμενες και μη αφού τις υπηρεσίες αυτές τις παρέχει στον ίδιο αλλά μικρότερο βαθμό (βαθμός 4) και για τις δύο κατηγορίες επιχειρήσεων. Ένα χαρακτηριστικό που θα πρέπει να τονίσουμε είναι ότι η EFG Eurobank Ergasias σαν ιδιωτική τράπεζα παρέχει περισσότερες υπερεναλήψεις σε επιχειρήσεις που την προσεγγίζουν για πρώτη φορά ενδεχομένως για να τους προσεγγίσει περισσότερο και να μέσα από αυτό να δημιουργήσει νέες συνεργασίες μαζί τους.

Γράφημα 7

ΚΑΤΑΝΟΜΗ & ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

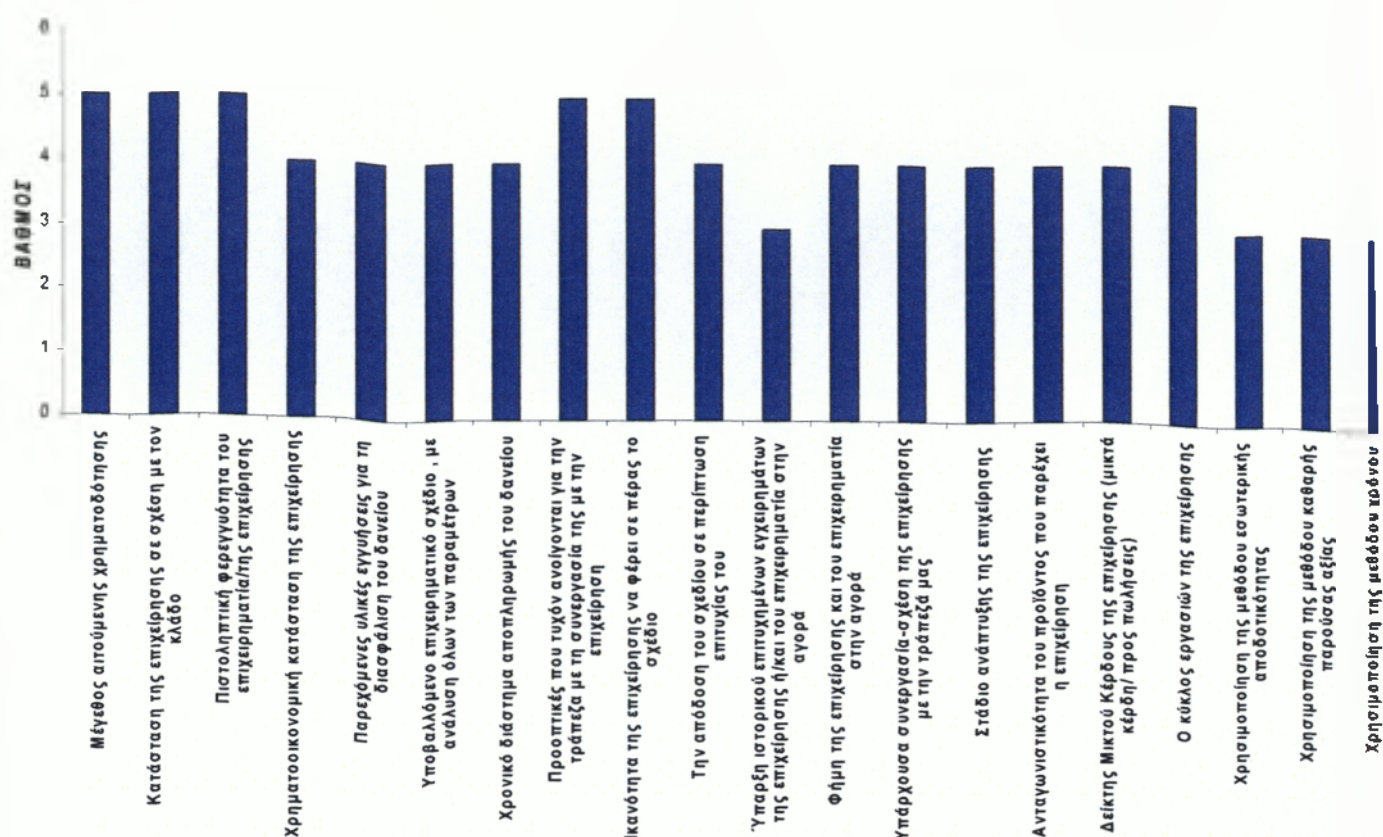
Σύμφωνα με την παραπάνω απεικόνιση των απαντήσεων που δόθηκαν από την EFG Eurobank Ergasias στο ερωτηματολόγιο (βλέπε παράρτημα 1) στο θέμα της κατανομής και της αξιολόγησης των επιχειρηματικών σχεδίων συμπεραίνουμε τα παρακάτω.

Η κατανομή των προτάσεων γίνεται βάση της ειδίκευσης κάθε στελέχους της τράπεζας και δεν εξαρτάται από τον φόρτο εργασίας τους.

Για την αξιολόγηση των επιχειρηματικών προτάσεων καταλήγουμε ότι δεν υπάρχουν ίδια κριτήρια αξιολόγησης που ισχύουν για όλες τις προτάσεις ενώ σε μικρό βαθμό επηρεάζεται η αξιολόγηση όταν οι επιχειρήσεις είναι άγνωστες προς την τράπεζα. Πολύ μεγάλη σημασία για την αξιολόγηση των προτάσεων δίνεται στα ποσοτικά κριτήρια της επιχείρησης (οικονομική κατάσταση κτλ) σε αντίθεση με τα ποιοτικά τα οποία εξετάζονται αλλά όχι σε πολύ μεγάλο βαθμό. Τέλος, η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται και από την συνεργασία των στελεχών και από την κεντρική υπηρεσία της τράπεζας όπου αποστέλλεται η πρόταση ενώ η τελική απόφαση μπορεί να επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από την εισήγηση ενός στελέχους.

Γράφημα 8

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Για την αξιολόγηση ενός επιχειρηματικού σχεδίου η EFG Eurobank Ergasias χρησιμοποιεί ορισμένα κριτήρια. Η αξιολόγηση επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό (βαθμός 5) από το ύψος του απαιτούμενου ποσού, την κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο, την πιστοληπτική ικανότητα της, την ευρύτερη συνεργασίας της τράπεζας με την επιχείρηση, την ικανότητα υλοποίησης του σχεδίου καθώς και τον κύκλο εργασιών της επιχείρησης.

Σε μικρότερη κλίμακα, αλλά εξίσου σημαντικά για την αξιολόγηση, φαίνεται πως είναι η χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης, οι εμπράγματα εξασφαλίσεις που προσφέρει, η ανάλυση του επιχειρηματικού σχεδίου, το διάστημα αποπληρωμής του δανείου, η φήμη που έχει η επιχείρηση στην αγορά, η υφιστάμενη συνεργασία της με την τράπεζα, το στάδιο ανάπτυξης στο οποίο βρίσκεται, η ανταγωνιστικότητα του προϊόντος καθώς και ο δείκτης Μικτού Κέρδους. Επιπλέον, η ύπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της επιχείρησης δεν επηρεάζει καταλυτικά την αξιολόγηση. Τέλος, οι μέθοδοι εσωτερικής αποδοτικότητας, καθαρής παρούσας αξίας και χρόνου επαναπληρωμής, όπως φαίνεται και στο γράφημα 8 αλλά και με σχόλιο του Κου Μπιτσάνου, χρησιμοποιούνται από την κεντρική υπηρεσία μέσω της τεχνολογίας (H/Y) και σε σπάνιες περιπτώσεις χρησιμοποιούνται από τα υποκαταστήματα της τράπεζας.

Συμπερασματική Συγκριτική Ανάλυση Επίλογος

7.1 Συγκριτική Ανάλυση

Ύστερα από μία αναλυτική περιγραφή της διαδικασίας χρηματοδότησης επιχειρηματικών σχεδίων, καλύπτοντας όλο το φάσμα των κανόνων και ενεργειών που γίνονται πριν την έγκριση ενός επαγγελματικού δανείου, μπορούμε να συμπεράνουμε και να επισημάνουμε ομοιότητες και ορισμένες διαφορές που εντοπίζονται μεταξύ δημόσιας και ιδιωτικής τραπεζικής.

Ο δημόσιος τομέας και πιο συγκεκριμένα η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος χρηματοδοτεί όλων των ειδών επιχειρήσεις με μοναδικό κώλυμα την χρηματοδότηση νέων επιχειρήσεων. Οι νέες επιχειρήσεις συναντούν δυσκολία προκειμένου να χρηματοδοτηθούν από την ΕΤΕ. Στην ΕFG Eurobank Ergasias χρηματοδοτούνται και οι νέες καθώς και όλες οι επιχειρήσεις. Κοινό χαρακτηριστικό στη χορήγηση χρηματοδότησης φαίνεται πως είναι η χρηματοδότηση εξαγορών/ συγχωνεύσεων/ εισόδου στο Χρηματιστήριο διότι δεν συμπεριλαμβάνεται στην κλίμακα της μεγάλης ευκολίας για χρηματοδότηση.

Για την αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται και από τις δύο τράπεζες ποσοτικά αλλά και ποιοτικά κριτήρια. Μεγαλύτερη βαρύτητα δίνεται στα ποσοτικά κριτήρια (οικονομική κατάσταση, ακίνητη περιουσία κτλ) αλλά και τα ποιοτικά συμβάλουν καθοριστικά στην αξιολόγηση. Από την μεριά της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος τα ποσοτικά κριτήρια διαχωρίζονται στα κριτήρια των μικρών μεγάλου και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων και στα κριτήρια μικρών επιχειρήσεων ενώ από την μεριά της ΕFG Eurobank Ergasias δεν φαίνεται να πραγματοποιείται τέτοιου είδους διαχωρισμός, θεωρητικά. Πρακτικά όμως, η ΕΤΕ χρησιμοποιεί τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις, δηλαδή δεν γίνεται διαχωρισμός επιχειρήσεων, εν αντιθέσει με την Eurobank που για την αξιολόγηση των προτάσεων δεν χρησιμοποιούνται ίδια κριτήρια. Η αξιολόγηση φαίνεται να γίνεται αυστηρότερη σε επιχειρήσεις που είναι άγνωστες προς την τράπεζα του δημοσίου ενώ για τον ιδιωτικό τομέα η άγνωστη επιχείρηση δεν αποτελεί καθοριστική παράμετρο για την αξιολόγηση.

Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ενός επιχειρηματικού σχεδίου η ΕΤΕ ακολουθεί ορισμένα στάδια. Σαν πρώτο στάδιο θεωρείται η εκτίμηση του

μεγέθους του κινδύνου που εμπεριέχει για την τράπεζα, ακολουθεί εκτίμηση των υπαρχόντων εγγυήσεων, η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών δεδομένων της πρότασης, η προκαταρκτική συζήτηση με τον πελάτη, η εκτίμηση της δυνητικής αγοράς, η αξιολόγηση του υπό ανάπτυξη προϊόντος και η εκτίμηση της εμπορικής σκοπιμότητας. Αλλαγή των σταδίων αυτών παρατηρούμε στη EFG Eurobank Ergasias. Αναλυτικότερα, το πρώτο βήμα είναι η συζήτηση με τον πελάτη και ακολουθούν η εκτίμηση της εμπορικής σκοπιμότητας, η αποτίμηση των χρηματοοικονομικών δεδομένων του σχεδίου, η αξιολόγηση του προϊόντος, ο κίνδυνος που εμπεριέχεται, η εκτίμηση των εγγυήσεων και της δυνητικής αγοράς.

Στον τομέα των προϋποθέσεων που ισχύουν για την αξιολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου, όπως φαίνεται και στα γραφήματα του κεφαλαίου 6, η ΕΤΕ λαμβάνει σημαντικά υπόψη σχεδόν όλες τις προϋποθέσεις (μέγεθος αυτούμενης χρηματοδότησης, κατάσταση της επιχείρησης κτλ) ενώ για την EFG Eurobank Ergasias πιο σημαντικό ρόλο παίζουν το μέγεθος του απαιτούμενου ποσού, η κατάσταση της επιχείρησης, η πιστοληπτική φερεγγυότητα του πελάτη, οι προοπτικές περαιτέρω συνεργασίας, η ικανότητα ολοκλήρωσης του σχεδίου και ο κύκλος εργασιών. Κοινή φαίνεται πως είναι η χρησιμοποίηση των μεθόδων εσωτερικής αποδοτικότητας, καθαρής παρούσας αξίας και χρόνου επαναπληρωμής οι οποίες χρησιμοποιούνται μέσω της τεχνολογίας.

Στην διαβάθμιση του πιστωτικού κινδύνου η ΕΤΕ χρησιμοποιεί τέσσερις κατηγορίες κατάταξης των επιχειρήσεων εν αντιθέσει με την EFG Eurobank Ergasias που χρησιμοποιεί δώδεκα κατηγορίες κατάταξης. Βλέπουμε λοιπόν ότι στο δημόσιο τομέα υπάρχει ένα γενικό πλαίσιο ενώ στον ιδιωτικό τομέα ένα πιο εξειδικευμένο πλαίσιο διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου που διακρίνει τις επιχειρήσεις.

Οι εξασφαλίσεις είναι απαραίτητες για τη χορήγηση ενός επαγγελματικού δανείου αφού αποτελούν την κατοχύρωση της τράπεζας. Οι εξασφαλίσεις και στις δύο τράπεζες διακρίνονται σε ενοχικές και εμπράγματα. Μεγαλύτερη έμφαση και βαρύτητα δίνεται στις εμπράγματα εξασφαλίσεις που αποτελούνται από την υποθήκη, την προσημείωση, τα ενέχυρα επί εμπράγματων δικαιωμάτων τα οποία είναι οι συναλλαγματικές πελατείας, οι μεταχρονολογημένες επιταγές, τα φορτωτικά εξαγωγής, οι απαιτήσεις εμπορικών επιχειρήσεων, οι καταθέσεις, τα εμπορεύματα, τα αμειβαία κεφάλαια, οι ομολογίες και οι μετοχές. Αυτά τα είδη των εξασφαλίσεων ζητούνται και από την ΕΤΕ ενώ στην EFG Eurobank Ergasias ζητούνται τα ίδια με μόνη διαφορά τα φορτωτικά και τα εμπορεύματα τα οποία δεν συμπεριλαμβάνονται στις εμπράγματα εξασφαλίσεις. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημανθεί ότι η ΕΤΕ δίνει πολύ μεγάλο βαθμό βαρύτητας στις παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις ενώ η Eurobank δίνει βαρύτητα αλλά σε μικρότερο βαθμό.

Το τελευταίο στάδιο που πραγματοποιείται μετά την αξιολόγηση των επιχειρηματικών σχεδίων είναι οι ενέργειες που ακολουθούνται από τις αρμόδιες υπηρεσίες των τραπεζών προκειμένου να εκταμιευθεί το δάνειο. Οι ενέργειες των Υποκαταστημάτων των τραπεζών δεν παρουσιάζουν διαφορές. Ακολουθείται σχεδόν η ίδια τακτική διαδικασία και από τις δύο τράπεζες. Μετά την υποβολή της αίτησης για χορήγηση δανείου οι τράπεζες

συλλέγουν πληροφορίες και απαραίτητα δικαιολογητικά για τον πελάτη, ελέγχουν τυχόν δυσμενή στοιχεία, διαπραγματεύονται τους όρους και τις παρεχόμενες εγγυήσεις του δανείου, το επιτόκιο και τον τρόπο πληρωμής, έπειτα συντάσσουν την πρόταση προς τα κέντρα πιστοδοτήσεων και σύμφωνα με την απόφαση των κέντρων χορηγούν ή όχι το απαιτούμενο ποσό και παρακολουθούν την συνέπεια της υποχρέωσης του πελάτη για την εκπρόθεσμη τακτοποίηση της οφειλής.

Τελειώνοντας την συγκριτική ανάλυση της διαδικασίας χρηματοδότησης επιχειρηματικών σχεδίων από τις δύο τράπεζες θα πρέπει να τονίσουμε την χρονική περίοδο εκταμίευσης του δανείου. Το μέσο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή της αίτησης για επιχειρηματική χρηματοδότηση μέχρι την ανάληψη του δανείου από τη επιχείρηση διαφέρει από τράπεζα σε τράπεζα. Πιο συγκεκριμένα, ελάχιστο διάστημα στη ΕΤΕ είναι 10 ημέρες ενώ στην EFG Eurobank Ergasias είναι μία ημέρα, το μέσο χρονικό διάστημα στην ΕΤΕ είναι 20 ημέρες ενώ στην EFG Eurobank Ergasias είναι 4 ημέρες και το μέγιστο χρονικό διάστημα στην ΕΤΕ είναι 25 ημέρες ενώ στην Eurobank 17 ημέρες. Διακρίνεται λοιπόν μία καθυστέρηση στην χορήγηση του δανείου από την ΕΤΕ σε σχέση με την EFG Eurobank Ergasias που το διάστημα είναι πολύ μικρότερο.

Συνοψίζοντας βλέπουμε διαφορετική πολιτική προσέλκυσης νέων επιχειρήσεων από τις δύο τράπεζες, με την ιδιαίτερα επιθετικής στρατηγικής EFG Eurobank Ergasias να επιδιώκει την προσέλκυση νέων πελατών παρέχοντας ίδιες υπηρεσίες σε συνεργαζόμενες αλλά και σε νέες επιχειρήσεις σε αντίθεση με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος όπου επαναπαύεται στη σιγουριά του μεγάλου όγκου πελατών αλλά και του δημόσιου και γίνεται πιο αυστηρή και πιο συντηρητική στην παροχή υπηρεσιών στις νέες επιχειρήσεις. Όσο αναφορά την αξιολόγηση των βλέπουμε να χρησιμοποιεί σε μεγαλύτερο βαθμό η ΕΤΕ το κριτήριο της γνώριμης επιχείρησης προς την τράπεζα την οποία χρηματοδοτεί πολύ πιο εύκολα απ' ότι την νέα επιχείρηση η οποία είναι λογικό να είναι άγνωστη προς την τράπεζα σε αντίθεση με την Eurobank που οι νέες επιχειρήσεις χρηματοδοτούνται σχεδόν με τον ίδιο βαθμό ευκολίας. Το γεγονός αυτό για την ΕΤΕ μπορεί να ερμηνευτεί σαν επιφυλακτικότητα της τράπεζας ως προς τις νέες επιχειρήσεις. Τέλος, ίδια εικόνα εμφανίζουν αναφορικά με την αξιολόγηση με βάση το κριτήριο των ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων των επιχειρήσεων καθώς και των παρεχόμενων εξασφαλίσεων και συνεπώς φαίνεται να ακολουθούν την ίδια στρατηγικής αξιολόγησης στο θέμα αυτό.

7.2 Επίλογος

Τα τελευταία χρόνια τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στον ελλαδικό χώρο έχουν γίνει καταλληλότερα και πιο προσιτά όχι μόνο στις επιχειρήσεις αλλά και στο ευρύ κοινό. Οι αλλαγές που έχουν πραγματοποιηθεί στον τραπεζικό κλάδο ευνοούν τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων καθώς και την επέκταση των υφισταμένων. Σκοπός των τραπεζών είναι η προσέλκυση πελατείας μέσω ευνοϊκότερων όρων σε όλες τις υπηρεσίες. Αυτό όμως δεν σημαίνει παραβίαση των αρχών της τράπεζας διότι όπως είδαμε οι τράπεζες καθοδηγούνται από τον κανονισμό πιστοδοτήσεων και τις εγκυκλίους που

εκδίδουν. Ο ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών υπήρχε, υπάρχει και θα υπάρχει. Τι θα πρέπει όμως να κάνει μια επιχείρηση για την ευνοϊκότερη χρηματοδότηση της ; Θα πρέπει να πραγματοποιήσει μια έρευνα αγοράς μεταξύ των τραπεζών και να συγκρίνει τα προνόμια που της δίνονται από κάθε τράπεζα, τα μειονεκτήματα καθώς και τα επιτόκια που ισχύουν στην αγορά και ύστερα να επιλέξει αυτή την τράπεζα που θεωρεί κατάλληλη.

Βιβλιογραφία

1. Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2. «Συγκέντρωση Επιχειρηματικής Χρηματοδότησης» Συμπληρωματικό Έντυπο Υλικό για το μάθημα διαχείριση θησαυροφυλακίου. Ηλίας Μακρής Δρ. Οικονομολόγος.
3. «Χρηματοοικονομική Διοίκηση & Πολιτική» Δρ. Π. ΚΙΟΧΟΣ – Δρ. Γ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ – Δρ. Γ. ΘΑΝΟΣ – Α. ΚΙΟΧΟΣ (M.SC.) ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΑΘΗΝΑ 2002
4. «Τράπεζες και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα» ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΧΡ. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΑΘ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ Αθήνα 2005
5. «Σύγχρονες Μορφές Χρηματοδότησης» Παπαδημητρίου Παναγιώτης ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ Β. Γκιούρδας Εκδοτική
6. «ΧΡΗΜΑ – ΠΙΣΤΗ – ΤΡΑΠΕΖΕΣ» Δρ. Π. Α. ΚΙΟΧΟΣ – Δρ. Γ. Δ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
7. «Η μεθοδολογία των χρηματοδοτήσεων στην τραπεζική πρακτική» ΕΝΩΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ – ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
8. Κανονισμός πιστοδοτήσεων – Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. – Απρίλιος 2001
9. Κανονισμός πιστοδοτήσεων – Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. – Φεβρουάριος 1998
10. Eurobank – Τμήμα Χορηγήσεων, Υποκατάστημα Λουτρακίου
11. http://ec.europa.eu/regional_policy
12. http://carrer.mech.ntua.gr/epixeir/trapezikos_daneismos.htm
13. «Η Ελληνική οικονομία μετά την Επανάσταση» <http://www.archive.gr/>
14. <http://www.bankofgreece.gr/>
15. <http://www.nbg.gr/>
16. <http://www.eurobank.gr/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι
Ερωτηματολόγιο

Τράπεζα :

Στέλεχος :

Επίπεδο Εκπαίδευσης:

Ειδίκευση:

Ερωτήσεις

1. Αναφέρατε κατά προσέγγιση, το ποσοστό των κεφαλαίων που χορηγεί η τράπεζά σας σε επιχειρήσεις, σε σχέση με το σύνολο των χορηγούμενων κεφαλαίων.....[] (ποσοστό των συνολικών δανείων)
2. Αναφέρετε το είδος των επιχειρηματικών χρηματοδοτήσεων που προσφέρει η τράπεζα και το βαθμό ευκολίας με την οποία παρέχει κάθε μία (1=με μεγάλη δυσκολία, 5=με μεγάλη ευκολία):

Παρεχόμενη Υπηρεσία	Βαθμός Ευκολίας	1	2	3	4	5
Χρηματοδότηση νέων επιχειρήσεων						
Χρηματοδότηση επιχειρήσεων με πολλά χρόνια λειτουργίας στην αγορά						
Χρηματοδότηση Μικρών και Μεσαίων Επιχειρήσεων (ΜΜΕ)						
Χρηματοδότηση μεγάλων επιχειρήσεων						
Χρηματοδότηση εμπορικών επιχειρήσεων						
Χρηματοδότηση βιομηχανικών επιχειρήσεων						
Χρηματοδότηση για επέκταση της επιχείρησης						
Χρηματοδότηση για ανάπτυξη νέων προϊόντων						
Χρηματοδότηση εξαγορών/συγχωνεύσεων/εισόδου στο Χρηματιστήριο κ.λ.π.						
Χρηματοδότηση καθημερινών αναγκών των επιχειρήσεων (ρευστότητα, εξόφληση απαιτήσεων κ.λ.π.)						
Βραχυχρόνια Χρηματοδότηση (1-5 έτη)						
Μακροχρόνια Χρηματοδότηση (μεγαλύτερη των πέντε ετών)						

3. Αναφέρατε το μέσο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την υποβολή αίτησης για επιχειρηματική χρηματοδότηση, μέχρι και την ανάληψη του δανείου από την επιχείρηση

Μέσο διάστημα: [] (ημέρες, μήνες κ.λ.π.)

Μέγιστο δυνατό διάστημα: [] (ημέρες, μήνες κ.λ.π.)

Ελάχιστο δυνατό διάστημα: [] (ημέρες, μήνες κ.λ.π.)

4. Σημειώστε ποιες από τις παρακάτω υπηρεσίες παρέχει η τράπεζά σας (και σε τι βαθμό), σε επιχειρήσεις που συνεργάζονται ήδη μαζί της (2 έτη τουλάχιστον) και ποιες σε αυτές που την προσεγγίζουν για πρώτη φορά (1=καθόλου, 5=σε μεγάλο βαθμό);

Συνεργαζόμενη (1-5)	Παρεχόμενες υπηρεσίες	Βαθμός	Πρώτη Προσέγγιση (1-5)
	Μεγαλύτερη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης		
	Ευέλικτο καθορισμό των απαιτούμενων εγγυήσεων		
	Ευέλικτο καθορισμό επιτοκίων (σταθερά, σχετικά χαμηλά, κυμαινόμενα ανάλογα με την απόδοση κ.λ.π.)		
	Καθυστερήσεις πληρωμών (δόσεων, τόκων κ.λ.π.)		
	Δικαίωμα Υπεραναλήψεων (overdrafts)		
	Παροχή χρηματοοικονομικής επίβλεψης της επιχείρησης (πληρωμές, πιστωτικές κάρτες, διαχείριση ρευστών διαθεσίμων-cash management κ.λ.π.)		
	Παροχή υπομονετικής χρηματοδότησης (δηλαδή σε τακτά διαστήματα, χωρίς βραχυχρόνιες απαιτήσεις αποπληρωμής - Patient money)		
	Παροχή νομικών υπηρεσιών και συμβουλών (συμφωνίες, διαπραγματεύσεις, κατοχύρωση δικαιωμάτων κ.λ.π.)		
	Συμβουλές σε θέματα Μάρκετινγκ (αγορά, προώθηση προϊόντος κ.λ.π.)		
	Συνεχή βελτίωσή των παρεχομένων χρηματοοικονομικών προϊόντων, μέσα από αμοιβαία, στενή συνεργασία		
	Άλλο, εξηγήστε _____		

5. Σημειώστε τη διαδικασία με την οποία κατανέμονται και αξιολογούνται οι προτάσεις για χρηματοδότηση, στο αντίστοιχο τμήμα δανειοδοτήσεων της τράπεζας (1=σε πολύ μικρό βαθμό, 5=σε πολύ μεγάλο βαθμό):

Κατανομή/Αξιολόγηση επιχειρηματικών προτάσεων	Βαθμός	1	2	3	4	5
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με το φόρτο εργασίας κάθε στελέχους						
Η κατανομή των προτάσεων πραγματοποιείται ανάλογα με την ειδίκευση κάθε στελέχους						
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με βάση τα ίδια κριτήρια για όλες τις προτάσεις						
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται με τη χρήση ποσοτικών δεδομένων (χρηματοοικονομικοί δείκτες, τζίρος κ.λ.π.)						
Η αξιολόγηση των προτάσεων πραγματοποιείται και με τη χρήση ποιοτικών δεικτών (προοπτικές σχεδίου, οργάνωση επιχείρησης, ποιότητα στελεχών κ.λ.π.)						
Η αξιολόγηση είναι αυστηρότερη για επιχειρήσεις που είναι άγνωστες στην τράπεζα						
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά από κοινή συνεργασία των στελεχών του τμήματος χρηματοδότησης						
Η αξιολόγηση πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου κεντρικά (από κεντρική υπηρεσία τράπεζας)						
Η εισήγηση του στελέχους μπορεί να επηρεάσει την τελική απόφαση						

6. Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης ενός επιχειρηματικού σχεδίου, ποια από τα παρακάτω στάδια ακολουθεί η τράπεζά σας και με ποια σειρά;

*Εάν είναι το πρώτο πράγμα που εξετάζεται (1), το δεύτερο (2), το έκτο (6) κ.ο.κ.

**Για όσα από τα παρακάτω δεν εξετάζετε, αφήστε κενό το αντίστοιχο τετράγωνο

Στάδια Αξιολόγησης	Σειρά πραγματοποίησης
Εκτίμηση της εμπορικής σκοπιμότητας του εγχειρήματος (προβλήματα που θα λύσει κ.λ.π.)	
Αξιολόγηση του υπό ανάπτυξη προϊόντος (απαιτούμενος χρόνος, κόστος, προοπτικές κ.λ.π.)	
Εκτίμηση της δυνητικής αγοράς (μέγεθος, ανταγωνιστές κ.λ.π.)	
Προκαταρκτική συζήτηση με τον επιχειρηματία και πρόχειρη παρουσίαση του σχεδίου του	
Εκτίμηση του μεγέθους του κινδύνου (risk of default) που εμπεριέχει για την τράπεζα	
Αποτίμηση των χρηματοοικονομικών δεδομένων της πρότασης (απαιτούμενη χρηματοδότηση, πιστοληπτική αξία -φήμη επιχειρηματία & επιχείρησης, ρευστότητα κ.λ.π.)	
Εκτίμηση των υπαρχόντων εγγυήσεων από την επιχείρηση, για τη διασφάλιση του δανείου	
Άλλο, εξηγήστε _____	

7. Σημειώστε το βαθμό στον οποίο λαμβάνετε υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες, προκειμένου να αξιολογήσετε μια αίτηση για χρηματοδότηση από μια επιχείρηση (1=σε πολύ μικρό βαθμό, 5=σε πολύ μεγάλο βαθμό):

Κριτήρια-Προϋποθέσεις	1	2	3	4	5
Μέγεθος αιτούμενης χρηματοδότησης					
Κατάσταση της επιχείρησης σε σχέση με τον κλάδο (τζίρο, μερίδιο αγοράς κ.λ.π.)					
Πιστοληπτική φερεγγυότητα του επιχειρηματία/της επιχείρησης					
Χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης (κερδοφορία, οφειλές προς τρίτους, ρευστότητα κ.λ.π.)					
Παρεχόμενες υλικές εγγυήσεις (εξοπλισμός, ακίνητα κ.λ.π.) για τη διασφάλιση του δανείου					
Υποβαλλόμενο επιχειρηματικό σχέδιο (business plan), με ανάλυση όλων των παραμέτρων (χρηματοοικονομικά, αγορά, προοπτική, σκοπιμότητα κ.λ.π.)					
Χρονικό διάστημα αποπληρωμής του δανείου					
Προοπτικές που τυχόν ανοίγονται για την τράπεζα με τη συνεργασία της με την επιχείρηση (ευρύτερη συνεργασία, ενδεχόμενη χρήση του προϊόντος κ.λ.π.)					
Ικανότητα της επιχείρησης να φέρει σε πέρας το σχέδιο (ποιότητα-ικανότητες-ανθρώπινου δυναμικού, διοίκηση, γνώση, δέσμευση του επιχειρηματία κ.λ.π.)					
Την απόδοση του σχεδίου σε περίπτωση επιτυχίας του					
Υπαρξη ιστορικού επιτυχημένων εγχειρημάτων της επιχείρησης ή/και του επιχειρηματία στην αγορά (Track record)					
Φήμη της επιχείρησης και του επιχειρηματία στην αγορά					
Υπάρχουσα συνεργασία-σχέση της επιχείρησης με την τράπεζά μας					
Στάδιο ανάπτυξης της επιχείρησης					

Κριτήρια-Προϋποθέσεις	1	2	3	4	5
Ανταγωνιστικότητα του προϊόντος που παρέχει η επιχείρηση					
Δείκτης Μικτού Κέρδους της επιχείρησης (μικτά κέρδη/ προς πωλήσεις)					
Ο κύκλος εργασιών της επιχείρησης					
Χρησιμοποίηση της μεθόδου εσωτερικής αποδοτικότητας					
Χρησιμοποίηση της μεθόδου καθαρής παρούσας αξίας					
Χρησιμοποίηση της μεθόδου χρόνου επαναπληρωμής					
Άλλο, εξηγήστε _____					

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
Αιτήσεις Επαγγελματικών δανείων

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ: ()

Προς: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ
ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΕΩΝ Β

ΑΙΤΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ "ΔΑΦΝΟΣ"

(Συμπληρώνεται από τον Πελάτη με τη συνεργασία του Καταστήματος) - (Ποσά σε ΕΥΡΩ)

Ι. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΙΤΟΥΝΤΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑ - ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΕΠΩΝΥΜΟ:	ΟΝΟΜΑ:	
ΕΠΩΝΥΜΟ-ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΕΡΑ:	ΕΠΩΝΥΜΟ-ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ:	
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ:	ΑΡΙΘΜΟΣ Δ.Τ.:	ΑΦΜ:
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ:	Τ.Κ.:	ΠΟΛΗ:
ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ:	ΚΙΝΗΤΟ:	ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ: ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ:	ΕΤΟΣ ΕΝΑΡΞΗΣ:	ΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ ΦΟΡΕΑ: ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΒΙΒΛΙΩΝ:
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΔΡΑΣ:	Τ.Κ.:	ΠΟΛΗ:
ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ:	FAX:	
ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΤΕΓΗ: ΝΑΙ: ☐ ΟΧΙ: ☐	ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΔΙΠΛΑ:	

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΔΙΕΤΙΑΣ (Έντυπο Ε3)	
ΕΤΟΣ	ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ / ΠΩΛΗΣΕΙΣ *

* Με την υφιστάμενη δομή του εντύπου Ε3 τα σχετικά ποσά αντλούνται από τους κωδικούς του εν λόγω εντύπου :
'344" για βιβλία Α' κατηγορίας και
'551" για βιβλία Β' κατηγορίας

ΔΑΝΕΙΑΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ:		
ΟΦΕΙΛΕΣ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ		
ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΛΟΙΠΟΥΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ	ΥΨΟΣ ΟΡΙΟΥ (α)	ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ (β)
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (όριο)		
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (εφάπαξ)		

ΑΘΡΟΙΣΜΑ ΟΡΙΩΝ / ΟΦΕΙΛΩΝ* ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΚΙΝΗΣΗΣ :

€

* για τις περιπτώσεις ορίων αθροίζονται τα ποσά της στήλης (α) και για τις εφάπαξ χρηματοδοτήσεις εκείνα της στήλης (β)

ΟΦΕΙΛΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ		
ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΛΟΙΠΟΥΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ	ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΕΤΗΣΙΑ ΔΟΣΗ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ		
ΣΥΝΟΛΟ	(Α)	

ΟΦΕΙΛΕΣ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ		
ΣΕ ΤΡΑΠΕΖΕΣ, ΛΟΙΠΟΥΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ	ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΕΤΗΣΙΑ ΔΟΣΗ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ		
ΣΥΝΟΛΟ	(Β)	

ΥΠΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΗΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ * ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΠΛΗΡΩΜΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΩΝ & ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ:

σύνολο (Α) + (Β)

€

Ι. ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΟΣΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

€

ΚΟΠΟΣ ΧΡΗΣΗΣ :

- ☐ Κεφάλαιο κίνησης
- ☐ Εξόφληση υφιστάμενης εφάπαξ οφειλής στην ΕΤΕ ποσού €
- ☐ Εξόφληση οφειλής € από όριο € στην ΕΤΕ, με ταυτόχρονη κατάργηση/περιορισμό του ορίου κατά €
- ☐ Εξόφληση οφειλών ανάλογης μορφής στις Τράπεζες: ποσού € ποσού €

III. ΛΟΙΠΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (Επαγγελματία/Επιχείρησης)

α) ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ/ΕΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ (%)	Α.Φ.Μ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

β) ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ (επισυνάπτεται έντυπο Ε9)

ΑΓΟΡΑΙΑ ΑΞΙΑ (κατ' εκτίμηση) : €

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΥΨΟΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΩΝ ΒΑΡΩΝ: €

Δηλώνω υπεύθυνα, γνωρίζοντας τις συνέπειες του νόμου για ψευδή δήλωση, ότι όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στην παρούσα αίτηση καθώς και η δικαιολογητικά που επισυνάπτονται είναι ακριβή και αληθινά και ότι η αιτούμενη χρηματοδότηση θα χρησιμοποιηθεί για το σκοπό που αναφέρεται πιο πάνω. Πριν τούτο σας εξουσιοδοτώ να εξακριβώσετε, με οποιοδήποτε τρόπο κρίνετε σκόπιμο, την ακρίβεια των ανωτέρω. Επιπλέον, αναγνωρίζω ότι η αποδοχή ή απόρριψη της αίτησής είναι δικαίωμα της Τράπεζάς σας, η οποία και δεν υποχρεούται να αιτιολογήσει την οποιαδήποτε απόφασή της. Τέλος, συμφωνώ η αίτησή μου αυτή και όλα τα συνημμένα έγγραφα να μείνουν στην κατοχή της Τράπεζας, ανεξάρτητα από το αν εγκριθεί η χρηματοδότηση που ζητώ.

Επισυνάπτονται: Ε1 και Ε3 των δύο τελευταίων ετών, πρόσφατο εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων και Ε9 του 2005 με τις τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις.

(Τόπος)

(Ημερομηνία)

Ο / Η Αιτών / ούσα

Σφραγίδα - Υπογραφή: _____

Επίσης, δηλώνω ότι ενημερώθηκα από τον Υπεύθυνο Επεξεργασίας ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. και παρέχω τη συγκατάθεσή μου ειδικώς και ελεύθερως για την εκ μέρους της Τράπεζας συλλογή, τήρηση σε (ηλεκτρονικό ή μη) αρχείο και επεξεργασία σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2472/97 των προσωπικών δεδομένων μου, τα οποία δηλώνω ο/η ίδιος/ίδια στην παρούσα, για τους σκοπούς της εκτέλεσης της αιτούμενης χρηματοδότησης. Ειδικότερα δηλώνω πως ενημερώθηκα ότι, μετά από εξακρίβωση της ταυτότητάς μου, σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 του Ν. 2472/97 έχω δικαίωμα πρόσβασης και ντίρρησης σχετικά με τα προσωπικά δεδομένα που με αφορούν και τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, καθώς και ότι σχετικό αίτημά μου θα πρέπει να πευθύνεται εγγράφως προς: Την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε., Διεύθυνση Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Τράπεζας και του Ομίλου, Αιόλου 93, 0232, Αθήνα, Τηλ. 33 41 000. Τέλος, αναλαμβάνω την υποχρέωση να ενημερώνω εγκαίρως την Τράπεζα για τυχόν μεταβολή των παραπάνω προσωπικών δεδομένων μου.

(Τόπος)

(Ημερομηνία)

Υπογραφή Αιτούντος: _____

Παρέχω ☐ / δεν παρέχω ☐ τη συγκατάθεσή μου ειδικώς και ελεύθερως στην Εθνική Τράπεζα να χρησιμοποιήσει τα πιο πάνω στοιχεία μου, ίδια ή άλλες εταιρίες του Ομίλου της, με σκοπό την ενημέρωσή μου για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της Τράπεζας ή των ως άνω εταιριών.

Παρέχω ☐ / δεν παρέχω ☐ τη συγκατάθεσή μου ειδικώς και ελεύθερως στην Εθνική Τράπεζα να λάβει από το διατραπεζικό αρχείο δεδομένων οικονομικής συμπεριφοράς για την προστασία της πίστης και των συναλλαγών (Σύστημα Συγκέντρωσης Κινδύνων) της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε. επιπλέον των πληροφοριών για το αν και πόσες φορές έχει ανακληθεί τυχόν προγενέστερα παρασχεθείσα συγκατάθεσή μου περί επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μου από προηγούμενα δάνεια, κάρτες που τηρήθηκαν στο αρχείο της (συγκατάθεση για την πρόσβαση στο αρχείο ανακλήσεων της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ Α.Ε.).

(Τόπος)

(Ημερομηνία)

Υπογραφή Αιτούντος: _____

ΑΙΤΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ

ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ: _____ ΑΦΜ: _____

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ: _____ ΗΜ/ΝΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ: _____

ΙΔΙΟΚΤΗΤΟ ΑΚΙΝΗΤΟ: ☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐ (ΑΝ ΟΧΙ) ΥΨΟΣ ΜΙΣΘΩΜΑΤΟΣ: € _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ / ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ: _____

ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ: _____ ΤΗΛΕΦΩΝΑ: _____ FAX: _____

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΟΥ ΚΑΤΑΘΕΤΙΚΟΥ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ: _____ CID: _____

Δ/ΝΣΗ ΑΛΛ/ΦΙΑΣ: ☐ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ☐ ΕΔΡΑΣ / ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ (e-mail) _____

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΚΙΝΗΤΟ: _____ ΑΠΟΔΟΧΗ SMS: ☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΦΟΡΕΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΟΝΟΜΑ ΠΑΤΡΟΣ: _____ ΟΝΟΜΑ ΜΗΤΡΟΣ: _____ ΟΝΟΜΑ ΣΥΖΥΓΟΥ: _____

ΑΡ. ΤΑΥΤ/ΤΑΣ, ΗΜ/ΝΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΗ ΕΚΔΟΣΗΣ: _____ ΕΤΟΣ ΓΕΝΝΗΣΗΣ: _____

ΕΓΓΑΜΟΣ ☐ ΑΓΑΜΟΣ ☐ ΔΙΑΖΕΥΓΜΕΝΟΣ ☐ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ: _____ ΕΤΗ ΣΤΟ ΙΔΙΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ: _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: _____ ΤΗΛ. ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ: _____

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ☐ ΓΟΝΕΩΝ ☐ ΜΕ ΕΝΟΙΚΙΟ ☐ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ: _____

ΚΙΝΗΤΟ: _____ ΑΠΟΔΟΧΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΜΕΣΩ SMS: ☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

ΜΕΤΟΧΟΙ / ΕΤΑΙΡΟΙ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΗΛΙΚΙΑ	ΘΕΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	% ΣΥΜΜ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΑΝΕΙΟΥ / ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΟΡΙΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ ΔΑΝΕΙΟΥ / ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΟΡΙΟΥ: _____

ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΟΣΟ: € _____

ΚΟΣΤΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ☐ / ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ☐ / ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ☐ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ή
ΚΟΣΤΟΣ ΑΓΟΡΑΣ ☐ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ € _____

ΠΡΟΣΦΕΡΟΜΕΝΗ ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ: _____

ΠΡΟΣΗΜΕΙΟΥΜΕΝΟ ΑΚΙΝΗΤΟ: _____ Τ.Μ. _____ ΑΞΙΑ: € _____

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ☐ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ☐ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ☐ ΓΡΑΦΕΙΟ ☐ ΑΛΛΟ ☐

ΣΥΓΓΕΝΕΙΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ: ☐ ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	Α.Φ.Μ.	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ	% ΣΥΜΜ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΜΑΤΑ ΧΡΗΣΗΣ	2004	2005	2006	ΦΠΑ ή ΙΣΟΖΥΓ.	2005 /	2006 /
ΠΩΛΗΣΕΙΣ						
ΚΕΡΔΗ / ΖΗΜΙΕΣ						

ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ (ΑΠΟ EUROBANK ERGASIAS ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΟΥ)

ΤΡΑΠΕΖΑ / ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	ΠΟΣΟ ΟΡΙΟΥ / ΔΑΝΕΙΟΥ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΕΞΑΣΦΑΛΙΣΗ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ / ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΤΗΝ EFG EUROBANK ERGASIAS

	ΜΟΡΦΗ	ΤΡΕΧΟΝ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΜΕΣΟ ΕΤΗΣΙΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ
ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ			
ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟ			

ΕΧΕΤΕ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

ΑΝ ΝΑΙ, ΜΕ ΠΟΣΕΣ; _____

ΤΡΑΠΕΖΑ / ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ	ΜΟΡΦΗ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ

ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ / ΦΟΡΕΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	Τ.Μ.	% ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ	ΕΙΔΟΣ ΚΥΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΠΛΗΡΗΣ / ΨΕΛΗ / ΕΠΙΚΡΑΤΙΑ)	ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΞΙΑ	ΒΑΡΗ

ΔΥΣΜΕΝΗ	ΝΑΙ ☐	ΑΝ ΝΑΙ, ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ:
	ΟΧΙ ☐	

ΠΟΣΟ ΧΕΙΡΟΤΕΡΩΝ ΔΥΣΜΕΝΩΝ: _____

ΠΙΟ ΠΡΟΣΦΑΤΟ ΕΤΟΣ ΔΥΣΜΕΝΩΝ: _____

ΕΧΕΤΕ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ή ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΣΑΣ ΕΓΓΥΗΣΗ; ΝΑΙ ☐ ΟΧΙ ☐

Αν ΝΑΙ, συμπληρώστε υπέρ ποίου, το σκοπό και το ύψος της εγγύησης: _____

ΟΝΟΜΑΤΕΛΩΝΥΜΟ ΑΝΤΙΚΛΗΤΟΥ: _____

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: _____

ΟΔΟΣ, ΑΡΙΘΜΟΣ, ΠΕΡΙΟΧΗ, Τ.Κ., ΠΟΛΗ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

(σύμφωνα με τον Ν. 2472/1997 και με την υπ' αριθμ. 1/1999 Κανονιστική Πράξη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα)

Η Τράπεζα EFG Eurobank Ergasias ΑΕ (Όθωνος 8, 10557 Αθήνα, τηλ. 210 - 3337000) («Υπεύθυνος Επεξεργασίας») ενημερώνει το φυσικό πρόσωπο (επιχειρηματία ή ελεύθερο ελεγκτικό) που υπογράφει την παρούσα αίτηση («Υποκείμενος») ότι τα προσωπικά του δεδομένα που περιλαμβάνονται στην αίτηση αυτή καθώς και άλλα προσωπικά του δεδομένα που η Τράπεζα έχει τυχόν συλλέξει με τη συνδρομή του ή που θα δημιουργηθούν μετά την έγκριση του δανείου ή της πίστωσης (π.χ. δεδομένα οικονομικής συμπεριφοράς) θα αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από την Τράπεζα ή/και από τρίτους κατ' εντολή και για λογαριασμό της, ως εξής: Σκοπός επεξεργασίας: (α) έγκριση χορήγησης του αιτούμενου δανείου ή πίστωσης (β) εξυπηρέτηση, υποστήριξη και παρακολούθηση των συμβάσεων δανείου ή πίστωσης που θα συναφθούν εφόσον εγκριθεί η χορήγηση του δανείου ή της πίστωσης (γ) πρόταση των συμφερόντων της Τράπεζας και εκπλήρωση των σχετικών υποχρεώσεων της (δ) προώθηση πωλήσεων προϊόντων και υπηρεσιών, μετά από συγκατάθεση του Υποκειμένου που δίδεται στο τέλος του παρόντος εντύπου. Για το σκοπό εγγραφής των αιτούμενου δανείου ή πίστωσης η Τράπεζα: α) θα έχει πρόσβαση σε προσωπικά δεδομένα του Υποκειμένου που σχετίζονται με την πιστοληπτική του ικανότητα και τηρούνται από την ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία «Τραπεζικό Σύστημα Πληροφοριών ΑΕ» και τον διακριτικό τίτλο «Τειρεσίας ΑΕ» που εδρεύει στο Δήμο Αμαρουσίου Αττικής (Αλ. Μάνος 1 και Πρεμετής, 15125 Μαρούσι, τηλέφωνο 210- 3676700) και θα προβεί σε νομικό έλεγχο του/των τυχόν ακινήτου/ων εξασφάλισης στο αρμόδιο Υποθηκοφυλακείο β) μετά από συγκατάθεση του Υποκειμένου που δίδεται στο τέλος του παρόντος εντύπου, θα έχει πρόσβαση σε προσωπικά του δεδομένα που τυχόν τηρούνται από την Τειρεσίας ΑΕ στο Αρχείο Ανακρίσεων στο οποίο καταχωρίζονται τα πρόσωπα που έχουν δηλώσει ότι δεν επιθυμούν τη μετάδοση προς τα πιστωτικά ιδρύματα των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο διατραπεζικό αρχείο με την ονομασία Σύστημα Συγκέντρωσης Κινδύνων που τηρεί η Τειρεσίας ΑΕ για την προστασία της πίστης και την εξομάλυνση των οικονομικών συναλλαγών και αφορούν σε ενήμερες/σε καθυστερήσει οφειλές δανείων και καρτών.

Αποδέκτης των δεδομένων:

- Για όλα τα δεδομένα: Η διοίκηση και οι υπηρεσίες της Τράπεζας καθώς και οι θυγατρικές ή συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους.
- Για τα δεδομένα που δικαιούται ή υποχρεούται η Τράπεζα να ανακοινώνει βάσει νόμου ή δικαστικής απόφασης ή των οποίων η ανακάλυψη είναι αναγκαία για την πρόταση των ενόμων συμφερόντων της: οι δημόσιες υπηρεσίες και δικαστικές αρχές, δημόσιοι λειτουργοί και τρίτοι.
- Για τα δεδομένα τα σχετικά με την ασφάλιση του/των ακινήτου/ων εξασφάλισης κατά των κινδύνων πυρκαϊγής και σεισμού σε περίπτωση που ο υπόχρεος δεν έχει επιλέξει άλλη ασφαλιστική, οι συνδεδεμένες με την Τράπεζα εταιρίες «EFG Ανώνυμη Εταιρία Γενικών Ασφαλίσεων» και «EFG Ασφαλιστικές Υπηρεσίες ΑΕ».
- Για τα δεδομένα που αφορούν στην είσοδο των πληρωμών της Τράπεζας σε περίπτωση μη εκπλήρωσης των υποχρεώσεων από τις συμβάσεις δανείου ή πίστωσης: οι εταιρίες είσοδου απαιτήσεων, δικηγόροι, συμβολαιογράφοι και δικαστικοί επιμελητές στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους.

Τα Υποκείμενα των δεδομένων έχουν το δικαίωμα να γνωρίζουν εάν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν αποτελούν ή αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας (δικαίωμα πρόσβασης, άρθρο 12 ν. 2472/1997) καθώς και να προβάλλουν οποτεδήποτε αντιρρήσεις για την επεξεργασία των δεδομένων που τα αφορούν (δικαίωμα αντίρρησης, άρθρο 13 ν. 2472/1997). Για τυχόν άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης για την επεξεργασία των δεδομένων, μπορείτε να απευθύνεστε στο Διευθυντή Οποιοδήποτε Καταστήματος της Τράπεζας. Για τυχόν αντίρρησης σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων από την «Τειρεσίας Α.Ε.» θα απευθύνεστε στην «Τειρεσίας ΑΕ» (Αλ. Μάνος 1, 15125 Μαρούσι και Μασσαλίας 10 & Σόλωνος, 106 80, τηλ. 210 - 3676700).

Έλαβα γνώση σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών μου δεδομένων σύμφωνα με την παραπάνω ενημέρωση και

α) Δέχομαι να χρησιμοποιούνται από την Τράπεζα ή/και από τρίτους κατ' εντολή και για λογαριασμό της, τα προσωπικά μου δεδομένα με σκοπό την προώθηση προϊόντων ή και υπηρεσιών και για την αναβάθμιση των μεταξύ μας σχέσεων.

Ο/Η ΑΙΤΩΝ/ΟΥΣΑ

β) Συγκατατίθεμαι στη διαβίβαση από την "Τερεσίας ΑΕ" προς την Τράπεζα σας τυχόν προσωπικών μου δεδομένων από το Αρχείο Ανακλήσεων της Τερεσίας ΑΕ προς το σκοπό αξιολόγησής τι από την Τράπεζα σας για την έγκριση της παρούσας αίτησής.

Ο/Η ΑΙΤΩΝ/ΟΥΣΑ

ΔΗΛΩΣΗ

Δηλώνω υπεύθυνα, γνωρίζοντας τις συνέπειες του νόμου για ψευδή δήλωση, ότι όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο έντυπο αυτό είναι αληθή και ακριβή, ότι το περιεχόμενο των δικαιολογητικών που προσκόμισα ή θα προσκομίσω είναι γνήσιο και αληθές και ότι το αιτούμενο δάναιο / πιστωτικό όριο θα χρησιμοποιηθεί για το σκοπό που αναφέρεται παραπάνω. Αντιλαμβάνομαι επίσης και αποδέχομαι ότι η Τράπεζα έχει το δικαίωμα, κατά την κρίση της, να εξακριβώσει τα στοιχεία αυτά, καθώς επίσης και να μην εγκρίνει τη χορήγηση του δανείου πιστωτικού ορίου, χωρίς απολόγηση. Είμαι πλήρως ενήμερος για το ύψος του επιτοκίου, τη διάρκεια, τα έξοδα, τους όρους και τις προϋποθέσεις του δανείου / πιστωτικού ορίου το οποίο αιτούμαι. Αναγνωρίζω ότι, σε περίπτωση απόρριψής του αιτήματός μου, δικαιούμαι να ζητήσω επιστροφή των προσκομισθέντων για την αξιολόγησή του εγγράφων, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος έξι (6) μηνών.

Ο/Η ΑΙΤΩΝ/ΟΥΣΑ ΚΑΙ ΔΗΛΩΝ/ΟΥΣΑ

ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΚΑΙ ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΜΕΝΕΣ ΥΠΟΓΡΑΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΡΑΛΑΒΟΝΤΑ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ

ΜΟΝΑΔΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ:

Πηγή προέλευσης του πελάτη

Υφιστάμενος πελάτης ☐

Νέα προσέγγιση ☐

Διερχόμενος ☐

Διαφήμιση ☐

Σύσταση πελάτη ☐

Σύσταση συναδέλφων ☐

Συνεργασία ΔΕΠ ☐

ΟΝΟΜΑ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

ΥΠΟΓΡΑΦΗ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ

ΑΡΙΘ. ΑΙΤΗΣΗΣ